

KURUM İÇ DEĞERLENDİRME RAPORU

ORTA DOĞU TEKNİK ÜNİVERSİTESİ

1. KURUMSAL BİLGİLER

1. ODTÜ hakkında bilgiler

A1. İletişim Bilgileri:

ODTÜ Senatosu'nun 24 Mayıs 2016 tarih ve 2 sayılı kararı ile "ODTÜ Kalite Komisyonu Yönergesi" kabul edilmiş ve "ODTÜ Kalite Komisyonu" oluşturulmuştur. "ODTÜ Kalite Komisyonu" ile ilgili bilgilere www.kidr.metu.edu.tr adresinden ulaşılabilir. Kalite Komisyonu'nun başkanlığını Rektör yürütür. Rektörün iletişim bilgileri aşağıdadır:

Prof.Dr. Ahmet Acar, Rektör
Orta Doğu Teknik Üniversitesi,
Üniversiteler Mahallesi,
Dumlupınar Bulvarı No. 1
06800 Çankaya Ankara/TÜRKİYE
Telefon: (312) 210 2000
E-posta: rektor@metu.edu.tr

A2. ODTÜ'nün Tarihsel Gelişimi:

Orta Doğu Teknik Üniversitesi, Türkiye ve Orta Doğu ülkelerinin kalkınmasına katkıda bulunmak, özellikle fen bilimleri ve sosyal bilimler alanlarında eleman yetiştirmek üzere 15 Kasım 1956 tarihinde "Orta Doğu Yüksek Teknoloji Enstitüsü" adıyla kurulmuş ve eğitime başlamıştır. Üniversitemizin kuruluş ve hazırlıkları hakkındaki 6887 sayılı kanun 29 Ocak 1957 tarihinde yürürlüğe girmiştir. ODTÜ'nün özel statüsünü belirleyen ve tüzel kişiliğine kavuşturan 7307 sayılı "Kuruluş Kanunu" ise 27 Mayıs 1959 tarihinde yürürlüğe girmiştir.

Türk yükseköğretim sistemine birçok yenilik getiren ve çağdaş eğitime öncülük yapan Orta Doğu Teknik Üniversitesi, ilk yıllarını Kızılay'da Müdafaa Caddesi'nde Emekli Sandığı'na ait küçük bir bina ile TBMM arkasında bulunan barakalarda geçirdikten sonra, 1963 yılında ülkemizin bugünkü Ankara yerleşkesine taşınmıştır. İlk olarak 1956 yılında Mimarlık Bölümü öğretime başlamış, 1957 Şubat döneminde de Makina Mühendisliği Bölümü'ne öğrenci alınmıştır. 1957-1958 öğretim yılı başında Mimarlık, Mühendislik ve İdari Bilimler Fakülteleri kurulmuş, 1959 yılında ise Fen Edebiyat Fakültesi'nin kuruluşu tamamlanmıştır. Eğitim Fakültesi ise 1982 yılında eğitim-öğretime başlamıştır.

1973'te ODTÜ Mütevelli Heyeti, gerekOrtadoğu'da bölgesel bir üniversite olma vizyonu, gerekse Ankara'da oluşturulan birikimin ülkenin kalamına yayılmasını sağlamak amacıyla, dış yerleşkeler kurma kararı almıştır. 1973 yılında kurulan ODTÜ Gaziantep Yerleşkesi, ODTÜ'nün Ankara dışında kurulan ilk yerleşkesi olma özelliğini taşır. 1973 yılında Gaziantep'te, ODTÜ Mühendislik Fakültesine bağlı olarak Makine Mühendisliği Bölümü kurulmuş daha sonra 1974 yılında Elektrik Mühendisliği Bölümü'nün de kurulması ile Gaziantep Mühendislik Fakültesi kurulmuştur. 1974 yılında Temel Bilimler Bölümü Bölümü, 1977 yılında Uygulamalı Kimya Bölümü, 1981 yılında İnşaat Mühendisliği Bölümü, 1982 yılında Gıda Mühendisliği Bölümü kurulmuş, Temel Bilimler Bölümü Fizik Mühendisliği Bölümüne dönüştürülmüştür. 1987 yılında 3389 sayılı yasa ile Gaziantep Üniversitesi farklı bir tüzel kişilik kazanmış, faaliyetlerine Gaziantep Üniversitesi olarak devam etmiştir. 1975 yılında ise Mersin şehir merkezinin 45 km batısında Erdemli'de, ODTÜ Deniz Bilimleri Enstitüsü, denizlerde araştırma yapmak ve deniz bilimleri alanında lisansüstü eğitim vermek amacıyla kurulmuştur.

Bir Türk üniversitesinin yurt dışında kurduğu ilk yerleşke olan ODTÜ Kuzey Kıbrıs Kampusu, Türkiye Cumhuriyeti ve Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti'nin ODTÜ'ye daveti üzerine 2000 yılında imzalanan üçlü-protokol ve 2003 yılında kabul edilen kuruluş yasası ile eğitim hayatına başlamıştır.

2016 yılı itibarıyla ODTÜ Ankara, Erdemli ve Kuzey Kıbrıs yerleşkelerinde yaklaşık 30.000 öğrenci eğitim almaktadır.

Ankara yerleşkesinde toplam 41 lisans programının yürütüldüğü beş fakülte bulunmaktadır. Kuzey Kıbrıs yerleşkesinde ise 15 lisans programı ve 3 yüksek lisans programı bulunmaktadır. Yalnızca lisansüstü eğitim verilen Erdemli'deki Deniz Bilimleri Enstitüsünde ise Kimyasal Oşinografi, Deniz Biyolojisi ve Balıkçılık, Deniz Jeolojisi ve Jeofiziği ve Fiziksel Oşinografi olmak üzere 4 ana bilim dalında eğitim verilmektedir.

Üniversitemiz bünyesinde bulunan Fen Bilimleri, Sosyal Bilimler, Enformatik, Uygulamalı Matematik ve Deniz Bilimleri Enstitülerinde tezli ve tezsiz olmak üzere toplam 108 yüksek lisans ve 67 doktora programı yürütülmektedir.

ODTÜ'de öğretim dili İngilizcedir. Hazırlık sınıfı öğrencilerine İngilizce eğitimi Yabancı Diller Yüksek Okulu tarafından verilmektedir.

Kurulduğu günden bu yana geçen süre içerisinde bilimsel düzeyi, kültürel ve düşünsel boyuttaki ağırlığı ve nitelikli mezunları ile ülkemizin seçkin ve saygın kurumlarından biri haline gelen üniversitemizde Ankara yerleşkesinde 2016 yılı itibarıyla 791 öğretim üyesi (Prof., Doç., Yrd.Doç.), 225 öğretim görevlisi, 1.273 araştırma görevlisi, yaklaşık 27.000 öğrenci bulunmaktadır. Lisansüstü öğrencilerin sayısı 8.400'ü geçmiştir. Toplam mezun sayısı ise 125.000'in üzerindedir. ODTÜ'deki akademik birimlere ilişkin bilgilere <http://www.metu.edu.tr/tr/fakulteler-enstituler-ve-okullar> adresinden ulaşılabilir.

Üniversitemizdeki idari personel sayısı 1.764'tür (Devlet memuru, geçici işçi, sürekli işçi, sözleşmeli personel). İdari birimlerin listesine <http://www.metu.edu.tr/tr/idari-birimler> adresinden ulaşılabilir.

Üniversitemizde araştırma-geliştirme ve uygulama faaliyetleri akademik birimlerde ve Araştırma-Uygulama Merkezlerinde yürütülmektedir. 2016 yılı Mayıs ayı itibarıyla Rektörlüğe bağlı faaliyet gösteren merkezlerin sayısı 27'dir. Merkezlerle ilgili bilgilere <http://www.metu.edu.tr/tr/arastirma-merkezleri> adresinden ulaşılabilir.

A3. ODTÜ'nün Misyonu, Vizyonu, Değerleri ve Hedefleri:

Üniversitemizin misyonu ve vizyonu, 2005-2010 stratejik planı hazırlanırken 10 yıllık bir dönem için belirlenmiş olup, 2011-2016 Stratejik Planı hazırlanırken gözden geçirilmiş ve stratejik programlar buna uygun şekilde hazırlanmıştır.

Üniversitemizin misyonu aşağıdaki şekilde tanımlanmıştır:

Orta Doğu Teknik Üniversitesi, eğitim öğretim, araştırma ve toplumsal hizmet etkinliklerini evrensel standartlarda yürüterek, toplumumuzun ve insanlığın sosyal, kültürel, ekonomik, bilimsel ve teknolojik gelişimi için bilgiye ulaşmayı, üretmeyi, bilgiyi uygulamayı, yaymayı ve bu bilgilerle donatılmış bireyler yetiştirmeyi amaç edinmiştir.

Misyon ifademize ve üniversitemizin temel ilkelerine www.metu.edu.tr/tr/genel-bilgiler adresinden ulaşılabilir.

Paydaşlarımız ODTÜ'yü;

- Uluslararası düzeyde tanınan;
- Geleceğin liderlerini yetiştiren;
- Disiplinler arası sinerji yaratan;
- Araştırma-ağırlıklı;
- Yenilikçi, yaratıcı;
- Toplumsal gelişme sürecinde önderlik rolü üstlenen;

bir üniversite olarak görmek istemektedir. Yukarıda tanımlanan konum ve özellikler üniversitemizin vizyon boyutlarını oluşturmaktadır. Bu vizyona ulaşabilmek için ODTÜ;

- Yönetim ve kurum geliştirmede başarılı;
- Kaynakları zengin;

- *Paydaşları ile etkili iletişim ve işbirliği altyapısına sahip*

bir üniversite olmalıdır.

Üniversitemizin son stratejik planı olan 2011-2016 Stratejik Planı halen geçerliliğini korumaktadır. Söz konusu plan, Üniversitemizin misyon ve vizyonuna yönelik “Stratejik Program”lardan oluşmaktadır. “Eğitim”, “Araştırma”, “Toplumsal Hizmet”, “Kurum Geliştirme”, “İnsangücü”, “Teknokent” ve “Kuzey Kıbrıs Kampusu” başlıklarını taşıyan Stratejik Programlardan son ikisi, Üniversitemizin çok özel iki girişiminin Üniversitemize katkısını artırmayı amaçlamaktadır. İlk beş Stratejik Program ise, özünde, lisans programlarımızın ve eğitimde kalite güvence sistemlerimizin desteklenmesini; lisansüstü programlarımızda planlı gelişmeyi; bilimsel araştırma rekabet gücümüzün ve “etkimizin” artırılmasını; lisansüstü eğitim ile Ar-Ge faaliyetlerimizin bütünleştirilmesini; fikri mülkiyet haklarımızın korunmasını ve ekonomik değere dönüştürülmesini; insan kaynağımızın zenginleştirilmesini; toplumsal hizmet programlarımızda kurumsallaşmayı; iletişim ve yönetim altyapımızın iyileştirilmesini kapsamaktadır. “Kurum Geliştirme” başlığı altında, mevcut fiziksel altyapının ve örgütsel kapasitenin geliştirilmesinin yanısıra bir dizi yeni idari birimin yaratılması hedeflenmektedir. Üniversitemizin Stratejik Planına www.sp.metu.edu.tr adresinden ulaşılabilir.

A4. Eğitim-Öğretim Hizmeti Sunan Birimler:

Lisans programları fakülteler tarafından yürütülür. ODTÜ Ankara yerleşkesinde 41 lisans programının yürütüldüğü toplam 5 fakülte vardır. Lisans programlarına ek olarak yürütülmekte olan Çift anadal ve yandal programlarının listesi <http://oidb.metu.edu.tr/cift-anadal-ve-yandal-programlari> adresinde yer almaktadır. Lisansüstü programlar enstitüler tarafından yürütülür. ODTÜ Ankara ve Erdemli yerleşkelerinde toplam 5 adet enstitü bulunmaktadır. Üniversitemiz bünyesinde bulunan enstitülerde 106 yüksek lisans ve 67 doktora programı yürütülmektedir. Bazı bölümlerde Tezsiz Yüksek Lisans Programı, bazı bölümlerde ise ikinci öğretim Tezsiz Yüksek Lisans Programı seçenekleri vardır. ODTÜ’de eğitim-öğretim dili **İngilizce**’dir. Fakülteler, enstitüler ve okulların listesine <http://www.metu.edu.tr/tr/fakulteler-enstituler-ve-okullar> adresinden ulaşılabilir. Üniversitemizde uluslararası kuruluşlarla ortak olarak yürütülen lisans ve lisansüstü programları da bulunmaktadır. ODTÜ-SUNY ortak lisans programları ile ilgili bilgilere <http://suny.metu.edu.tr/> adresinden ulaşılabilir. **Technical University of Eindhoven, Delft University of Technology ve Humbolt University ve benzeri kurumlarla ortak yürütülmekte olan yüksek lisans programları mevcuttur. Avrupa’daki ve ABD’deki saygın üniversitelerle (Ecole Nationale Supérieure des Mines de Paris, Carnegie Mellon University vb.) yürütülmekte olan ortak doktora programları da vardır (http://www.metu.edu.tr/uluslararası-ortak-programlar).** Üniversitemizde yürütülmekte olan uzaktan eğitim programlarının listesine <http://www.metu.edu.tr/tr/uzaktan-egitim-programlari> adresinden ulaşılabilir. ODTÜ Meslek Yüksekokulu, Rektörlüğe bağlı olarak eğitim-öğretim veren iki yıllık bir yükseköğretim kurumudur. ODTÜ Meslek Yüksekokulu yalnızca ikinci öğretime öğrenci kabul eden bir yüksekokul olup Elektronik Teknolojisi Programı bulunmaktadır. Bu programda eğitim-öğretim dili Türkçedir. Yabancı Diller Yüksekokulu (YDYO) ise kendisine bağlı iki Bölüm (Temel İngilizce Bölümü ve Modern Diller Bölümü) arasında koordinasyonu sağlayarak Orta Doğu Teknik Üniversitesi (ODTÜ) öğrencilerine uluslararası standartlarda İngilizce eğitimi verilmesini sağlar. ODTÜ’nün lisans ve lisansüstü programlarına kabulde gerekli olan dil koşulunun sağlanması için verilen İngilizce Yeterlik Sınavını hazırlar ve uygular. Ayrıca, seçmeli olarak Arapça, Fransızca, Almanca, İtalyanca, İspanyolca, Yunanca ve Japonca dersleri verir. Üniversitemizde Çince dersleri ise Konfiçyus Merkezi tarafından verilmektedir. Öğrencilere ve öğretim üyelerine destek veren birimler aşağıdaki gibidir:

1. Öğrenci İşleri Daire Başkanlığı
  1. Uluslararası Öğrenci Ofisi
2. Bilgi İşlem Daire Başkanlığı
3. Kütüphane ve Dokümantasyon Dairesi Başkanlığı
4. Öğrenme ve Öğrenci Gelişim Merkezi
5. Öğretim Teknolojileri Destek Ofisi
6. Uluslararası İşbirliği Ofisi
7. Engelsiz ODTÜ Birimi
8. Akademik Yazı Merkezi

A5. Araştırma Faaliyetlerinin Yürütüldüğü Birimler:

Üniversitemiz;

- Yıllık bütçesinin %30-35’ini rekabetçi ulusal ve uluslararası araştırma fonlarından sağlayan,
- Son 5 yılda, herhangi bir zamanda yürütülen TÜBİTAK ve/veya diğer ulusal kaynaklardan destekli 400’den fazla ar-ge projesi; Avrupa Birliği ve diğer uluslararası kaynaklardan desteklenen 70’den fazla ar-ge projesi; sanayi işbirliği ile birlikte yürütülen 1.000’den fazla araştırma, geliştirme ve uygulama projesi bulunan;
- Avrupa Birliği Çerçeve Programları kapsamında, FP7’de Türkiye’de en fazla sayıda proje yürütmüş, üniversitelerimizin toplam FP7 bütçesi içindeki payı %20 olan ve 700’den fazla uluslararası kuruluşla işbirliği yapmış,
- Sanayi ve kamuya bilgi transferi ile her yıl “Girişimci ve Yenilikçi Üniversite” endeksinde en üst sıralarda yer alan,
- Türkiye’nin ve Avrupa’nın önemli araştırma-geliştirme projelerini yürüterek, havacılık, uzay, savunma, yenilenebilir enerji, elektronik, biyoteknoloji ve biyomalzeme, bilişim-iletişim teknolojileri ve mikroeletromekanik sistemler alanları başta olmak üzere kalkınma için öncelikli pek çok alanda yüksek etkili araştırma çıktıları yaratan;
- Disiplinlerarası araştırma-geliştirme faaliyeti yürüten, sanayi ve kamu ile işbirliği içinde çalışan, üniversitede yürütülmekte olan ar-ge faaliyetlerinden elde edilen gelirin %30’unu üreten mükemmeliyet merkezlerine sahip,
- Türkiye’nin ilk Üniversite Merkezi Laboratuvarı’nı kuran ve başarıyla işleten,
- Toplam öğrenci sayısının %30’undan fazlası yüksek lisans ve doktora öğrencisi olan,
- Araştırma-ağırlıklı lisans eğitimi sunan, lisans mezunlarından %40’ından fazlasının lisansüstü eğitime devam ettiği,
- Her yıl 300’e yakın doktora öğrencisi mezun eden,
- Araştırma çıktıları ve performansı ile uluslararası tanınırlık kazanmış, dünyanın ilk 100 üniversitesi arasına girme başarısını göstermiş (Times Higher Education World University Rankings 2014-2015),

uluslararası bir araştırma üniversitesidir.

Üniversitemizde araştırma-geliştirme faaliyetleri fakültelele bağlı bölümler ve enstitüler ile, disiplinlerarası araştırmacı ekiplerinin birlikte, dış paydaşlarla (sanayi, kamu, uluslararası araştırma kurumları vb.) yakın işbirliği içinde çalıştığı araştırma ve uygulama merkezlerinde yürütülmektedir. Rektörlüğe bağlı Uygulama ve Araştırma Merkezlerinin listesine <http://www.metu.edu.tr/tr/araştırma-merkezleri> adresinden, bölümlere bağlı araştırma laboratuvarlarının listesine ise <http://www.bto.metu.edu.tr/tr/laboratuvarlar> adresinden ulaşılabilir.

1. Araştırma destek birimleri:

Güçlü araştırma altyapısı ve nitelikli araştırmacıları ile birlikte araştırma-geliştirme faaliyetlerinin başarısı, etkili araştırma yönetim sistemi ile desteklenmektedir.

Üniversitemizde araştırma-geliştirme projelerinin koordinasyonunu “Araştırmalar Koordinatörlüğü” yürütmektedir. Ar-ge projelerinin bütçe ve personel ile

ilgili işlemleri BAP Koordinasyon Birimi tarafından yürütülmektedir.

ODTÜ Araştırmalar Koordinatörlüğü; 1994 yılında,

- Üniversitenin araştırma potansiyelini tanıtmak,
- Konularında uzman olan akademik personel ve birimlerin, araştırma merkez ve laboratuvarlarının sanayi ile ilişkilerini güçlendirmek,
- Üniversitede yürütülen ulusal ve uluslararası destekli araştırmaları koordine etmek

üzere kurulmuştur. Araştırmalar Koordinatörlüğü'ne bağlı olarak çalışan Proje Destek Ofisi (PDO) öğretim üyeleri ve araştırmacılara proje destekleri ile ilgili bilgi, proje geliştirme ve proje yazımı ile ilgili destek vermektedir. Araştırmalar Koordinatörlüğü'nün görevlerinden biri de, Üniversitemizdeki araştırma faaliyetlerini hızlandırmak ve farklı akademik birimlerden araştırmacıların birlikte çalışmasını sağlamak için çeşitli platformlar geliştirmektir. Söz konusu platformlar tematik platformlar olup, araştırma ekipleri, altyapıları ve birimlerini bir araya getirme hedefi güdülmektedir. Platformlar Üniversitemizin araştırma önceliklerine göre (örneğin Yenilenebilir Enerji, Ekosistemler ve Sürdürülebilirlik için İleri Araştırmalar Platformu – YESAP) veya sanayinin ihtiyaç belirttiği (örneğin, Döner Kanat Teknolojileri Platformu-DKTP) alanlarda oluşturulabilmektedir (örneğin Döner Kanat Teknolojileri Platformu-DKTP). YESAP ile ilgili bilgilere <http://www.yesap.metu.edu.tr> adresinden, DKTP ile ilgili bilgilere ise <https://dktp.metu.edu.tr> adresinden ulaşılabilir.

Benzer şekilde, lisansüstü eğitim ile araştırma-geliştirme faaliyetlerini bütünleştirmek ve ülkemizin öncelikli alanlarında araştırmacı yetiştirmek üzere geliştirilen programlar Araştırmalar Koordinatörlüğü bünyesinde yürütülmektedir. ÖYP (Öğretim Üyesi Yetiştirme Programı, <http://oyp.metu.edu.tr>), SAYP (Savunma Sanayi için Araştırmacı Yetiştirme Programı, <http://ak.metu.edu.tr/sayp>), TEKNOTEZ (Teknokent şirketleri ile ortak tez yürütülmesi için destek programı, <http://www.metu.edu.tr/researchers>) ve MİGEP (Merkezciler için İşbirliği Geliştirme Programı, <http://ak.metu.edu.tr/migep>) bu kapsamdaki uygulamalardır.

Araştırmalar Koordinatörlüğü'nün diğer bir görevi ise araştırma altyapılarının koordinasyonunu sağlamaktır. Araştırmalar Koordinatörlüğü'ne bağlı Proje Geliştirme Birimi ve Stratejik Programlar Koordinatörlüğü, Üniversitenin önceliklerini belirleme ve bu alanlarda strateji belgeleri hazırlama görevini de üstlenmekte, ayrıca Rektörlüğe bağlı araştırma ve uygulama merkezlerinin faaliyetlerine destek olmaktadır. Merkezler için işbirliği geliştirme faaliyetleri MİGEP Koordinatörlüğü tarafından yürütülmektedir. Araştırmalar Koordinatörlüğünde 2016 Mayıs itibarıyla 18 kişi görev yapmaktadır.

Araştırma yönetimi ile ilgili Üniversitedeki ve Teknokent'deki aşağıdaki birimler eşgüdüm içinde çalışmaktadır:

ODTÜ Proje Destek Ofisi (PDO) ulusal ve uluslararası akademik destek programları hakkında bilgilendirme yapmaktadır. Ayrıca araştırmacılara, proje geliştirme, yürütme ve denetim aşamalarında; öneri hazırlığı sırasında kurumsal ve finansal bilgilerin sağlanması ve destekleyici belgelerin temini, başvuru formlarının ve sözleşmelerin teknik kontrolü, bilgilerin araştırma projeleri veritabanına aktarılması istatistiklerinin tutulması ve resmi belgelerin yönetici imzasına sunulması sonrasında araştırmacıya bildirilmesi desteklerini vermektedir. PDO Ulusal Projeler Biriminde özellikle TÜBİTAK ve SanTev projeleri ile ilgili destek verilirken; Uluslararası Projeler Birimi, H2020 hazırlık çalışmalarını yürütmektedir. PDO, araştırma bilgi günleri düzenlemek, araştırmacılara kariyer planlama desteği de vermektedir. Üniversitemizin araştırma strateji belgelerinin hazırlanmasında da PDO destek vermektedir. (<http://www.pdo.metu.edu.tr>)

ODTÜ Teknokent Proje Yönetim ve Danışmanlık Ofisi (TPO) araştırmacılara, büyük ölçekli ve çok ortaklı ulusal ve uluslararası projelerin geliştirilmesi, yürütme ve denetim süreçlerinde PDO ile koordinasyon halinde çalışarak projenin performans, maliyet ve zaman hedeflerine ulaşabilmesi için eldeki kaynakların (özellikle bütçe ve personel) en verimli şekilde kullanılmasını sağlamak ve proje aktivitelerini kontrol etmek amaçlı destekler sağlamaktadır. Bu destekler, başvuru süreci için ortaklık çağrılarının paylaşılması, proje bütçesinin hazırlanması, projenin yönetim yapısının oluşturulması; yürütme süreci için, konsorsiyum ve hibe anlaşmalarının kontrolü, proje harcama kayıtlarının ve belgelerinin AB, TC ve ODTÜ mevzuatlarına göre tutulması ve saklanması, personel zaman çizelgelerinin düzenlenmesi, periyodik raporlamaların mali kısımlarının hazırlanması; denetim süreci için, "pre-audit" ve proje denetlendiğinde gerekli tüm bilgi ve belgelerin hazırlanması ve yetkililere sunulması şeklindedir. (<https://h2020.metu.edu.tr/odtu-teknokent-projects-office-tpo>)

ODTÜ Bilgi Transfer Ofisi (BTO) üniversitenin sanayi ile işbirliği ve bilgi varlıklarının korunumu ve değerlendirilmesi faaliyetlerini TİGED, Teknokent Sanayi Direktörlüğü ile işbirliği içerisinde koordine etmektedir. Bu kapsamda BTO'nun sağladığı destekler; FSMH korunumu ve ticarileştirme süreci başlatımı için üniversitenin bilgi varlıklarının tespiti, üniversite-sanayi işbirliği olanakları hakkında bilgilendirme ve danışmanlık, üniversite-sanayi işbirliğine yönelik etkinliklerin organizasyonu, araştırmacı-sanayi/kamu eşleştirmeleri, üniversite-sanayi işbirliği projeleri geliştirme ve yürütme destekleri, üniversite-sanayi işbirliği sözleşmeleri hukuki destekleri, girişimcilik olanakları hakkında bilgilendirme ve üniversitenin bilgi transfer ve üniversite-sanayi işbirliği program ve inisiyatifleriyle ilgili çalışmalar yürütmek şeklindedir. (<https://bto.metu.edu.tr/>)

ODTÜ Teknokent Teknoloji Transfer Ofisi (TTO) akademik buluşların ticarileşmesine yönelik destekleri BTO ile koordinasyon içinde sağlamaktadır. TTO'nun sağladığı temel hizmetler, ODTÜ öğretim üyelerinin ve firmaların patente konu olabilecek buluşlarının ticarileşme potansiyelinin değerlendirilmesi, patentlenebilir ve ticarileşme potansiyeli olan buluşların patent alma sürecinde finansal ve hukuki danışmanlık desteklerinin verilmesi, desteklenmesine karar verilen buluşların ticarileştirilmesine yönelik çalışmaların yapılması hizmetlerini sağlamaktadır. Bu destekler; portföye dahil edilen buluşa uygun koruma şeklinin tespiti ve yurtiçi/yurt dışı patent başvurularının yapılması, finansal konular (patent başvuruları ve tüm işlemler ile ilgili resmi ve vekil ücretlerinin ödenmesi), süreç takibi ve buluş sahibi ile iletişimin sağlanması, patentleme ve ticarileşme sürecinde hukuki destek sağlanması, ticarileşme ile ilgili çalışmaların desteklenmesi ve/veya yürütülmesi (buluşla ilgilenen firmaların tespiti ve görüşülmesi, buluşun pazarlanmasında aracılık ve danışmanlık), talep eden öğretim üyeleri için spin-off firma kurma desteği verilmesi (firma ve kuluçka merkezi başvuru desteği) şeklindedir.

BAP Koordinasyon Birimi: BAP Koordinasyon Birimi, yürütülmekte olan tüm ulusal ve uluslararası projelerin bütçe ve personel ile ilgili işlemlerini yürütmekte, BAP Komisyonu'nun sekreteryasını yürütmektedir. BAP Koordinasyon Birimi ilgili Rektör Yardımcısına bağlı faaliyet göstermektedir. (<http://bap.metu.edu.tr/>)

Döner Sermaye İşletmesi Müdürlüğü ODTÜ Döner Sermaye İşletmesi Müdürlüğü, öğretim elemanları tarafından Döner Sermaye Yönetmeliği çerçevesinde yürütülen proje, danışmanlık, deney, seminer vb. karşılığında elde edilen gelirleri tahsil etmekte ve ilgili idari süreçleri yürütmektedir. Döner Sermaye Yönetmeliği çerçevesinde yürütülen ar-ge, tasarım ve yenilik projelerinin idari ve mali işlemlerini de Döner Sermaye İşletmesi Müdürlüğü yapmaktadır.

Üniversitemizde ar-ge faaliyetlerini yönlendirmek ve politikalarını geliştirmek ile ilgili çeşitli komisyonlar bulunmaktadır. Üniversite içinde BAP Komisyonu, üniversitenin BAP bütçesinin akademik birimler arasında dağıtım oranlarının belirlenmesini, proje önerileri toplanması için çağrılara çıkılmasını, önerilen BAP projelerinin değerlendirilmesine ilişkin sürecin yönetilmesini ve projelerin takip edilmesini üstlenmektedir. BAP Komisyonu ayrıca uluslararası projelerden artan bütçelerin toplandığı Emanet Hesap'tan uluslararası işbirliği projeleri geliştirmek için yapılan başvuruları ve yine aynı hesaptan halen yürütülmekte olan uluslararası projeler için yapılan borç taleplerini değerlendirir, karar verir ve izler. Araştırma Politikaları Komisyonu, uzun vadeli ar-ge stratejilerinin belirlenmesi için kurulmuştur ve 2010 yılından bu yana faaliyet göstermektedir. Araştırma, Geliştirme, Tasarım ve Yenilik Değerlendirme Komisyonu, üniversite-sanayi işbirliği kapsamında yapılabilecek proje ve faaliyetlerin araştırma, geliştirme, tasarım ve yenilik içeriğini değerlendirmek için kriterler belirler, bu kriterleri zaman içerisinde günceller ve üniversite-sanayi işbirliği kapsamında yapılması öngörülen proje ve faaliyetleri, ilgili öğretim elemanının müracaatı doğrultusunda belirlenen kriterlere göre araştırma, geliştirme, tasarım ve yenilik içeriği açısından değerlendirerek bir raporla Üniversite Yönetim Kuruluna sunar. Bilgi Transferi Komisyonu, TÜBİTAK 1513 TTO Destekleme Programı kapsamında kurulmuş olup, üniversitedeki bilgi transfer ve üniversite-sanayi işbirliği faaliyetlerinin hızlandırılması için stratejiler geliştirmekte, 1513 programını yönetmekte ve izlemektedir.

1. ODTÜ Teknokent

ODTÜ Teknokent, Üniversitemizin araştırma-geliştirme ve yenilik alanında en önemli yapılarından biridir. ODTÜ TEKNOKENT'in kurulması ile ilgili çalışmalara 1980'li yılların sonunda başlanmıştır. Söz konusu yıllarda Dünya Bankası'nın da destekleri ile başlanan fizibilite çalışmalarında öncelikle, ABD ve İngiltere başta olmak üzere dünya örnekleri incelenmiş, konunun önemine yönelik kamuoyu oluşturulmuştur. Bu çalışmaların neticesinde, 1992 yılında teknoloji geliştirmeye yönelik kuluçka merkezleri kurmak ana hedefi altında KOSGEB ile işbirliği içinde ODTÜ TEKNOKENT hizmete açılmıştır. ODTÜ TEKNOKENT'de elde edilen başarılı sonuçlara, ODTÜ'de bir bilim parkı (teknokent) kurulması çalışmalarını teşvik etmiştir. 2000 yılında ODTÜ

TEKNOKENT'in ilk binası hizmete açılmış ve 2001 yılındaysa Türkiye'deki teknokentler ile ilgili yasal çerçeveyi tanımlayan 4691 sayılı Teknoloji Geliştirme Bölgeleri Yasası yürürlüğe girmiştir. Bu yasayla girişimci şirketlere sağlanan vergi muafiyetleri ve teşvikler, ODTÜ'nün sağladığı altyapı ve akademik bilgiyle birleşince ODTÜ TEKNOKENT bir cazibe merkezi haline gelmiştir.

ODTÜ TEKNOKENT'in amacı, ülkemizin uluslararası arenada rekabet gücünü artıracak teknolojileri geliştiren ve üreten firmalara, araştırmacılara ve akademisyenlere çağdaş alt ve üst yapı olanakları sunmaktır. ODTÜ TEKNOKENT, gerçekleştirdiği üniversite-sanayi işbirliğini artırmaya yönelik etkinlikleriyle taraflar arasında sinerji doğmasına katkı sağlamaktadır. ODTÜ TEKNOKENT, %60'dan fazlası ODTÜ TEKNOKENT'te kurulmuş şirketlerin oluşturduğu 300'ün üzerindeki şirket sayısı, %90'ı üniversite mezunu, doktora veya yüksek lisans mezunu olan 5000'den fazla personele yarattığı istihdam olanakları ve Ar-Ge faaliyetlerinin yürütüldüğü 120.000 m2 kapalı alanı ile Türkiye'deki diğer teknoparklara da örnek teşkil edecek başarılarla imza atmıştır.

ODTÜ TEKNOKENT'te faaliyet gösteren şirketlerin %51'i yazılım-bilişim, %19'u elektronik, %15'i makine ve tasarım, %6'sı medical teknolojiler, %6'sı enerji ve çevre, kalan %3'ü ise ileri malzeme, tarım, gıda, uzay-havacılık, otomotiv gibi diğer alanlarda Ar-Ge çalışması yürütmektedir.

ODTÜ TEKNOKENT tarafından bünyesinde barındırdığı firmalar ve girişimciler için çok çeşitli programlar yürütülmektedir. Teknoloji tabanlı girişimciliğin desteklenmesi kapsamında ön kuluçka programları "Yeni Fikirler Yeni İşler Yarışması" ve "Animasyon Teknolojileri ve Oyun Geliştirme Merkezi", kuluçka merkezleri; ODTÜ KOSGEB TEKMER, Teknogirişim Kuluçka Merkezi ve ODTÜ-Halıcı Yazılımevi Kuluçka Merkezi, şirketlerin uluslararası pazarlara açılmasını destekleyen "TeknoJUMP" iş hızlandırma programı, bir finansal araç olarak geliştirilen İş Melekleri Ağı "METUTECH-BAN Teknoloji Yatırımcıları Derneği" ve teknoloji fonu "TeknoFund", akademik bilginin ticarileşmesi için "Teknoloji Transfer Ofisi", şirketlerarası işbirliklerinin geliştirilmesini amaçlayan savunma sanayi ve ICT kümeleri ile uluslararası işbirliklerini desteklemek üzere açtığı yurtdışı ofisleri gibi çalışmalar bulunmaktadır.

ODTÜ Teknokent Teknoloji Geliştirme Bölgeleri endeksinde 4 kez üstüste birinci olmuş, Türkiye'nin en başarılı teknokentidir.

ODTÜ Teknokent ile ilgili detaylı bilgiye <http://www.odtuteknokent.com.tr> adresinden ulaşılabilir.

A6. İyileştirmeye Yönelik Çalışmalar:

Bu rapor, Üniversitemizin hazırladığı ilk Kalite İç Değerlendirme Raporu'dur. Üniversitemizin bir sonraki stratejik planı olan 2017-2022 Stratejik Planı ile ilgili çalışmalar 2016 ve 2017 yıllarında sürdürülecek ve bir sonraki Kalite İç Değerlendirme Raporu 2017 yılında güncel stratejik plana göre hazırlanacaktır. Stratejik planlama ile ilgili sürecin tamamlanması ve uygulamaya konması için gerekli olan süre düşünüldüğünde, dış değerlendirme için Yükseköğretim Kalite Kurulu'na 2018 yılında başvurulabileceği öngörülmektedir.

Üniversitemiz 2002 yılında EUA (European University Association) tarafından dış değerlendirmeye tabi tutulmuştur. Dış Değerlendirme Raporu'na <http://www.rd.metu.edu.tr/eua/> adresinden erişilebilir. Rapor da belirtildiği üzere EUA değerlendirmesi daha çok üniversite yönetimine ileriye dönük yol haritasını çizerken yardımcı olabilecek tavsiyelerde bulunulması esasına dayalıdır. Amacı, notlandırma veya sıralama yapmak değil, değişim gereken konularda destek olmak olarak tanımlanmaktadır. Üniversitemiz, bu rapor sonrasında, EUA'ın tavsiyesine uygun olarak, kendi kurumsal stratejik planlama modelini geliştirmiş ve ilk stratejik planlama sürecini başlatmıştır.

2. KALİTE GÜVENCESİ SİSTEMİ

1. Kalite Politikası

1. Kalite Güvencesi Sistemi:

B1. Üniversitemizin stratejik planlama modeli:

Bu bölümde, ODTÜ stratejik planlama çalışmalarının tarihsel gelişimi ve kurumsal stratejik planlama modeline dair bilgiler sunulmaktadır.

Orta Doğu Teknik Üniversitesi'nin, 2002 yılında tüm akademik birimleri kapsayan bir stratejik planlama sürecini başlatmasının arka planında, son on yıla yayılan farklı deneyimler yer almaktadır. Bu dönem içinde, Üniversite düzeyinde ve akademik-idari birimler bünyesinde yürütülen bir dizi strateji geliştirme, yönetim sistemi iyileştirme ve kalite belgeleme projesi stratejik planlamaya altyapı oluşturmuştur.

Üniversite düzeyinde hazırlanan iki doküman, strateji geliştirme çalışmalarında önemli yer tutmaktadır. Rektörlük tarafından hazırlanan "ODTÜ Gelişme Hedef ve Stratejileri 1995-2000" ve "ODTÜ Gelişim Hedef ve Stratejileri 2000-2005" dokümanları, bu iki 5-yıllık dönemde Üniversite düzeyinde izlenecek tematik programların ve gelişme stratejilerinin çerçevesini çizmiştir. Bu iki örnekte de, formal uygulama için mekanizmalar oluşturulmamış, Rektörlük stratejileri akademik ve idari birimleri kapsayan uygulama planlarına dönüşmüştür.

ODTÜ, akademik birimler düzeyinde yürütülen uluslararası akreditasyon ve dış değerlendirme çalışmalarında da Türkiye'ye öncülük etmiştir. Mühendislik Fakültesi bünyesindeki tüm bölümlerinin katıldığı ve başarıyla tamamladığı ABET akreditasyonuna ek olarak, Fen Edebiyat Fakültesinin bazı bölümleri de uluslararası değerlendirme süreçlerinden geçmiştir. Temelde lisans eğitimi üzerinde odaklanan bu akreditasyon ve dış değerlendirme uygulamalarının, sürece katılan akademik birimlere önemli yararlar sağladığı gözlenmiştir. Kalite yönetimi ve toplam kalite alanında, Eğitim Fakültesi'nde başlatılan "Kalite Geliştirme" çalışmalarına ek olarak, eğitim ve araştırma etkinliklerine destek veren Bilgi İşlem Dairesi Başkanlığı'nda "PlanQ" çalışması başlatılmış ve Kütüphane ve Dokümantasyon Dairesi Maliye Başkanlığı tarafından yürütülen "Performans Esaslı Bütçeleme" projesinde pilot kuruluş olarak çalışmalara katılmıştır. Benzer şekilde, Üniversite hizmet birimleri arasında, Sağlık ve Rehberlik Merkezi ve Kültür ve Kongre Merkezi uluslararası kalite belgelerini almışlardır.

Bu deneyimler ışığında ODTÜ, tüm Üniversiteyi kapsayan uluslararası dış değerlendirme sürecinden geçmek için 2001 yılında European University Association (EUA)'a başvurmuştur. EUA panel raporunda ifade edildiği gibi, ODTÜ'nün başarıyla tamamladığı bu dış değerlendirme süreci ve bu sürecin parçası olarak hazırlanan "ODTÜ SWOT Çalışması", "ODTÜ Öz Değerlendirme Raporu" ile 2000 yılında başlatılmış olan "ODTÜ Ar-Ge Yol Haritası" çalışması, Üniversitenin çevresine, yönetim yapısına ve eğitim ve araştırma süreçlerine toplu olarak bakma olanağı sağlamıştır.

Bu süreç içinde, Türk yükseköğretim-araştırma sektöründeki gelişmeler ve yapılandırma girişimleri ile Avrupa Birliği gündemi başta olmak üzere uluslararası eğilimler incelenmiştir. Bu eğilimlerin yarattığı yeni talep ve beklentiler, getirdiği fırsat-tehditler, "ODTÜ avantajları" ve "ODTÜ kalitesi" üzerindeki etkileri değerlendirilmiştir. Değişen çevresel koşullar içinde, ODTÜ'nün artan başarıyla etkinliklerini sürdürmesi için, öncelik verilmesi gereken alanlar, önemli kaynak kısıtları ve mevcut kaynakların daha etkili kullanımına yönelik belirlemeler yapılmıştır. Bu değerlendirmeler, Üniversite düzeyinde vizyon, amaç ve stratejilerin bütüncül bir şekilde ve geniş katılımı oluşturulması ve uygulamanın tüm akademik ve idari birimleri kapsayacak şekilde uygulamaya sokulması gereğine işaret etmiştir.

Ekim 2001'de Üniversite, Fakülte/Enstitü/Yüksek Okul (F/E/YO) ve Bölüm/Enstitü Anabilim Dalı (EABD) düzeylerini kapsayacak bir "Özdeğerlendirme" süreci başlatılmış ve bu amaçla "Özdeğerlendirme Komisyonları" oluşturulmuştur. Ekim 2001 - Mart 2002 dönemindeki komisyon, Senato ve Üniversite Yönetim Kurulu düzeyinde yapılan toplantı ve değerlendirmelerde, akademik birim özdeğerlendirme raporlarının karşılaştırılması ve bütünleştirilmesi için kullanılacak yöntemler ile sonuçları uygulamaya geçirmek için başlatılacak süreçler sorgulanmıştır. Üniversite kamuoyunun beklentileri ışığında seçenек modeller değerlendirilmiş ve başlatılmış olan öz değerlendirme çalışmasının stratejik planlama sürecine dönüştürülmesinin uygun olacağı sonucuna varılmıştır.

"ODTÜ Stratejik Planlama Modeli", Nisan 2002'de Üniversite Senatosu tarafından kabul edilmiştir. Model, ODTÜ'nün deneyim, koşul ve özelliklerine uygun olan özgün bir yapıyla, planlama ve uygulama süreçlerinde tüm akademik birimlerin doğrudan katılımına olanak tanımıştır. Sürecin ilk aşamasında, "aşağıdan-yukarıya" yaklaşımla, Bölüm/EABD düzeyinde başlatılan "misyon-vizyon-amaç-hedef belirleme" ve "strateji önerme" çalışmaları fakülte/enstitü/yüksek okul (F/E/YO) düzeyinde bütünleştirilerek, Üniversite düzeyine aktarılmıştır. Bu aşamada akademik birimler, kendileri için eğitim-

öğretim, araştırma, toplumsal hizmetler ve yönetim/kurum geliştirme faaliyetlerinin bütünü için hedef ve önceliklerini belirlemişlerdir. Sürecin ikinci aşamasında, akademik birim raporlarından yola çıkarak Üniversitenin eğitim, araştırma ve toplumsal hizmet etkinliklerini kapsayan Üniversite Stratejik Planı hazırlanmıştır.

ODTÜ Stratejik Planlama süreci, Üniversitenin stratejik karar süreçlerine geniş katılımın kurumsallaşmasını amaçlamıştır. Bu amaca uygun olarak geliştirilen tasarım, değişen çevre koşullarını göz önüne alan; akademik birimlerin doğrudan katılımıyla Üniversitenin amaç/hedeflerini, faaliyet önceliklerini ve stratejilerini belirleyen; politika ve kaynak kullanım kararlarını hedef ve stratejilerle yönlendiren bir disiplin getirmiştir.

Stratejik planlama süreci aşağıdaki şekilde işlemiştir:

1. Birimlerde komisyonların kurulması ve kurulan destek ofisinin yardımı ile birimlerin raporlarını hazırlanması: Her Bölüm/EABD ve F/E/YO bünyesinde görev yapmak üzere Stratejik Planlama Komisyonları kurulmuş, çalışmaları üniversite düzeyinde destek verilmesi amacıyla Üniversite Stratejik Planlama Destek Ofisi (ÜSPDO) oluşturulmuştur.

Akademik birimlerin stratejik plan önerilerini hazırlamalarında yardımcı olmak üzere ÜSPDO tarafından bilgilendirme-tartışma-değerlendirme toplantıları düzenlenmiş ve süreçte yardımcı olabilecek ilgili tüm belgeler web üzerinden tüm birimlerle paylaşılmıştır. Ayrıca, aynı dönemde ÜSPDO üyeleri davet üzerine akademik birim komisyonlarının toplantılarına katılarak uzman desteği sağlamışlardır.

Temmuz 2002’de çalışmalarına başlayan akademik birim komisyonları, ÜSPDO tarafından geliştirilen ortak formata uygun olarak ilk aşamada, Bölüm/EABD ve daha sonra F/E/YO düzeyinde, “Misyון, Vizyon, Kurumsal Değerler; Paydaş ve Rakip Analizleri; SWOT ve PEST Analizlerinin” yer aldığı ilk raporlarını hazırlamışlardır. İlk raporların paylaşılmasından sonra, yine ilk önce Bölüm/EABD’ler ve daha sonra F/E/YO’lar tarafından hazırlanan ikinci raporlarda, ilk rapor içeriğine ek olarak, “Performans Alanları/Göstergeleri/Ölçüleri; Amaç, Hedef ve Strateji Önerileri” yer almıştır. Raporlar, ÜSPDO web sitesinde tüm çalışanların erişimine sunulmuştur.

2. Üniversite düzeyinde bir Komisyonun oluşturulması: F/E/YO sonuç raporlarının Ocak 2003 itibarıyla ÜSPDO’ya ulaşmaya başlamasıyla birlikte Üniversite Stratejik Planlama Komisyonu (ÜSPK) oluşturulmuş ve Ocak 2003 ayı sonunda ilk toplantısını yapmıştır. ÜSPK üyeleri, Rektörün önerisi ve Senato kararıyla atanmışlardır. ÜSPK’da, bir Rektör Yardımcısı, bir Rektör Danışmanı; beş tanesi seçilmiş Senato üyesi olmak üzere dokuz akademik personel temsilcisi; idari personel temsilcisi olarak üç daire başkanı; bir Öğrenci Konseyi temsilcisi; bir Mezunlar Konseyi temsilcisi; bir dış paydaş temsilcisi olmak üzere 17 üye ve iki ÜSPDO destek personeli görev yapmıştır.

3. ÜSPK’nın birimlerden gelen raporları değerlendirerek Üniversite vizyon boyutlarını ve performans ölçüm çerçevesini belirlemesi: ÜSPK’nın Ocak 2003 – Temmuz 2003 dönemi çalışmaları, öncelikle akademik birimlerin hazırladıkları raporlarda yer alan misyon, vizyon, performans ölçümü, amaç, hedef ve strateji önerilerinin değerlendirilmesi üzerine odaklanmıştır.

ÜSPK, “*Nasıl bir üniversite istiyoruz? Üniversite Vizyonumuz nedir?*” ve “*Bu Vizyon doğrultusunda başarı (performans) nasıl tanımlanır ve ölçülebilir?*” sorularına yanıt oluşturacak çalışmayı başlatmıştır. ÜSPK’nın yürüttüğü yoğun ve kapsamlı çalışma sonucunda “*ODTÜ Vizyon Boyutları ve Performans Ölçüm Çerçevesi (Sürüm 1.04)*” geliştirilmiştir. Çerçeve’yi değerlendirmek ve akademik birimlerden gelen görüşlere uygunluğunu irdelemek üzere, özel amaçlı bir yazılım kullanılarak ÜSPK üyelerinin katıldığı bir Delfi çalışması yapılmıştır. Bu çalışma, ODTÜ’nün içinde bulunduğu koşullarda Vizyon-Performans başlıklarının başarı için ne düzeyde “öncelikli” ve mevcut durumda ne oranda “yeterli” görüldüğünü ortaya koymuştur. Çerçeve (1.04), 30 Mart 2004 günü yapılan ortak toplantıda Senato ve Üniversite Yönetim Kurulu’nun görüşlerine sunulmuştur. Gelen görüş ve öneriler sonrasında yapılan değişikliklerle Mayıs 2004’te “*ODTÜ Vizyon Boyutları ve Performans Ölçüm Çerçevesi (Sürüm 1.05)*” geliştirilmiştir. Yeni Çerçeve üzerinden aynı değerlendirme yazılımı kullanılarak yapılan ikinci Delfi çalışmasına bu kez Senato ve Üniversite Yönetim Kurulu üyeleri de katılmıştır. Ortak Delfi çalışmasının sonuçları, “*ODTÜ Stratejik Program Önerileri*”ne son şeklini vermek üzere ÜSPK tarafından değerlendirmeye alınmıştır. Çerçeve (1.05) ve revize edilen stratejik program başlıkları, 8 Haziran 2004’de akademik birim temsilcilerinin bilgi ve görüşlerine sunulmuştur.

4. Her stratejik program başlığı için alt-komisyonların kurulması: “*ODTÜ Vizyon Boyutları ve Performans Ölçüm Çerçevesi (Sürüm 1.05)*” ve Stratejik Plan öncelikleri (stratejik program başlıkları), 23 Haziran 2004 tarihinde yapılan Senato – Üniversite Yönetim Kurulu ortak toplantısında onaylanmış ve Stratejik Programları geliştirmek üzere yedi Görev Grubunun (Alt-Komisyon) kurulmasına karar verilmiştir. Üniversitenin iç ve dış paydaşlarını temsilen, Senato ve Üniversite Yönetim Kurulu onayıyla atanan ve yaklaşık 90 üyeden oluşan Stratejik Program Görev Grupları’nın, Temmuz – Ekim 2004 dönemindeki çalışmalarıyla amaç-hedef-strateji önerisi raporları hazırlanmıştır. Görev Gruplarının toplantı kararları ve sonuç raporları, web sayfasında ODTÜ çalışanlarının erişimine sunulmuştur.

5. ÜSPK tarafından stratejik program taslaklarının hazırlanması: ÜSPK, Ekim 2004 – Ocak 2005 döneminde yaptığı çalışmayla, Görev Grup raporlarını esas alan Stratejik Program taslaklarını hazırlamıştır. 8 Mart 2005 tarihli ortak toplantıda Senato ve Yönetim Kurulu, ÜSPK tarafından revize edilen, Stratejik Program taslaklarını onaylayarak, “*ODTÜ Stratejik Planı 2005 – 2010*”un bu içerikle Üniversitenin tüm birimlerini kapsamak üzere uygulanmasına karar vermiştir.

Bir sonraki stratejik planlama döneminde (2011-2016 Stratejik Planı hazırlanması sürecinde) ise, 2005-2010 Stratejik Plan sürecinin sağladığı altyapıdan yararlanarak daha kısa bir süreç izlenmiştir. Öncelikle, bir önceki stratejik planın değerlendirmesi yapılmış ve gerçekleştirilebilen ve gerçekleştirilemeyen eylemler ortaya koyulmuştur. 2011-2016 Stratejik Planı’nın hazırlanmasında da, bir önceki planlama döneminde olduğu gibi “aşağıdan-yukarıya” amaç ve strateji belirleme yaklaşımı kullanılmıştır. 2011-2016 Stratejik Planı hazırlama süreci, bir önceki dönem ile karşılaştırıldığında iki farklı özellik öne çıkmaktadır. Bunlardan birincisi, 2011-2016 Stratejik Planlama sürecinde “misyon-vizyon belirleme” çalışmasının tekrarlanmamış olmasıdır. Bir önceki dönemde belirlenmiş olan Üniversite misyonu ve vizyon boyutlarının geçerliliğini koruduğu görülmüş, boyutlar arasında önceliklendirme, performans ölçüm çerçevesi oluşturma ve hedef belirleme çalışmaları korunmuştur. 2011-2016 Stratejik Planı’nın Üniversitemizin farklı alanlardaki amaç ve stratejilerini içeren eylem planlarının hazırlanmasını ve görev tanımlamalarının yapılmasını kolaylaştıran bir “uygulama planı” niteliğinde olması hedeflenmiştir.

Planlama süreçleri arasındaki ikinci fark, 2011-2016 stratejik planlama sürecinde tüm vizyon boyutları ile ilgili öneriler geliştirmek üzere Üniversite seviyesinde tek bir Stratejik Planlama Komisyonu oluşturulması yerine, her temel misyon boyutu için Üniversite seviyesinde farklı komisyonların kurulmuş olmasıdır. Üniversite’nin eğitim ve araştırma alanındaki amaç ve stratejilerini belirlemek üzere Üniversite’nin ilgili iç paydaşlarının (öğretim üyeleri, idari personel, öğrenciler vb.) ve birimlerinin (akademik ve idari) temsil edildiği ayrı komisyonlar oluşturulmuştur. Eğitim ve araştırma alanındaki Komisyon çalışmalarının izlenirliğini sağlamak amacıyla, komisyon web sayfaları oluşturulmuş, toplantı tutanaklarına ve üretilen tüm dokümanlara web üzerinden erişim sağlanmıştır. Komisyonların hazırladığı taslaklar paydaş geribildirimleri doğrultusunda güncellenmiş ve stratejik program önerileri son haline getirilmiştir. “*Toplumsal Hizmet*” ve “*Kurum Geliştirme*” alanlarındaki stratejik programlar, konuyla ilgili uzman ve birimlerden alınan görüş ve raporlar çerçevesinde oluşturulmuştur.

2011-2016 stratejik planlama süreci “araştırma” alanındaki çalışmalarla başlatılmıştır. ODTÜ Senatosu’nun 23 Şubat 2010 tarih ve 2010/1-5 sayılı kararı ile ODTÜ’nün araştırma amaç ve stratejilerine ilişkin öneriler geliştirmek amacıyla “*ODTÜ Araştırma Politikaları Komisyonu (APK)*” kurulmuştur. Üniversitedeki farklı akademik birimleri temsil eden 12 üyeden oluşan APK, Mart 2010 – Mayıs 2011 tarihleri arasında toplantılar gerçekleştirmiştir. APK toplantı tutanakları ve ilgili dokümanlar web sayfası aracılığıyla (www.apk.metu.edu.tr) Üniversite içinde paylaşılmıştır. Komisyonun hazırladığı “*Araştırma Stratejik Program Önerileri Taslak Raporu*” Aralık 2010’da Üniversite kamuoyunun görüşüne sunulmuştur. Gelen yorumlar ve öneriler ışığında rapor APK tarafından tekrar gözden geçirilmiş ve Mayıs 2011 tarihinde son haline getirilmiştir.

Üniversitemizin 2011 – 2016 dönemi Stratejik Planı’na girecek “Eğitim – Öğretim Stratejik Program” önerisini hazırlamaya yönelik olarak çalışmalar Haziran 2010’da başlatılmıştır. Fakülte ve Enstitülerden, eğitim girdileri, eğitim-öğretim süreci, eğitim-öğretim etkinliklerinin çıktı ve sonuçları ve kalite güvence süreçleri ile ilgili konuları da içermek üzere önemli gördükleri gündem maddelerini ve iyileştirme alanlarını kapsayacak bir değerlendirme raporu istenmiştir. Akademik birimler tarafından Eylül 2010 sonunda tamamlanan raporlar bir araya getirilerek, sonuçlar Kasım 2010’da Üniversite Yönetim Kurulu’nda değerlendirilmiştir. Akademik birimlerin hazırladığı raporlara dayanarak hazırlanan çerçeve, 8 Aralık 2010 tarihinde Senato üyelerinin görüş ve önerilerine sunulmuştur. Eğitim-öğretim etkinliklerinin iyileştirilmesi ve geliştirilmesine yönelik konu başlıklarının genişliği göz önüne alındığında, stratejik program önerisi geliştirecek tek bir komisyon yapısının pratik olmayacağı anlaşılacak, 9 alt komisyonun oluşturulması ve bu alt komisyon önerilerinin bir üst

komisyon tarafından bütünlendirilmesi yöntemi benimsenmiştir.

Eğitim – Öğretim Politikaları Alt-Komisyonları Şubat-Mayıs 2011 tarihleri arasında toplanmış ve komisyon çalışmaları www.egitimpol.metu.edu.tr adresi aracılığıyla Üniversite kamuoyu ile paylaşılmıştır. “Eğitim-Öğretim Politikaları Komisyonu Ortak Raporu” Mayıs 2011’de Üniversite kamuoyunun görüşüne sunulmuştur. Ortak Rapor, Alt-Komisyon temsilcilerinden oluşan Üst-Komisyon tarafından düzenlenmiş ve öğretim üyelerinden gelen geribildirimler ışığında gerekli güncellemeler yapılmıştır.

2011-2016 Stratejik Planı hazırlanırken, eğitim-öğretim ve araştırma ile ilgili olarak yürütülen yukarıdaki çalışmalara ilaveten “Toplumsal Hizmet”, “Kurum Geliştirme”, “ODTÜ Kuzey Kıbrıs Kampusu” ve “ODTÜ Teknokent” stratejik programlarının oluşturulmasında, konuyla doğrudan ilgili birimlerin hazırladığı raporlar esas alınmıştır. Stratejik planı hazırlama aşamasında komisyon üyesi ve birim temsilcisi olarak 100’den fazla ODTÜ mensubu sürece katkıda bulunmuştur.

Komisyon önerileri ve birim raporları, Araştırmalar Koordinatörlüğü tarafından bütünlendirilerek Stratejik Program metinleri oluşturulmuştur. “ODTÜ Stratejik Planı 2011 – 2016” taslağı www.sp2011-2016.metu.edu.tr adresinde önerilere açılmış, stratejik planlama sürecini ve programların içeriğini tanıtmak amacıyla Üniversite kamuoyuna bir sunum yapılmıştır. Stratejik plan, gelen görüşler doğrultusunda revize edilmiş, 28 Haziran 2011 tarihli Senato-Üniversite Yönetim Kurulu ortak toplantısında kabul edilerek yürürlüğe girmiştir.

Stratejik Plan 2011 – 2016, yıllık uygulama programları halinde yürütülmüş ve izlenmiştir. Uygulama süreci ve performans, ilgili birimler ve Rektörlükçe izlenmiş ve bu amaçla “Kurumsal Gelişim ve Planlama Ofisi (KGPO)” bünyesinde gerekli altyapı oluşturulmuştur.

Yukarıda özetlendiği üzere, ODTU stratejik planlama modeli:

- “Aşağıdan-yukarıya” yaklaşımına dayalı,
- Üniversitenin tüm iç ve dış paydaşlarının katılımının sağlandığı,
- İdari destek birimleri ve bilgi teknolojileri ile desteklenen, sistematik olarak yürütülen
- Akademik uzmanlar ve uzman kuruluşların yürüttüğü çevresel tarama ve özdeğerlendirme verilerine dayalı
- Bilgi/deneyim paylaşımını esas alan
- Yıllar içinde edinilen deneyimler ışığında güncellenen

bir modeldir.

2. Yükseköğretim Kalite Komisyonlarının Görev, Sorumluluk ve Faaliyetleri

B2. Üniversitemizde yürütülen kalite güvencesi faaliyetleri:

Üniversitemizde, hazırlanan stratejik planlar çerçevesinde yürütülen kalite güvencesi faaliyetleri aşağıda özetlenmektedir:

1. Akademik Değerlendirme ve Kalite Geliştirme çalışmaları:

Üniversitemizde ADEK Kurulu, 20 Eylül 2005’te Resmi Gazete’de yayınlanan Yükseköğretim Kurumlarında Akademik Değerlendirme ve Kalite Geliştirme Yönetmeliği’ne göre kurulmuş ve ADEK çalışmaları 2005 yılında başlamıştır. 2005-2012 yılları arasında yürütülen kalite geliştirme çalışmaları sonucunda her yıl özdeğerlendirme raporları (toplam 8 adet) hazırlanmış ve kamuoyu ile paylaşılmıştır. Raporlara <http://adek.metu.edu.tr/adek-raporlari> adresinden ulaşılabilir.

Kalite geliştirme çalışmalarında, her akademik/idari birimde ADEK kurulları oluşturulmuştur. Bu kurullar, ilgili yılda birim raporlarını hazırlayıp ADEK komisyonuna iletmış ve Üniversite Özdeğerlendirme Raporu birim raporlarına dayandırılarak ADEK Kurulu tarafından hazırlanmıştır.

1. Performans ölçümü ve kalite güvence faaliyetleri:

Üniversitemizde performans ölçümü ve kalite değerlendirme süreçleri, çeşitli kurumların talep ettiği raporların hazırlanmasında ve üniversitemiz tarafından yürütülen akademik performans değerlendirme faaliyetleri kapsamında işletilmektedir. Aşağıdaki tabloda (Tablo 1), bu kapsamda hazırlanan raporlar ve değerlendirmeler sunulmaktadır.

Tablo 1. Üniversitemizde kalite güvence faaliyetleri kapsamında hazırlanan raporlar ve değerlendirmeler

Rapor	Düzenlenme Tarihi	Kapsam/amaç	İlgili Web adresi
Stratejik Plan	Beş yılda bir	Üniversitenin misyonunu, vizyon boyutlarını, stratejik programlarını, orta ve uzun vadeli amaçlarını, temel ilke ve politikalarını, hedef ve önceliklerini, performans ölçütlerini, bunlara ulaşmak için izlenecek yöntemleri kapsar.	www.sp.metu.edu.tr
İdare (Maliye) Faaliyet Raporu	Her yıl (Şubat sonu)	Birim faaliyet raporları esas alınarak, üniversitenin faaliyet sonuçlarını (çıktılarını) gösterecek şekilde Maliye Bakanlığı’na gönderilmek üzere hazırlanır.	http://sgdb.metu.edu.tr/sites/sgdb.metu.edu.tr/files/2015IDAREFAAL_RAP_29022016_FINAL.p
YÖK Faaliyet Raporu	Her yıl (Haziran sonu)	Üniversitenin faaliyet sonuçlarını (performans) gösterecek şekilde YÖK’e gönderilmek	

Performans Programı	Her yıl (Temmuz)	İzleme hazırlanır. Performans programı, üniversitenin program dönemine ilişkin performans hedef ve göstergelerini, performans hedeflerine ulaşmak için yürütülecek faaliyet-projeleri, kaynak ihtiyacını, üniversiteye ilişkin mali ve mali olmayan diğer bilgileri içerecek şekilde hazırlanır. Bütçenin faaliyetlere göre dağılımını içerir.	http://sgdb.metu.edu.tr/sites/sgdb.metu.edu.tr/files/2015IDAREFAAL_RAP_29022016_FINAL.p
İç Kontrol Eylem Planı	Her yıl Haziran ve Aralık ayı sonu itibariyle üst yöneticinin onayını takiben Maliye Bakanlığına gönderilir, yenileme her zaman yapılabilir.	Maliye Bakanlığı tarafından yayımlanan "Kamu İç Kontrol Standartları Tebliği" ile belirlenen Kamu İç Kontrol Standartlarına, Üniversitemiz iç kontrol sistemlerinin uyumunun sağlanması amacıyla hazırlanır.	http://sgdb.metu.edu.tr/duyuru/kamu-ic-kontrol-standartlarina-uyum-eylem-plani
Bilgi Transferi Raporu (1513 Gelişme Raporu)	Her yıl	ODTU Teknokent'in yürüttüğü ve üniversitemizdeki teknoloji transferi ofisi faaliyetlerini hızlandırmayı amaçlayan TÜBİTAK destekli 1513 projesi kapsamında, her sene üniversitemizdeki araştırma-geliştirme, bilgi transferi ve ticarileştirme faaliyetlerinin çıktılarını değerlendirilmekte ve her sene bir sonraki sene için sayısal hedefler koyularak bunların gerçekleşme oranları izlenmektedir.	https://bto.metu.edu.tr/tr
Birimlerin akademik performansının değerlendirilmesi (Performansa dayalı bütçe)	Her yıl	Akademik birimlerin performansları eğitim ve araştırma ile ilgili performans göstergeleri kullanılarak ölçülmekte, buna göre üniversite özkaynaklarından ek ödenek tahsisi yapılmaktadır.	
Uluslararası Sıralamalar (THE, QS vb.) için raporlamalar	Her yıl	Kurumların kullandığı kriterler birbirinden farklı olmakla birlikte, eğitim, araştırma, uluslararasılaşma, ve gelir ana başlıklarında çeşitli göstergelere göre değerlendirme yapılmaktadır.	

Akademisyen performans değerlendirmeleri	Her yıl	Öğretim üyelerinin performansları “Akademik CV Programı” aracılığı ile toplanmakta, performansı yükseköğretim üyeleri ödüllendirilmektedir.	
Araştırma Faaliyetleri Broşürü hazırlanması	Her yıl (Mayıs)	Her yıl Mayıs ayında yayınlanan Raporda, araştırma ile ilgili istatistikler yayınlanmakta, öne çıkan ar-ge projeleri ve haberler ODTÜ kamuoyu ve dış paydaşlar (şirketler, kamu vb.) paylaşılmaktadır.	https://h2020.metu.edu.tr/system/files/odturapor-2015_web_3-2.pdf
Kurumsal ve Mali Durum Beklentiler Raporu	Her yıl (Temmuz ayı)	İdarenin ilk altı aylık bütçe uygulama sonuçları, ikinci aylık beklentiler ve hedefler ile faaliyetleri içerir.	

1. Akademik ve idari birimlerde yürütülen akreditasyon çalışmaları:

Akademik birimlerde yürütülen akreditasyon çalışmaları ile ilgili olarak fakültelerde ve araştırma merkezlerinde yürütülen çalışmalar aşağıda özetlenmektedir:

Mühendislik Fakültesi bundan yaklaşık 20 yıl önce akreditasyon ile ilgili çalışmalarını başlatmış ve ABET ile ilgili hazırlıklarına başlamıştır (Tablo 2).

Tablo 2: Mühendislik Fakültesinin ABET Akreditasyon Geçmişi

Mühendislik Fakültesi Bölümleri	Substantial Equivalency	Tam Akreditasyon süresi
Bilgisayar Mühendisliği	2002-2009	2007-2016
Çevre Mühendisliği	2002-2009	2007-2016
Elektrik ve Elektronik Mühendisliği	1996-2010	2007-2016
Endüstri Mühendisliği	2002-2009	2007-2016
Gıda Mühendisliği	2002-2009	2007-2016
Havacılık ve Uzay Mühendisliği	2002-2009	2007-2016
İnşaat Mühendisliği	1996-2010	2007-2016
Jeoloji Mühendisliği	2002-2009	2007-2016
Kimya Mühendisliği	1994-2010	2007-2016
Maden Mühendisliği	1994-2010	2007-2016
Makina Mühendisliği	1996-2010	2007-2016
Metaller ve Malzeme Mühendisliği	1996-2010	2007-2016
Petrol ve Doğal Gaz Mühendisliği	2002-2009	2007-2016

Not: Mühendislik Fakültesi Bölümlerinin Eylül 2016'ya kadar akreditasyonları bulunmaktadır. 2016-2020 dönemi ABET akreditasyon çalışmaları 2015 yılı içinde tamamlanmış, bölümler Kasım 2015'de değerlendirme sürecinden geçmiştir. Değerlendirme sonuçlarının ABET tarafından 2016 yılı yaz aylarında ilan edilmesi beklenmektedir.

ABET 2009 yılına kadar ABD dışındaki Üniversitelere tam akreditasyon yerine “substantial equivalency” veriyordu. O yüzden Mühendislik Fakültesi Bölümlerinin akreditasyonu 2009'a kadar “substantial equivalency” şeklinde olmuştur. ABET, web sayfasında tüm programlarımızı\ 2007 yılı sonrası tam akredite olarak tanımlamıştır (<http://main.abet.org/aps/AccreditedProgramsDetails.aspx?OrganizationID=863&ProgramID=863>).

Mühendislik Fakültesinde Kimya Mühendisliği ve Maden Mühendisliği Bölümleri 1994 yılından bu yana ABET akreditasyonuna (1994-2010 arası substantial equivalency) sahiptir. Bu iki bölümümüz Türkiye'de ABET tarafından akredite edilmiş olan ilk mühendislik bölümleridir. Daha sonra Elektrik ve Elektronik, İnşaat, Makina ve Metalurji ve Malzeme Mühendisliği Bölümlerimiz de 1996 yılında ABET akreditasyonu (1996-2010 arası substantial equivalency) almıştır. Geriye kalan bölümlerimiz olan Çevre Mühendisliği, Endüstri Mühendisliği, Gıda Mühendisliği, Havacılık ve Uzay Mühendisliği, Jeoloji Mühendisliği, ve Petrol ve Doğal Gaz Mühendisliği Bölümleri ise 2002 yılında ABET akreditasyonu (2002-2009 arası substantial equivalency) almışlardır.

Mühendislik Fakültesinde akreditasyon hazırlık süreci aşağıdaki gibi özetlenebilir:

Mühendislik Fakültesi bölümleri ABET hazırlıkları ve değerlendirme süreçlerine kendi içlerinde kurdukları komisyonlarla hazırlanmaktadır. Komisyonların koordinasyonunu Bölüm Başkanı ile beraber çalışan bir Bölüm ABET Koordinatörü üstlenmektedir. Bu kişi aynı zamanda Dekanlık ile iletişimde de görev almakta, Dekanlık ve diğer Bölümlerdeki gelişme ve yönlendirmeleri bölümüne aktarmaktadır. Dekanlık seviyesindeki koordinasyon ise öğrenci işlerinden sorumlu Dekan Yardımcısı tarafından yapılmaktadır. Dekan Yardımcısı başkanlığında Bölüm ABET Koordinatörleri, Fakülte ABET komisyonunu oluşturmakta ve düzenli olarak toplanmaktadır.

Kalite güvencesi ile ilgili çalışmalar yürüten diğer bir fakülte ise **İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesidir**. Fakülte, EFQM (European Foundation of Quality Management) modelini kullanarak Türkiye Mükemmellikte Kararlılık ödülüne Eylül 2016'da başvuru yapmayı ve sonrasında da EFQM Mükemmellik Ödülü'ne (Excellence Award) başvurmayı planlamaktadır. Bu konudaki çalışmalar KALDER danışmanlığında sürdürülmektedir.

İşletme Bölümü, AACSB akreditasyon sürecine 2015 Ocak ayı itibari ile AACSB üyesi olarak başlamış, sonrasında aynı yılın Mayıs ayında akreditasyona uygunluk konusunda kurumun onayını almıştır. Ön akreditasyon aşamasının 2016 sonu itibariyle tamamlanması ve 2019 yılına kadar tam akreditasyonun alınması hedeflenmektedir.

Fen Edebiyat Fakültesi Psikoloji Bölümü 11.11.2013 tarihinde Türk Psikologlar Derneği'ne Psikoloji Lisans Programı'nın Akreditasyonu ile ilgili başvuruda bulunmuştur. Akreditasyon Üst Kurulunca başvuru değerlendirmeye alınmış ve akreditasyon süreci işletilerek ALPDEK üyeleri, 11-12 Mart 2014

tarihleri arasında yerinde inceleme yapmışlardır. Akreditasyon Üst Kurulu TPD Psikoloji Lisans Eğitimi için akreditasyon standartlarını ve ALPDEK raporlarını birlikte değerlendirmiş ve ODTÜ Psikoloji Bölümü'nün ve Lisans Programının akreditasyon standartlarını "çok yeterli" düzeyde karşıladığı ve idari, eğitim, araştırma ve toplumsal katkı fonksiyonlarının uluslararası kalite standartlarında yürütüldüğü kararına varmıştır.

Fen Edebiyat Fakültesi'nde Fizik ve Sosyoloji Bölümlerinde de 1997 yılında akreditasyon ve iç değerlendirme ilişkin çalışmalar yürütülmüştür. Matematik Bölümü ise 1998 yılında, bölümün kendi talebiyle ve Fen Edebiyat Fakültesi'nin verdiği destekle dış değerlendirme sürecinden geçmiştir. Bölüm'ün kendisini değerlendirmesi, eksiklerini görüp giderebilmesi amacıyla yapılan bu dış değerlendirme sürecinin sonucunda Dış Değerlendirme Komitesi'nin önerileri Matematik Bölümü tarafından yaşama geçirilmeye başlanmıştır. 1999 yılında "Department of Mathematics Internal Review Report" adlı bir değerlendirme raporu basılmıştır.

Ayrıca, Rektörlüğe bağlı araştırma ve uygulama merkezlerinde de akreditasyon çalışmaları yürütülmüş ve alınmıştır. Merkezlerin akreditasyonlarına ilişkin bilgiler **Ek-1'dedir**.

İdari birimlerimizde de akreditasyon çalışmaları düzenli olarak yürütülmektedir. Kütüphane ve Dokümantasyon Daire Başkanlığı, Bilgi İşlem Dairesi Başkanlığı, Öğrenci İşleri Daire Başkanlığı, Personel Daire Başkanlığı, Sağlık Kültür ve Spor Müdürlüğüne bağlı Kafeterya Müdürlüğü, Havuz Müdürlüğü, Spor Müdürlüğü, Sağlık ve Rehberlik Merkezi ve Yurtlar Müdürlüğü akredite olmuştur. Bu birimlerle ilgili bilgiler **Ek-2'de** yer almaktadır.

3. Paydaş Katılımı

3. EĞİTİM VE ÖĞRETİM

1. Programların Tasarımı ve Onayı

1. Eğitim-Öğretim

Üniversitemizin eğitim öğretim amaç ve hedefleri, hedeflere ulaşma stratejileri, hedeflerin ne derece gerçekleştirildiğine yönelik değerlendirmeler gibi eğitim öğretim süreçlerinin değerlendirilmesine yönelik programlar, Üniversite stratejik planında yer almaktadır. Eğitim öğretim süreçleri bu plana uygun olarak izlenmektedir. Eğitim öğretim süreçlerine ilişkin değerlendirmeler aşağıda alt başlıklar halinde sunulmuştur.

C1. Programların Tasarımı ve Onayı:

Üniversitemizde eğitim programlarının tasarımı ve onayı için tanımlanmış süreçler bulunmaktadır. Yeni bir program önerisi bu süreçlerden geçtikten sonra Yükseköğretim Kuruluna (YÖK) önerilmektedir. Süreçler aşağıda özetlenmiştir:

1. İlgili bölüm ya da anabilim dalı içinde program önerisini hazırlayan öğretim elemanları program önerisini ilgili bölüm başkanının ve/veya bölümün eğitim öğretimden sorumlu komisyonunun değerlendirmesine sunar.
2. İlgili bölüm başkanının ve/veya komisyonun değerlendirmesinden sonra öneri bölüm/anabilim dalı akademik kurulunda tartışılır.
3. Bölüm/anabilim dalı akademik kurulu tarafından onaylanan öneri, ilgili fakülte/enstitüye iletilir.

ç) İlgili fakülte/enstitü tarafından değerlendirildikten sonra fakülte/enstitü kurulunda tartışılması uygun görülen öneri kurula sunulur.

1. İlgili fakülte/enstitü kurulu tarafından onaylanan öneri, değerlendirilmek üzere Rektörlük Makamına sunulur.
2. Rektörlük değerlendirmesi sonucunda Senato tarafından değerlendirilmesi uygun görülen öneri Senato'ya sunulur.
3. Senato tarafından onaylanan öneri YÖK'e iletilir.
4. Program YÖK tarafından onaylandıktan sonra takip eden ilk yarıyılıda öğrenci alımına başlanır.

Program önerisi YÖK'ün belirlediği ilkeler ve formata uygun olarak hazırlanmaktadır. Ayrıca değerlendirmenin her aşamasında program önerisi, Üniversitede halihazırda yürütülmekte olan programlar ile benzerliği/farkı, öğretim üye sayısının nitelik ve nicelik olarak yeterliği, programın sürdürülebilirliği, hedeflenen öğrenci profili, bölüm/anabilim dalı olanaklarının yeterliği, hedeflenen öğrenme çıktıları, mezunların mezuniyetten sonraki istihdamı gibi boyutlar ele alınarak değerlendirilmektedir. Program önerisi tüm boyutlarıyla değerlendirildikten sonra Senato'ya sunulmaktadır. Senato tarafından uygun görülen program önerileri onay için YÖK'e sunulmaktadır.

2. Programların Sürekli İzlenmesi ve Güncellenmesi

C10. Programların Sürekli İzlenmesi ve Güncellenmesi:

Programların sürekli izlenmesi ve güncellenmesi süreçleri kapsamında, ÖGEM tarafından Ders İzlenesi Çalışmaları (ODTÜSyllabus Programı) yürütülmektedir. Bu çerçevede, ders izlenesi ve bileşenleri ile ilgili detaylı alan yazın taraması ve doküman incelemesi yapıldıktan sonra bölümlerden ve uzmanlardan görüşler alınmıştır. Ardından konuyla ilgili kurulan komisyon tarafından değerlendirmeler yapılmış ve Üniversitemizde kullanılacak olan ders izlenesi programının bileşenleri belirlenmiş ve ders izlenesi ile ilgili detaylı bir doküman hazırlanmıştır.

Bilgi İşlem ve Öğrenci İşleri Daire Başkanlıkları ile beraber web tabanlı ODTÜSyllabus programının alt yapısı oluşturulmuştur. Ardından Bilgi İşlem Daire Başkanlığı ile ortak çalışmalar tamamlandıktan sonra "ODTÜSyllabus" programı deneme sürümü ÖGEM tarafından ve çalışmayı yürüten öğretim üyeleri tarafından incelenerek Bilgi İşlem Dairesi'ne geri bildirim verilmiştir. Programla ilgili eksiklikler ve sorunlar tespit edilmiş ve giderilmesi sağlanmıştır. Ayrıca program kullanıma açılmadan önce ÖGEM tarafından programın kullanımına yönelik "ODTÜSyllabus Bileşenler Kılavuzu" ve "ODTÜSyllabus Kullanıcı Kılavuzu" hazırlanmış ve öğretim üyeleriyle web sayfasında paylaşılmıştır. ODTÜ Ankara ve Kuzey Kıbrıs kampüslerinde, programın kullanımı hakkında bilgi sağlamak amacıyla Bölüm ve Enstitü temsilcilerine yönelik 3 seminer düzenlenmiştir. ODTÜSyllabus programı ODTÜ Ankara ve Kuzey Kıbrıs kampüsleri tarafından 2014-2015 Eğitim Öğretim Yılı'nın iki dönemi için de kullanılmaya başlanmıştır. Bu süreçte öğretim üyelerinin karşılaştıkları içerikle ilgili sorunlar için ÖGEM tarafından ve bazı teknik konulardaki soru ve sorunlar için de Bilgi İşlem Dairesi Başkanlığı tarafından öğretim üyelerimize gerekli destek sağlanmıştır. Programın iyileştirilmesine yönelik güncelleme çalışmaları devam etmektedir ve programda yapılan değişiklikler doğrultusunda programın kullanımı ile ilgili hazırlanan kılavuzlar ÖGEM tarafından güncellenmektedir. ODTÜSyllabus programı kullanılmaya başlandıktan sonra Aralık 2015'te öğretim üyelerimizin programı ne ölçüde kullandıkları ile ilgili ÖGEM tarafından bir çalışma yürütülmüştür. Bu çalışma kapsamında her fakülteden rastgele seçilen 200'den fazla dersin ders izlencelerine giriş yapılmış ve öğretim elemanı tarafından ders izlencesinin ne derece ve nasıl doldurulduğu tespit edilmiştir.

Programın görüntülenmesi ve paylaşımı hakkında komisyona bilgi sağlama amacıyla QS tarafından yapılan dünya sıralamasında ilk 100'e giren 38 üniversitenin web sayfaları incelenmiş; ders izlencelerini paylaşmış paylaşmadıkları, kimlerle paylaştıkları ve paylaşma konusunda nasıl bir yöntem izledikleri hakkında araştırma yapılmış ve bir doküman hazırlanmıştır.

Lisans ve lisansüstü eğitimi iyileştirme çalışmaları kapsamında Eğitim Planlama Komisyonu tarafından program eğitim amaçları, program çıktıları ve AKTS konularında 2013 ve 2014 tarihlerinde toplam 7 çalıştay düzenlenmiştir. Ayrıca program eğitim amaçları, program çıktıları, AKTS, ders hedefleri ve öğrenme çıktıları, öğretim yöntemleri ve ölçme değerlendirme yöntemleri hakkında bölüm, enstitü ve program temsilcilerine yönelik toplam 10 seminer düzenlenmiş

ve tüm öğretim üyelerinin faydalanabileceği kılavuzlar hazırlanmıştır. Seminer/toplantı içerikleri ve hazırlanan kılavuzlar Üniversitemiz öğretim üyelerinin şifreli kullanımına açılmıştır.

Üniversitemizde eğitim öğretim ortamının geliştirilmesine katkı sağlayacak araştırma çalışmaları da yapılmaktadır. Bunlar arasında mezun anketi çalışması, ölçme değerlendirme yöntemleri çalışması, akademik danışmanlık sisteminin değerlendirilmesi çalışması, öğrenci memnuniyeti araştırması, üniversite yaşamı araştırması ve özlük bilgi araştırması yer almaktadır.

- **Mezun Anketi Çalışması:** ODTÜ Stratejik Planı (2011-2016) doğrultusunda çalışan Üniversitemiz Eğitim Planlama Komisyonu'nun önerileri ile mezunlarımızın lisans eğitimine yönelik değerlendirmelerini almak amacıyla oluşturulan anket çevrim içi olarak 10.768 mezunumuza gönderilmiştir. Anketi toplam 2048 mezun tamamlamıştır.
- **Ölçme Değerlendirme Yöntemleri Çalışması:** Üniversitemiz öğretim üyelerinin derslerinde kullandıkları ölçme ve değerlendirme yöntemlerinin belirlenmesi, farklı disiplinlerde sıklıkla kullanılan yöntemlerin bulunması amacıyla "Lisans Eğitiminde Ölçme Değerlendirme Anketi" geliştirilmiş ve öğretim elemanlarına uygulanmıştır.
- **Akademik Danışmanlık Sisteminin Değerlendirilmesi Çalışması:** Üniversitemizdeki akademik danışmanlık sisteminin değerlendirilmesini amaçlayan anket çalışmasına 840 öğrenci ve akademik danışman olarak görev yapan 130 öğretim üyemiz katılmıştır. Hazırlanan rapor ÖGEM web sayfasında yayınlanmıştır.
- **Öğrenci Memnuniyeti Araştırması:** 2011 yılında öğrencilerin üniversitede sunulan imkan ve hizmetlere yönelik memnuniyet düzeylerini araştırmak üzere "Öğrenci Memnuniyeti Anketi" geliştirilmiştir. Bu geliştirilen anketle beraber 2011 yılında 1594 ve 2013 yılında ise 884 uluslararası ve Türk öğrencinin memnuniyetleri çeşitli açılardan (öğrencilerin derslere devam durumu, Üniversitemizde sunulan hizmetler ve olanaklar ve genel memnuniyet düzeyleri) araştırılmıştır.
- **Üniversite Yaşamı Araştırması:** Öğrencilerin ODTÜ'deki deneyimlerini, kazanımlarını ve ODTÜ'ye aidiyetlerini incelemek amacıyla "Üniversite Yaşamı Anketi" geliştirilmiş ve 2011 yılında 1616 uluslararası ve Türk öğrenci için üniversite yaşamı çeşitli açılardan (öğrencilerin öğretim üyeleriyle ilişkiler, öğrencilerle akademik ilişkiler, akademik katılım, teknoloji kullanımı, kütüphane kullanımı, yerleşke etkinliklerinden ve hizmetlerden yararlanmayı içeren ODTÜ'deki deneyimler; derslere devam; ders çalışma alışkanlıkları; ODTÜ kazanımları ve ODTÜ aidiyeti) araştırılmıştır.
- **Özlük Bilgi Araştırması:** Üniversitemizi yeni kazanan öğrencileri tanımak amacıyla düzenli olarak her yılın başında Bilgi İşlem Dairesi tarafından hazırlanan "Özlük Bilgi Formu" doldurulmaktadır. 2009 yılından itibaren ise ÖGEM, öğrencileri daha iyi tanımak, ihtiyaçlarını keşfedebilmek ve eğitim-öğretimi bu veriler ışığında güncelleyerek yola devam edebilmek amacıyla Özlük Bilgi Formunun çeşitli verilerini raporlamaktadır.

C2. Programların Eğitim Amaçları, Yeterlikleri ve Kazanımları

Üniversitemizde Eğitim Planlama Komisyonu çalışmaları çerçevesinde lisans programları ortak çıktuları belirlenmektedir. Bu kapsamda aşağıdaki süreçler izlenmektedir:

- Kapsamlı alan yazın taraması (Ulusal ve uluslararası alan yazın, YÖK Türkiye Yüksek Öğretim Yeterlilikler Çerçevesi (TYYÇ) Lisans eğitimi yeterlilikleri, Bologna süreci lisans yeterlilikleri, vb.)
- ODTÜ'de yapılan araştırma sonuçlarının incelenmesi (Mezun yetkinlikleri çalışması, üniversite yaşamı çalışması, vb.)
- Düzenlenen bilgi ve becerilerin eğitim komisyonuna sunulması ve komisyonda tartışılması
- ç) Karar verilen bilgi ve becerilerin İngilizce ve Türkçe karşılıklı tanımlarının yapılması
- Ortak çıktılar ile ilgili taslak dokümanın hazırlanması
- Fakülte ve bölümlerden görüşlerin alınması
- Bölüm görüşlerinin tek tek Öğrenme ve Öğretmeyi Geliştirme Merkezi (ÖGEM) tarafından incelenmesi; bölümlerin tercihlerini, önerilerini ve varılan sonuçları -ÖGEM görüşleriyle beraber- içeren bir rapor hazırlanması
- Sonlandırılan Lisans Programları Ortak Çıktılarının web sayfasında yayınlanması
- Lisans ve lisansüstü programların temsilci öğretim üyeleri tarafından hazırlanan "Program Eğitim Amaçları (PEA)" ve "Program Çıktıları (PÇ)" ifadeleri için ÖGEM tarafından her bir bölüme ve lisansüstü programlara ayrı ayrı geri bildirim sağlanmaktadır. Verilen geri bildirim üzerine PEA ve PÇ ifadelerinin bölümler/programlar tarafından revizyon çalışmaları, ÖGEM'le işbirliği içinde sürdürülmektedir.
- ODTÜ Ankara ve Kuzey Kıbrıs kampüsleri lisans programlarının ve PEA ve PÇ'lerinin Türkçe ve İngilizce olarak tamamlanmıştır. PEA ve PÇ ifadelerinin belirlenmesi, ÖGEM tarafından geri bildirim verilmesi ve ifadelerin sonlandırılması çalışması lisansüstü programları (tezli, tezsiz yüksek lisans ve doktora) için aynı şekilde devam etmektedir. Kesinleşen ifadeler Türkçe ve İngilizce olarak <http://egitim.metu.edu.tr> adresinden ulaşılabilir. Program çıktıları tamamlanan programlara TYYÇ-PÇ ilişkilendirme tabloları hazırlanarak gönderilmiştir. Hazırlanan TYYÇ tablolarına ÖGEM tarafından geri bildirim verilmiştir. Yapılan son düzeltmelerin ardından sonlandırılan TYYÇ-PÇ tabloları <http://egitim.metu.edu.tr> adresinde yayımlanmıştır. ODTÜ Ankara ve Kuzey Kıbrıs kampüsleri lisans programlarının tüm TYYÇ tabloları tamamlanmıştır. Çalışmalar lisansüstü düzeyde devam etmektedir.

3. Öğrenci Merkezli Öğrenme, Öğretme ve Değerlendirme

C3. Öğrenci Merkezli Öğrenme, Öğretme ve Değerlendirme:

Üniversite Senatosu tarafından onaylanan eğitim-öğretim ile ilgili yönetmelikler ve yönergeler ile, öğrencilerin dersteki başarılarının ve mezuniyet koşullarının doğru, adil ve tutarlı şekilde değerlendirilmesi güvence altına alınmış durumdadır. Öğrencilerin eğitimleri boyunca almaları gereken ders sayısı, toplam kredi sayısı, ders ve sınıf tekrarı ile ilgili koşullar, derse devam ilkeleri, derslerden ve sınavlardan izin alma ile ilgili kurallar ve mezuniyet koşullarına ilişkin düzenlemeler ilgili yönetmelik ve yönergelerde yer almaktadır. Bu kurallar tüm öğrencilere eşit ve adil bir şekilde uygulanmaktadır.

Üniversitemize yeni katılan ve akademik kariyerinin başındaki öğretim üye ve görevlilerinin üniversiteye uyumunu kolaylaştırmak ve eğitim, araştırma, toplumsal hizmet alanlarındaki faaliyetlerinin etkinliğini artırmak için Akademik Gelişim Programı (AGEP) tasarlanmıştır. Bu kapsamda ÖGEM tarafından Etkili Öğretim Seminerleri (EÖS), Mentorluk Uygulaması, Akran Ders Gözlemi ve Değerlendirmesi Uygulaması, Dönem Ortası Değerlendirmesi gibi destek programları yürütülmektedir.

- **Etkili Öğretim Seminerleri (EÖS):** Üniversitemizde 1999 yılından bu yana düzenlenmekte olan EÖS'ün amacı, deneyimli öğretim üyelerimizin üniversite eğitimi ile ilgili bilgi ve deneyimlerini mesleğe yeni başlayan öğretim elemanları ile paylaşımlarını sağlamaktır. İki gün süren eğitimler boyunca yeni başlayan öğretim üyelerimizin temel olarak ihtiyaç duyduğu ana konularla ilgili olarak bilgi paylaşımı yapılmaktadır. 2016 yılında 17.si düzenlenen, her yıl yaklaşık 40 öğretim üyesi için düzenlenen bu seminerler etkili iletişim, eğitimde teknoloji kullanımı, ölçme ve değerlendirme, etkili öğretim stratejileri gibi konu başlıklarını içermektedir.
- **Mentorluk Uygulaması:** Mentorluk uygulaması, Üniversitemizde göreve yeni başlayan öğretim elemanlarının üniversiteye uyumlarını kolaylaştırmak ve kariyer gelişimlerine destek olmak amacıyla yapılmaktadır. Mentorluk uygulaması ile yeni öğretim elemanlarının; üniversite kültürünü öğrenmelerine, üniversite olanakları hakkında bilgi edinmelerine, mesleki ağırlar oluşturmalarına, kendilerini üniversite ortamına ait hissetmelerine katkıda bulunmak hedeflenmektedir. Bu kapsamda, programdan yararlanmak isteyen yeni öğretim elemanları fikir danışabilecekleri deneyimli bir ODTÜ öğretim üyesi ile eşleştirilmektedir. AGEP'e katılan öğretim elemanlarından istekli olanlar, mentorluk uygulamasından yararlanabilmektedirler. Her yıl ortalama 5 öğretim üyesi mentörlükten yararlanmaktadır.
- **Akran Ders Gözlemi ve Değerlendirmesi Uygulaması:** Akran Ders Gözlemi ve Değerlendirmesi Uygulaması, bir öğretim elemanının, bir diğer öğretim elemanının dersini gözleyerek kullanılan öğretim becerileri hakkında geri bildirim vermesidir. Öğretim yöntem ve becerileri hakkında düşünme, değerlendirme ve bunları meslektaşlarla tartışma olanağı tanır. AGEP 3, 4 ve 5 kapsamında her yıl ortalama 25 öğretim üyesi bu uygulamadan

faйдalanmıştır.

- **Dönem Ortası Değerlendirmesi:** Dönem Ortası Değerlendirmesi, öğrencilerden akademik dönemin ortasında dersle ilgili geri bildirim alınmasını ile öğretim elemanına henüz dönem tamamlanmadan dersteki uygulamaları ve öğretimi konusunda gerekli iyileştirmeleri ve geliştirmeleri yapabilmesine olanak verir. Uygulama hazırlanırken dönem ortası değerlendirilmesinin ne olduğu ve ne şekilde uygulandığı konusunda ilgili alan yazın taranmış ve ayrıca uluslararası düzeyde başarılı bazı üniversitelerde dönem sonu değerlendirilmesine ilişkin etkinlik ve uygulamalar araştırılmıştır. Bu kapsamda dönem ortası değerlendirilmesi için bilgi notu ve uygulama sırasında kullanılacak formlar hazırlanmıştır. Dönem ortası değerlendirme 2014-2015 Eğitim Öğretim Yılı Sonbahar Yarıyılında uygulanmaya başlamıştır. Dönem ortası değerlendirme uygulamasına şu ana kadar toplam 9 öğretim üyesi katılmış ve 12 ayrı ders değerlendirilmiştir.

ÖGEM tarafından ayrıca Üniversitedeki tüm öğretim elemanlarına yönelik seminerler organize edilmekte, kahve toplantıları yapılmakta, konsültasyon hizmetleri ve kaynak geliştirme çalışmaları yürütülmektedir. Bu kapsamda şu ana kadar toplam 28 adet seminer verilmiş ve yurtdışından 9 uzman davet edilmiştir.

- **Kahve Toplantıları:** Mesleğe yeni başlayan öğretim elemanlarının ihtiyaç duyabileceği akademik ve mesleki konularda, ÖGEM yöneticileri ve ÖGEM tarafından davet edilen öğretim üyeleriyle paylaşımda bulunmalarını sağlayan toplantılardır. Bu toplantılarda etkili değerlendirme yapabilme, akademisyenlik ve akademisyenin eğitim öğretim rolü, öğrencilerle iletişim, teknoloji ile zenginleştirilmiş öğrenme ortamları, bilinçli farkındalık ile öğretebilme gibi farklı konular ele alınmıştır. 2013-2016 yılları arasında yapılan bu toplantılara yaklaşık olarak 80 öğretim üyesi katılmıştır.
- **Konsültasyon Hizmetleri:** Talep üzerine Üniversitemiz bölümlerinden birinin öğretim üyeleri ile ölçme değerlendirme yöntemleri konusunda iki toplantı yapılmış ve “Derecelendirme Ölçeklerinin Kullanımı” konusunda bir seminer düzenlenmiştir. Benzer şekilde yine talep üzerine Üniversitemiz bölümlerinden birinin tüm öğretim üyeleri ve araştırma görevlileri ile araştırma görevlilerinin sıkıntıları, etkililiği, öğretim esnasında öğrenci ile olan iletişimleri ve kullandıkları değerlendirme yöntemlerine yönelik görüşülmüş, fikir paylaşımında bulunulmuştur.
- **Kaynak Geliştirme Çalışmaları:** Amerika’daki üniversite öğretimi ve öğretim üyesi yetiştirme konusunda çalışmalar yürüten Bireysel Gelişim ve Eğitim Değerlendirme Merkezi (Individual Development and Educational Assessment – IDEA Center)’nin izniyle üniversite öğretiminin geliştirilmesine yönelik etkili öğretim hakkındaki çalışmaların ÖGEM tarafından Türkçe’ye çevrilmesi çalışması başlatılmıştır. Şu ana kadar dört çalışmanın Türkçe’ye tercüme süreci tamamlanmıştır.

Değerlendirme çalışmaları kapsamında Bölümler tarafından belirlenen Avrupa Kredi Transfer Sistemi (AKTS) kredileri, ÖGEM tarafından kontrol edilmekte ve bölümlere geri bildirim verilmektedir. AKTS çalışmaları ile ilgili kapsamlı bir çalışma yapılmıştır ve bu çalışmada tek tek tüm bölüm ve programların ilettikleri AKTS dokümanları kontrol edilmiş ve eksiklikler tespit edilmiştir.

Engelsiz ODTÜ Birimi tarafından, Üniversitemizde öğrenim gören ve herhangi bir engeli nedeniyle özel ihtiyaçları bulunan öğrencilerin üniversitedeki olanaklara ve hizmetlere eşit erişimlerini sağlamaya ve gelişimlerini destekleyen bir ortam oluşturmaya yönelik çalışmalar yapılmaktadır. Engelsiz ODTÜ Birimi’nin çalışma usul ve esasları kampüsün fiziksel koşullarının engelli öğrencilerin ihtiyaçlarına yönelik düzenlenmesi ve engelli öğrenciler için akademik erişilebilirliğin artırılması olmak üzere “Yükseköğretim Kurumları Engelliler Danışma Koordinasyon Yönetmeliği’nin” 11. ve 12. maddelerine göre belirlenmiştir.

Ayrıca Üniversitemizde T.C. uyruklu öğrencilerin yanı sıra uluslararası öğrencilere de hem akademik anlamda hem de kampus yaşamına uyum konusunda Uluslararası Öğrenciler Ofisi ve Uluslararası İşbirliği Ofisi tarafından destek sağlanmaktadır. ÖGEM tarafından da bu öğrencilerin akademik gelişimlerine katkı sağlayan destek programları yürütülmektedir.

4. Öğrencinin Kabulü ve Gelişimi, Tanıma ve Sertifikalandırma

C4. Öğrenci Kabulü, Gelişimi, Tanıma ve Sertifikalandırma:

Öğrenci Kabulü: T.C. uyruklu öğrenciler Üniversitemize Öğrenci Seçme ve Yerleştirme Merkezi tarafından yapılan YGS ve LYS sınavları ile yerleştirilmektedir. Uluslararası öğrenci kabul sürecinde ise Üniversite Senatosunca belirlenen ve YÖK onayı alınan uluslararası sınavlar, 57 farklı ülke için diploma puanları ve ülke üniversite giriş sınavları kullanılmaktadır. Uluslararası öğrenci kontenjanları Üniversite Senatosu tarafından belirlenmektedir. Hem kriterler hem de kontenjanlar YÖK’ün ve Üniversitenin web sayfasında başvurular öncesinde ilan edilmektedir.

Söz konusu kriterler çerçevesinde minimum başvuru puanına sahip olan adaylar internet ortamında başvurularını yapmakta ve yapılan başvurular öncelikle Uluslararası Öğrenci Ofisi tarafından incelenmektedir. Lisans programı başvurusu genel kriterleri sağlayan ve Uluslararası Öğrenci Ofisi’nin kontrolünden geçen adayların başvuruları, ikinci ve son değerlendirme için ilgili Rektör Danışmanı ve Fakülte Dekan Yardımcılarından oluşan Merkezi Yerleştirme Komisyonu’na sunulmaktadır. Komisyon, başvuru dönemi süresince yaklaşık 3-4 toplantı gerçekleştirmekte ve bu kapsamda adaylar başvurularını takip eden en geç bir buçuk ay içerisinde başvuru sonuçlarını öğrenebilmektedir. Başvurusu kabul edilen adaylardan bölüm bazında toplam öğrenci sayısının %10’unu geçmeyecek oranda, en başarılı olanlarına katkı payı muafiyeti ya da %50 katkı payı indirimi olanağı sunulmaktadır. Başvurusu kabul edilen adaylara posta yolu ile kabul mektubu, kayıt kılavuzu, oryantasyon kitapçığı ve harita gibi faydalı materyaller içeren “Hoş Geldin Paketi” gönderilmektedir. Üniversite kaydını yaptıran uluslararası öğrencilere Üniversite yaşamına uyum sağlamlarını kolaylaştıracak oryantasyon programları yapılmakta; kampus ve şehir gezileri düzenlenmektedir.

Üniversite Uyum Programları: Üniversitemize yeni gelen öğrencilerin yerleşke yaşamına ve akademik ortama uyumlarını desteklemek amacıyla 2009 yılında “ODTÜ El Ele Öğrenci Destek Programı” pilot uygulamalarla başlatılmıştır. 2009-2010 Eğitim Öğretim Yılı kayıtları sırasında 734’ü Hazırlık, 104’ü 1. sınıf olmak üzere toplam 834 öğrenci, programdan yararlanmak üzere başvuruda bulunmuştur. Başvuran öğrenci sayısına göre, (her bir gönüllü 10-15 öğrenciye destek olacak şekilde) Üniversitemizin her bölümünden toplam 65 “Bölüm Gönüllüsü” belirlenmiştir. Bölüm Gönüllülerine, 26-27 Ekim 2009 tarihlerinde programın ve birimlerin tanıtılması, görev ve sorumluluklarının bildirilmesi ve etkili iletişim becerilerini kapsayan bir eğitim verilmiştir. Kasım 2009-Nisan 2010 tarihleri arasında yürütülen çeşitli etkinliklerle (Tanışma toplantısı, bölüm gezileri, belgesel izleme, öğle yemeği, geziler ve sanat etkinlikleri) programın pilot uygulaması gerçekleştirilmiştir. 2009-2010 Eğitim Öğretim Yılında yürütülen pilot uygulamada edinilen deneyimler, öğrenci ve bölüm gönüllülerinden gelen geribildirimler ışığında, Mayıs 2010 tarihinde 2010-2011 Eğitim Öğretim Yılı Sonbahar yarıyılında yürütülen ODTÜ El Ele Programı hazırlıklarına başlanmıştır. Program hazırlıklarının birinci aşamasını, bölümlere program hakkında bilgi gönderilerek programda görev alacak bölüm gönüllülerinin belirlenmesi oluşturmuştur. Program 76 Bölüm Gönüllüsü ve programa katılan 532 öğrenciyle düzenlenmiştir. Programa 2012 yılından itibaren “Üniversite Yaşamına Uyum Programı” adıyla revize edilerek devam edilmiştir. Program, Üniversitemizi yeni kazanan yaklaşık 3000 öğrenciye Sonbahar dönemi boyunca akademik, kişisel ve sosyal uyumlarını desteklemek amacıyla çeşitli seminerler, grup çalışmaları, paylaşım toplantıları, fotoğraf ve karikatür yarışmaları gibi etkinliklerle sürdürülmektedir.

Yeni Uluslararası Öğrenci Mentorluk Programı (New International Student Mentoring Program): Üniversitemizde yeni kayıtlı uluslararası öğrencilerin Üniversitemize ve ülkemize uyum sağlamlarına yardımcı olmak amacıyla 2011 yılında “Yeni Uluslararası Öğrenci Mentorluk Programı (New International Student Mentoring Program)” uygulaması başlatılmıştır. Programda, uluslararası öğrencilerin, aynı ülkeden gelen ve mümkün olması halinde, aynı bölümde okuyan üçüncü veya son sınıftaki uluslararası öğrenciler ve/veya El Ele Öğrenci Destek Programında yer alan Bölüm Gönüllüleri ile eşleşmeleri sağlanmıştır. Programın düzenlenmesi 2015 yılından itibaren ÖGEM tarafından “Uluslararası Öğrenci Ofisi”ne devredilmiştir. Ancak ÖGEM tarafından halen düzenlenen uyum seminerleri kapsamında uluslararası öğrencilerin Üniversitemizdeki PDR hizmetlerinden haberdar olmaları sağlanmaktadır.

Birlikte Öğrenelim Akademik Destek Programı: Programın amacı, Temel İngilizce Bölümü (Hazırlık) öğrencilerinin, İngilizce alanında daha deneyimli ve donanımlı olan Yabancı Diller Eğitimi (İngilizce Öğretmenliği) bölümü öğrencilerinden akademik destek almalarını sağlamak ve İngilizce Öğretmenliği bölümü öğrencilerinin alan bilgilerinin kullanacakları ve öğretme becerilerini geliştirecekleri ortamlar yaratarak mesleki gelişimlerine katkıda bulunmaktır. Bu

ylı 11.'si gerçekleştirilen program 2011 yılından itibaren her yarıyılı düzenli bir şekilde devam etmektedir. Her yarıyıl içerisinde yaklaşık 50 İngilizce öğretmenliği öğrencisi ve 100 hazırlık öğrencisi programdan faydalanmaktadır.

Kariyer Gelişim Atölyeleri: 2012 yılında ilk defa uygulanan "Kariyer Gelişim Atölyesi"nin temel amacı, üçüncü ve dördüncü sınıf öğrencilerinin kariyer hedeflerini belirlemede yardımcı olmaktır. Programda ayrıca öğrencilerin kendilerini tanımaları, kariyerlerinde elde edebilecekleri fırsat ve olanakları görmeleri, iş mülakatlarına hazırlanmaları ve kariyer hedeflerini belirlemelerinde dikkat etmeleri gereken noktaların farkına varmaları hedeflenmiştir. 2013 ve 2014 yıllarında yürütülen programa toplam 25 öğrenci katılmıştır.

Öğrenci Gelişimini Destekleyici Videolar: Üniversitemize yeni başlayan öğrencilerin uyumunu kolaylaştırmak ve ayrıca ders çalışma, yurt ortamında yaşama gibi konularda güçlük yaşayan öğrencilere çözüm önerileri sunmak amacıyla gönüllü öğrencilerin katılımıyla "ODTÜ'de Yaşam", "ODTÜ Yurtlarında Yaşam" ve "ODTÜ'de Ders Çalışma ve Motivasyon" başlıklı videolar hazırlanmıştır. Videoların çekim, montaj, röportaj gibi içerik ve oluşumlarıyla ilgili süreçte Görsel İşitsel Sistemler Araştırma ve Uygulama Merkezi (GİSAM)'nden destek alınmıştır. Videolar ÖGEM web sitesinde ve konu alanlarıyla ilgili seminer ve paylaşım toplantılarında öğrencilerle paylaşılmıştır.

Öğrencilere Yönelik Seminerler: Ocak 2010-Mayıs 2016 tarihleri arasında ÖGEM tarafından öğrencilere yönelik olarak 27 farklı konu başlığı altında (üniversite yaşamına uyum, akademik başarı, ders çalışma yöntemleri, sınav kaygısı, erteleme, ODTÜ'de spor, romantik ilişkiler, ayrılık, iletişim vb.) toplam 175 seminer verilmiştir. Verilen seminerlere 12,142 öğrenci katılmıştır.

Bireysel Psikolojik Danışma: 2010-2016 yılları arasında, bireysel psikolojik destek alma talebiyle başvuran 203 danışana 1,200 oturumluk bireysel psikolojik danışma hizmeti sağlanmıştır.

Psiko-eğitim Grupları: Öğrencilerin kendilerini tanımaları, içgörüsü ve farkındalık kazanmaları amacıyla 2 etkileşim grubu düzenlenmiştir. Tek liderli yürütülen eğitim grubu Aralık 2011-Şubat 2012 tarihleri arasında birey merkezli 12 oturum gerçekleştirmiştir. Gruba 6 öğrenci katılmıştır. Buna ek olarak, iki liderli yürütülen bir diğer etkileşim grubunda üniversiteye yeni gelen hazırlık öğrencilerinin üniversiteye daha iyi uyum sağlamalarını desteklemek amacıyla 7 oturumluk grup süreci tasarlanmıştır. Nisan-Mayıs 2013 aylarında düzenlenen bu etkileşim grubuna 15 öğrenci katılmıştır. 2014-2015 Eğitim Öğretim Yılı bahar yarıyılında öğrencilerin sıklıkla problem yaşadığı "Erteleme" davranışı konulu 8 oturumluk bir psiko-eğitim grubu yapılmıştır. Bu grupta erteleme davranışını anlama, sebeplerini keşfetme ve baş etme yöntemlerini belirleme amaçlanmıştır. Psiko-eğitim grubu hem yüz yüze ortamda hem de öğrencilerin kampüs dışından ulaşabilecekleri şekilde 3D sanal ortamda olmak üzere iki farklı biçimde tasarlanmıştır.

Aramıza Hoş Geldiniz Oryantasyon Programı: Üniversitemiz Halkla İlişkiler Müdürlüğü tarafından 1996 yılından bu yana Üniversitemizi kazanan ve yeni kayıt yaptıran öğrencilerimize yönelik Aramıza Hoş Geldiniz Oryantasyon Programı düzenlenmektedir. Her bölümden, kazanan öğrenci sayısına uygun araştırma görevlisinin görevlendirildiği program, 2 gün sürmektedir.

Engelsiz ODTÜ Birimi tarafından engelli öğrencilerimiz için verilen destekler aşağıdadır:

Akademik Uyarılma Mektubu: Engelsiz ODTÜ Birimi tarafından, engelli öğrencilerle birebir yapılan görüşmeler sonucunda, öğrencinin derslerinde ihtiyaç duyduğu uyarılmalara ilişkin (ders materyallerinin alternatif formatlarda sunulması, sınavlarda gereken değişiklikler, sınıf-bina erişimi vb.), ilgili öğretim elemanlarına ve ilgili Bölüm/Fakülte Koordinatörlerine iletilmek üzere, akademik uyarılma mektupları hazırlanmaktadır. 2014-2015 Eğitim Öğretim Yılı Bahar Yarıyılında 14 öğrenci için toplam 59 adet, yaz okulunda 3 öğrenciye 6 adet ve 2015-2016 Eğitim Öğretim Yılı Sonbahar Yarıyılında 10 öğrenci için toplam 53 adet akademik uyarılma mektubu hazırlanmıştır.

Not Tutucu: Engellenen ötürü derslerde not tutmakta güçlük çeken ya da not tutamayan öğrencilere, öğrenci asistanlığı yoluyla not tutucu hizmeti verilmektedir. Bu hizmet, 2014-2015 Eğitim Öğretim Yılı Bahar Yarıyılında 3 öğrenciye 4 öğrenci asistanı tarafından ve 2015-2016 Eğitim Öğretim Yılı Sonbahar Yarıyılında ise 4 öğrenciye 5 öğrenci asistanı tarafından sağlanmıştır.

Ders Partnerliği: Engellenen ötürü ders çalışmakta güçlük çeken öğrencilere, öğrenci asistanlığı yoluyla, ders partnerliği sağlanmaktadır. Birimde görevlendirilen öğrenci asistanları ve Eğitim Fakültesi "Toplum Hizmet" dersi öğrencileri tarafından verilen bir hizmettir. 2014-2015 Eğitim Öğretim Yılı Bahar Yarıyılında 7 öğrenciye, 7 öğrenci asistanı ve 5 topluma hizmet dersi öğrencisi tarafından bu hizmet verilmiştir. 2015-2016 Eğitim Öğretim Yılı Sonbahar Yarıyılında ise 6 öğrenciye, 12 öğrenci asistanı ve 3 topluma hizmet dersi öğrencisi tarafından ders partnerliği hizmeti verilmiştir.

Kampus Oryantasyon Programı: Engelli öğrencilerimizin ilk yılında, üniversite yaşamına uyumlarını desteklemek, onları Üniversitemizin engelli öğrencilere sunduğu olanaklar konusunda (akademik, idari, fiziksel, psikolojik, sosyal ve barınma) bilgilendirmek amacıyla kampus oryantasyon programı hazırlanmaktadır. Engelli öğrencilere üniversite oryantasyon programına paralel ve ayrıca kendi özel ihtiyaçları doğrultusunda ilerleyecek bir program planlandıktan sonra duyurulmuştur. 2015- 2016 Eğitim Öğretim yılı Sonbahar Yarıyılında hareket engeli ve görme engeli olan toplam 3 öğrenci kampüs oryantasyon çalışmasından faydalanmıştır. Birim çalışanları tarafından talepte bulunan öğrencilerin öncelikli ihtiyaçları ile ilgili görüşmeler gerçekleştirilmiş ve belirlenen ihtiyaçlar bağlamında kampüsün belli alanlarına ulaşımı ve belli mekanları kullanmayı öğrenmek üzere çalışmalar yapılmıştır (kütüphane, yemekhane, çarşı vb.). Hareket engelli öğrenci için planlanan oryantasyon çalışması özel donanımlı araç kullanılarak gerçekleştirilmiştir.

Birim Tanıtımı: Engelsiz ODTÜ birimi tarafından Öğrenci İşleri Daire Başkanlığı ile işbirliği yapılarak yeni kayıt olan engelli öğrencilere ulaşılmış ve Birim tanıtımı her bir öğrenciye ayrı ayrı yapılmıştır. Seminer ve derslerde yapılan sunumlar ile farklı gruplara Birim hizmetleri tanıtılmıştır. Ayrıca, 9 Kasım 2015 tarihinde gerçekleştirilen Birim tanışma toplantısında hem yeni kayıt olan öğrencilere, hem de ilk defa hizmet almaya başlayan öğrencilere hizmetler ile ilgili bilgilendirme yapılmış, öğrenci ihtiyaçları tespit edilmiştir.

Engelli Öğrencisi Bulunan Bölümlere Danışmanlık: Engelsiz ODTÜ Birimi tarafından, engelli öğrencisi olan Bölümlere, gerektiği durumlarda, danışmanlık hizmeti verilmekte; öğretim elemanları, öğrencinin ihtiyaç duyduğu ders ve sınav uyarılmaları ve gerekçeleri konusunda bilgilendirilmektedir. 2014-2015 Eğitim Öğretim Yılı Bahar Yarıyılında "Öğretim Üyeleri İçin Ders Erişilebilirliği Kontrol Listesi (Course Accessibility Checklist for the Faculty) başlıklı broşür hazırlanmış ve öğretim üyelerine ulaştırılmıştır.

Seminer ve Eğitim: Engellilik alanında üniversite personelinin ve öğrencilerin bilgi ve duyarlılık düzeyini arttırmaya yönelik seminerler verilmekte, konferans ve eğitim faaliyetleri yürütülmektedir. 2014-2015 Eğitim Öğretim Yılı Bahar Yarıyılında, Eğitim Fakültesi öğrencilerinin aldığı "Rehberlik" dersi kapsamında, engelliğe dair farkındalık kazandırılması amacıyla, 13-14 Mayıs 2015 tarihlerinde engelli katılımcıların deneyim paylaşımlarında bulunduğu iki etkinlik düzenlenmiştir.

Araştırma ve Değerlendirme: Engelli öğrencilerin ihtiyaçlarının belirlenmesi, yapılan uygulamaların izlenmesi ve Birim tarafından verilen hizmetlerin değerlendirilmesi amacıyla araştırma ve değerlendirme çalışmaları yürütülmektedir.

5. Eğitim-Öğretim Kadrosu

C5. Ders ve Kredi Tanınması ve Diploma Denkliği

Öğrenci hareketliliğini teşvik etmek üzere Üniversitemizde Erasmus programları ve değişim programları uygulanmaktadır. Her akademik yıl yaklaşık 250-300 öğrenci bu programlar kapsamında Üniversitemize gelmekte ya da yurtdışındaki diğer Üniversitelere gitmektedir. Erasmus ve değişim programları kapsamında alınan dersler ve derslerin kredi değerleri ilgili bölüm başkanlığının onayı ile tanınmaktadır. Diploma eki uluslararası saydamlığı, tanınırlığı ve mezunların akademik ve meslekî tanınmasını sağlamaya yönelik bir belgedir.

Üniversitemizde yatay geçiş işlemleri "ODTÜ Önlisans ve Lisans Programları Yatay Geçiş Yönergesi" çerçevesinde yapılmaktadır (<http://oidb.metu.edu.tr/orta-dogu-teknik-universitesi-onlisans-ve-lisans-programlari-yatay-gecis-yonergesi>). Yatay geçişlerde eşdeğerlik işlemleri ve değerlendirme işlemleri bu yönergeye göre yapılır.

C6.Eğitim-Öğretim Kadrosu:

Üniversitemiz, ihtiyaç duyduğu alanlarda, dünyanın en iyi üniversitelerinden doktora derecesini almış, atama kriterlerine uyan nitelikli elemanları öğretim üyesi olarak istihdam etmektedir. Bu nedenle, Üniversitemizde görev yapmakta olan akademik kadro, nitelikli eğitim ve araştırma faaliyetlerini başarıyla yürütme konusunda yeterlidir. Ancak, hem Üniversitemiz öğrenci sayılarındaki hem de emekli olan öğretim üyesi sayılarındaki artış göz önüne alındığında, kadro kullanım izni alma konusunda yaşanan sıkıntılar, öğretim üye ve görevlisi sayılarını yetersiz kılmaktadır. Bu alanda yaşanan sorunlar, halihazırda akademik kadromuzun özverili çalışmaları ile telafi edilse de Üniversitemiz akademik kadro sayısı artışının öğrenci sayısı artışına paralel olmaması uzun vadede mevcut durumun sürdürülememesine neden olabilecektir. Kadro kullanım izni taleplerimiz değerlendirilirken, Üniversitemiz lisansüstü (özellikle de doktora) öğrencilerinin sayısının ve Üniversitemizin verdiği eğitimle uluslararası sıralamalarda bulunduğu yerin dikkate alınması gerektiği düşünülmektedir.

Üniversitemiz bölümleri/anabilim dalları tarafından ihtiyaç duyulan kadrolar Rektörlük Makamına bildirilmektedir. Rektörlük Makamınca uygun görülen kadrolar için Yükseköğretim Kurulu'ndan kadro kullanım izni talep edilmektedir. Bölümlerin/anabilim dallarının ihtiyaçları doğrultusunda belirlenen nesnel kriterlerle ilana çıkılarak başvurular "ODTÜ Öğretim Üyesi Yükseltme ve Atama Kriterleri" esas alınarak, ilgili alanda yetkin öğretim üyelerinden oluşan jüri tarafından değerlendirilmekte ve başarılı bulunan adayların atamaları, ilgili Yönetim Kurulu kararı ile gerçekleştirilmektedir. Söz konusu kriterlerle ilgili olarak ilgili web sayfasından ayrıntılı bilgi edinilebilir (<http://pdb.metu.edu.tr/ogretim-uyesi-atama-ve-yukselme-kriterleri>)

Üniversitemizde, öğretim elemanı yetersizliği ve/veya alanın niteliği gereği Üniversite dışında tecrübesi bulunan öğretim elemanı ihtiyacı nedeniyle, kurum dışından ders vermek üzere öğretim elemanı görevlendirmeleri yapılmaktadır. Bölüm/anabilim dalı ihtiyacı doğrultusunda, Üniversitemizde ders vermek üzere yapılan başvurular değerlendirilmekte veya gerekli niteliklere sahip kişilere teklif götürülmektedir. Bölümler/anabilim dalları tarafından fakültelere/enstitülere gönderilen görevlendirme talepleri, ilgili Fakülte/Enstitü Yönetim Kurulları tarafından değerlendirilerek uygun görülen görevlendirme talepleri onay için Rektörlük Makamına iletilmekte ve Rektörlük Makamının onayı ile görevlendirmeler yapılmaktadır.

Bölüm/anabilim dalı başkanlıklarınca, ilgili akademik birimin öğretim üyelerinden gelen ders verme talepleri, ders içeriği için gerekli nitelikler de göz önüne alınarak değerlendirilmekte ve ders dağılımları yapılmaktadır. Bu dağılımlar, daha sonra ilgili akademik kurullarda görüşülerek karara bağlanmaktadır. Bu süreç boyunca her aşamada akademik kadronun yetkinlikleri ile ders içeriklerinin gerektirdiği niteliklerin örtüşmesi gözetilmektedir.

Üniversitemizde, aramıza yeni katılan ve akademik kariyerinin başındaki öğretim üye ve görevlilerinin üniversiteye uyumunu kolaylaştırmak ve eğitim, araştırma, toplumsal hizmet alanlarındaki faaliyetlerinin etkinliğini artırmak için tasarlanmış bulunan Akademik Gelişim Programı (AGEP), yeni öğretim üyeleri için gerekli olanakları sunmaktadır. Bütün akademik kadromuzun araştırma olanaklarını yükseltmek için çeşitli araştırma destekleri (Bilimsel Araştırma Projeleri vb.) ile yurt içi/yurt dışı bilimsel toplantılara katılmak için seyahat destekleri sunulmakta; öğretim becerilerini geliştirme gereksinimi duyanlar için Öğrenme ve Öğretmeyi Geliştirme Merkezi (ÖGEM) tarafından Etkili Öğretim Seminerleri verilmektedir. Bu konuda detaylı bilgiye "Etkili Öğretim Seminerleri" başlığı altından ve <http://agep.metu.edu.tr> adresinden ulaşılabilir.

Öğretim üye ve görevlilerinin yıl içinde gerçekleştirdikleri akademik faaliyetlerinin girişini gerçekleştirdikleri "Akademik CV Programı"nda yer alan bilgiler doğrultusunda öğretim üye ve görevlilerinin bağlı oldukları bölüm başkanlıkları ile ilgili fakülte dekanlıkları/enstitü müdürlükleri tarafından söz konusu akademik faaliyetler onaylanarak performans puanları belirlenmektedir. Üniversitemizde bu faaliyetlerin ödüllendirilmesi süreci bu puanlar esas alınarak yürütülmektedir. Bu konuda detaylı bilgiye ilgili bağlantıda yer alan dokümanın "2.2. Performans Değerlendirme" ve "2.3. Ödüller" başlıklarından erişilebilir (<http://agep.metu.edu.tr/yeni-ogretim-uyeleri-icin-bilgi-paketi>).

Üniversitemiz, araştırma ağırlıklı bir üniversite olup, uluslararası üniversite sıralamalarında istikrarlı bir şekilde üst sıralarda yer almaktadır. Bu nedenle, dünyanın en iyi üniversitelerinden doktora derecesini almış, çok nitelikli elemanlar için bir çekim merkezi oluşturmaktadır. Ancak, kadro kullanım izni almakta yaşanan sorunlar, Üniversitemize yeni öğretim üyelerinin katılmasını zorlaştırmakta ve mevcut akademik kadro üzerindeki bilimsel araştırma ve ders yükünü artırmaktadır. Üniversitemizin uluslararası başarılarının istikrarlı bir şekilde devam edebilmesinin önemli koşullarından olan bilimsel araştırmaların ve ders çeşitliliğinin sürdürülebilmesi, akademik kadronun nicelik olarak da gerekli düzeyde olabilmesine bağlıdır. Üniversitemiz akademik kadrosunun nitelik olarak sürdürülebilmesi ise Üniversitemiz başarılarının sürmesine bağlıdır. Bu nedenle, kadro kullanım izni almakta yaşanan sorunlar, akademik kadromuzun hem nitelik hem nicelik olarak sürdürülebilirliği konusunda risk oluşturmaktadır.

6. Öğrenme Kaynakları, Erişilebilirlik ve Destekler

C7. Öğrenme Kaynakları, Erişilebilirlik ve Destekler

Öğrenme ortamları: Bir eğitim öğretim yılı içerisinde derslikler ara sınavlar, öğrenci topluluklarının etkinlikleri, resmi kurumların sınavları, seminerler, sunumlar ve toplantılar gibi pek çok farklı faaliyet için kullanılmaktadır. Halen Üniversitemizde Temel İngilizce Bölümü derslikleri hariç 241 derslik bulunmaktadır. Bu dersliklerde verilecek servis dersleri, Öğrenci İşleri Daire Başkanlığı (ÖİDB) tarafından belirlenmekte ve Bölüm Başkanlıklarına iletilmektedir. Bölüm Başkanlıkları tarafından da bölüm dersleri belirlenmekte ve servis dersleri ile çıkışma olmadan derslik yerleştirmeleri yapılmaktadır.

Fakülte ve derslikler dışında, Üniversite bünyesinde öğrencilere laboratuvar, kütüphane, araştırma merkezi, kariyer planlama merkezi, Bireysel Çalışma Merkezi (Yabancı Diller Yüksek Okulu bünyesindeki etüt merkezi), Akademik Yazım Merkezi, Engelsiz ODTÜ Birimi ve öğrenci toplulukları bünyesinde eğitimlerini ve gelişimlerini destekleyici farklı hizmetler sunulmaktadır.

- Dersliklerin yanı sıra bilgisayar laboratuvarları (15 adet), programların özelliklerine göre laboratuvar, atölye ve uygulama alanları bulunmaktadır. Tüm bu alanlar ve dersliklerde yeterli ve uygun donanımlar yer almaktadır. İlgili akademik birimlerin talepleri doğrultusunda bu alanların fiziki koşulları ve donanımları yenilenmektedir. Öğrenci uygulama laboratuvarlarını iyileştirme çalışması tamamlanmış; derslikleri yenileme çalışmasına ise başlamıştır. Programın özelliğine göre öğrencilerin staj ve işyeri eğitimi gibi dersleri bulunmaktadır. Bu tür eğitimlerde kurum dışı destekler kamu kuruluşlarından, Üniversite içinde yer alan TEKNOPARK şirketlerinden, ASELSAN, HAVELSAN, KOSGEB gibi kuruluşlardan, akademik birimlerin işbirliği içinde olduğu sanayi kuruluşlarından ve öğrencilerin kendi bağlantıları ile sağlanmaktadır. Örneğin Eğitim Fakültesinin öğretmenlik programlarının uygulama dersleri Milli Eğitim Bakanlığının desteği ile yürütülmektedir.
- Çevrim içi bir öğrenme yönetim sistemi olan ODTÜClass, sınıf içinde ve dışında öğrencilere kaynak, etkinlik/ödev ve farklı öğrenim araçları sunmayı sağlayarak dersleri desteklemektedir. ODTÜClass ile öğrenciler, ilgili kaynak ve etkinliklere istenilen yerde ve zamanda ulaşma imkanı bulmaktadır. odtuclass.metu.edu.tr adresinden erişilen platformun altyapı yönetimi Bilgi İşlem Daire Başkanlığı, kullanıcı destek ve sistem yönetimi Öğretim Teknolojileri Destek Ofisi tarafından sağlanmaktadır. Her dönem başında OİBS'de açılmış olan dersler ile açılan ODTÜClass, 2015-2016 Eğitim Öğretim Yılı Bahar Yarıyılında 5045 ders ev sahipliği yapmaktadır. 2016 yılının ilk 6 aylık süresinde 355.134 ziyaretçisi olan ODTÜClass'da 17 milyondan fazla sayfa görüntülenmiştir (Kaynak: Google Analytics).

Açık Ders Malzemeleri, öğrenmeye hevesli ve bu kaynaklara ihtiyaç duyan herkes ile paylaşılan, elektronik ortamda sunulan ders kaynaklarıdır. Açık Ders Malzemeleri, paylaşılan kaynakların artırılması, bu kaynakların daha çok kişiye ulaştırılması yolu ile fırsat eşitliği sağlamak amacıyla sürdürülen uluslararası bir harekettir. Dersini zenginleştirmek isteyen veya kendi üniversitesinde benzer ders açmayı planlayan öğretim üyeleri, ilgilendiği alandaki gelişmeleri takip etmek isteyen ya da bilgilerini tazeleme ihtiyacı duyan mezunlar, bir üniversitede öğrenim gören öğrenciler ve herhangi bir konuda bilgi edinmek isteyen insanlar bu sistemin doğal kullanıcılarıdır. ocw.metu.edu.tr adresinde hizmet veren ve 184 açık derse ev sahipliği yapan ODTÜ Açık Ders Malzemeleri Portalı, Ocak 2015 ile Haziran 2016 arasında 219.680 kişi tarafından ziyaret edilmiş 2 milyona yakın sayfa görüntülenmiştir (Kaynak: Google Analytics). Ulusal ve uluslararası ödüllere layık görülen ODTÜ Açık Ders Malzemeleri, son olarak Open Education Consortium tarafından verilen "Open Education Excellence 2016 Outstanding Site Award" ödülünü almıştır. ODTÜ Açık Ders Malzemeleri portaline ziyaretlerin büyük çoğunluğu Türkiye adresli olmasına rağmen Rusya, Hindistan, Amerika Birleşik Devletleri, Filipinler ve Birleşik Krallık başta olmak üzere pek çok ülkeden ulaşılmaktadır.

Öğretim Teknolojileri Destek Ofisi tarafından, üniversitemizde kullanılan eğitim teknolojilerini belirlemek, değerlendirmek ve kullanıcı görüşlerini almak amacıyla araştırma çalışmaları yürütülmektedir. 2015 ve 2016 yıllarında bu çalışma, yükseköğretimde teknoloji kullanımını araştırarak eğilimleri öngörme, planlama ve etkilemeyi amaçlamakta ve kar amacı gütmeyen uluslararası bir organizasyon olan EDUCAUSE tarafından dünya çapında yürütülen bir çalışmanın parçası olarak yürütülmüştür. ODTÜ, bu çalışmaya Türkiye’den katılan tek yükseköğretim kurumudur. Çalışma sonuçları sadece üniversitemizdeki durumu ortaya koymakla kalmamakta aynı zamanda araştırmaya katılan yüzlerce yükseköğretim kurumu ile durumumuzu karşılaştırmamıza olanak sağlamaktadır. 2015 yılında öğretim üyeleri ve lisans öğrencilerinin katılımı ile gerçekleştirilen çalışma, 2016 yılında sadece lisans öğrencilerinin katılımı ile tamamlanmıştır.

Öğretim Teknolojileri Destek Ofisi tarafından öğretim teknolojilerinin derslerde kullanımına destek olmak amacıyla akademik ve bilgisayar becerilerini geliştirmek amacıyla idari personele yönelik seminerler düzenlenmektedir. 2015 yılında düzenlenen 20 seminere ek olarak bu çerçevede, Akademik Gelişim Programı (AGEP) kapsamında “Eğitimde Teknoloji Kullanımı” konulu seminerler ve kahve saati sohbetleri de gerçekleştirilmiştir. AGEP katılımcılarına üniversitemizdeki teknolojik altyapı, kullanabilecekleri servisler (ODTÜClass, webinar, blog, vb.) ile derslerini zenginleştirmek için kullanabilecekleri araçlar tanıtılmıştır.

C8. Kariyer Planlama:

Üniversitemiz Kariyer Planlama Merkezi (KPM) tarafından kariyer fuarı organizasyonu, lisansüstü programlar için tanıtım günleri, firmalara özel etkinlikler ve kariyer danışmanlığı gibi çok çeşitli faaliyetler yürütülmektedir:

- **Kariyer Fuarı:** ODTÜ Kariyer Fuarı her eğitim öğretim yılı içerisinde ODTÜ Kültür Kongre Merkezi’nin Büyük ve Küçük Fuaye alanlarında gerçekleştirilmektedir. 1999 yılından buyana her yıl ortalama 40-50 firmanın katılımıyla gerçekleştirilen etkinliğimiz, 2 gün sürmekte, 2000’den fazla öğrenci ve mezun tarafından ziyaret edilmektedir.
- **Lisansüstü Programların Tanıtım Günleri:** İlki 2013-2014 Eğitim Öğretim Yılı içerisinde gerçekleştirilen bu etkinlik, mezuniyetleri sonrası kariyerlerine akademik alanda devam etmek isteyenlere, ilgili konuda uzmanlık düzeyinde bilgi kazanmak ve mevcut bilgiyi mesleki uygulamalarda kullanma yeteneğini geliştirmek isteyenlere ODTÜ bünyesindeki Yüksek Lisans ve Doktora Programlarını tanıtmayı amaçlamaktadır. Kültür ve Kongre Merkezi büyük Fuaye alanında 50 stant ile gerçekleştirilen fuarımıza üniversitemizin Fen Bilimleri, Sosyal Bilimler, Enformatik, Uygulamalı Matematik, Deniz Bilimleri Enstitüsü ve Kuzey Kıbrıs Kampusu katılım göstermektedir. Fuarımız yaklaşık 800 kişi tarafından ziyaret edilmektedir.
- **Firmaya Özel Etkinlikler:** Akademik yıl içerisinde yerleşkemizde firma ve kurumlar tarafından öğrencilerimize yönelik özel etkinlikler gerçekleştirilmektedir. Her yıl yaklaşık 40 firma yerleşkemizi ziyaret etmekte, mülakat ve vaka çalışması gibi işe alım aktivitelerinin yanında öğrencilerimizin kendilerini geliştirebilecekleri çalıştay ve seminerler düzenlenmektedir. Öğrencilerimiz bu etkinliklerde firmaların var olan pozisyonlarını, başvuru koşulları ve tarihlerini öğrenebilmekte, firma yetkilileriyle birebir görüşebilmektedirler.
- **Kariyer Danışmanlığı:** İş arama sürecinde ODTÜ KPM aşağıdaki konularda destek vermektedir:
  - Özgeçmiş Hazırlama
  - Mülakata Hazırlama
  - Kariyer Danışmanlığı

Araştırmalar, mülakat için önceden yapılan hazırlıkların gerçek görüşme esnasındaki performansı artırdığını göstermektedir. Bu amaçla mülakatlara hazırlanmak için öğrenciler web sayfamızdan “Danışman Randevu Talep Formu” doldurarak randevu talep edebilmektedir. Kariyer danışmanı ile yapılan prova mülakat 35-40 dakika sürmektedir. Bu görüşme sırasında kariyer danışmanı öğrencilere özgeçmişleri, projeleri ve yetkinlikleri hakkında gerçek bir görüşme sırasında sorularına çıkma olasılığı yüksek soruları yönelir. Öğrencilerin de gerçek bir görüşmedeymiş gibi bu soruları yanıtlaması beklenir. Oturumun ardından, kariyer danışmanı öğrencilere cevapları, kullandığı dil ve beden dili ile ilgili olarak performanslarını iyileştirmeye yönelik yapıcı geribildirimlerde bulunur.

Kariyer Planlama Merkezimizin tüm etkinlikleri ve ilanlarla ilgili detaylı bilgiye www.kpm.metu.edu.tr web sayfasından ulaşılabilir.

Gelecek dönemlerde, Kariyer Planlama Merkezi tarafından öğrenci ve mezunların bir araya getirilerek söyleşiler düzenlenmesi ve öğrencilerimizin kariyerlerine yönelik imkanlar yaratılması hedeflenmektedir. Bu kanalı açarak “mentorluk” ve devamında da “ters mentorluk” sistemlerinin kurulması amaçlanmaktadır.

C9. Öğrenciye sunulan hizmetler:

Sağlık, Kültür ve Spor Daire Başkanlığı’na bağlı Sağlık ve Rehberlik Merkezi, öğrencilerimize 1 Psikiyatrist, 6 Psikolog, 4 Psikolojik Danışman ile Psikolojik Rehberlik hizmeti, 26 Hekim ile sağlık hizmeti sunmaktadır. Sağlık ve Rehberlik Merkezi TSE-EN ISO 9001:2008 Kalite Yönetim Sistemi Belgesine sahiptir.

Sağlık, Kültür ve Spor Daire Başkanlığı’na bağlı Kafeterya Müdürlüğü tarafından günde ortalama 7000 kişiye yemek hizmeti verilmekte olup öğrencilerimize öğle ve akşam yemek hizmeti sunulmaktadır. Ortalama 1400 öğrenci burslu olarak yemek yemektedir. Kafeterya Müdürlüğü TSE-ISO-22000 Gıda Güvenliği Y.S.B belgesine sahiptir.

Sağlık, Kültür ve Spor Daire Başkanlığı’na bağlı Yurtlar Müdürlüğünde 19 yurt hizmet vermekte olup, yurtlarımız, 3533 kız, 3795 erkek olmak üzere 7328 öğrenci kapasitesine sahiptir. Ayrıca 373 kapasiteli lisansüstü konukevi yurdumuz yüksek lisans, doktora öğrencilerine hizmet vermektedir. Yurt binalarında teknolojik donanımlı bilgisayar laboratuvarları ve çalışma salonları bulunmaktadır.

Öğrencilerin barınma problemlerini kaliteli bir ortamda çözmeyi hedefleyen Yurtlar Müdürlüğü verilen hizmetle ilgili olarak TSE-EN ISO 9001-2000 Kalite belgesi almış olup, her yıl belge gözetim tetkiki yapılmaktadır.

Sağlık, Kültür ve Spor Daire Başkanlığı’na bağlı Spor Müdürlüğü bünyesinde 7800m2 kapalı, 40.000m2 açık spor alanı, 3500m2 kapalı havuz, 2700m2 açık havuz bulunmaktadır. Ayrıca 39 spor takımı ve 15 spor topluluğu faaliyet göstermektedir. Birim ve tesislerimizde her yıl tetkik edilen TSE-EN ISO 9001:2000 şartlarına uygun kalite yönetim sistemi uygulanmaktadır.

Sağlık, Kültür ve Spor Daire Başkanlığı bünyesinde 79 kültür, 15 spor topluluğu bulunmaktadır. Kültür toplulukları yıl içinde ortalama 500 etkinlik (konferans, sergi, panel, söyleşi, seminer, gezi, çalıştay, kongre, gözlem, sempozyum, kurs, kampanya, konser, gösteri vb.) gerçekleştirmektedir. Kültürel ve sportif faaliyetler ulaşım, harcırar, yolluk, malzeme ve ekipman temini, etkinlikler için mekan ve salon tahsisı yapılarak desteklenmektedir.

Engelsiz ODTÜ Birimi tarafından görme ve hareket engelli öğrencilerin yerleşke içi ve yerleşkeye geliş-gidişlerini kolaylaştırmak amacıyla özel donanımlı araç ve ücretsiz taksit hizmetleri sağlanmaktadır. Özel donanımlı araç hizmeti öncelikli olarak hareket engeli olan öğrencilerimizin kullanımına sunulmaktadır. Ücretsiz taksit hizmeti de hareket ve görme engelli öğrencilerin yerleşke içi ulaşımını kolaylaştırmak amacıyla sağlanmaktadır. Engelsiz ODTÜ Birimi tarafından yürütülen erişilebilirliğin sağlanmasına yönelik çalışmalar bulunmakta olup, Engelsiz ODTÜ Birimi Ulaşılabilirlik Çalışmaları Öncelik Listesi hazırlanmıştır.

4. ARAŞTIRMA VE GELİŞTİRME

1. Kurumun Araştırma Stratejisi ve Hedefleri

C1. Araştırma Stratejisi ve Hedefleri

1. Araştırma stratejisi ve hedeflerinin belirlenmesi

Kasım 2009'da yayımlanan "Orta Doğu Teknik Üniversitesi Araştırma-Geliştirme Etkinlikleri Değerlendirme Raporu"nda (<https://pdo.metu.edu.tr/yayinlar>) ODTÜ'nün araştırma etkinliğinin artırılması için aşağıdakilerden oluşan bir araştırma yönetim sistemi önerilmiştir:

- Öğretim üyelerinin araştırmalarını kolaylaştırıcı destek ofislerinin kurulması (süreç tasarımı ve destek fonksiyonlarının geliştirilmesi)
- Araştırma yönetim etkinliğini arttıracak bir idari yapılanmanın tasarlanması.
- Araştırma politikalarının geliştirilmesi,
- Üniversitenin araştırma ihtiyaçlarına ve hedeflerine uygun strateji ve programların uygulamaya konulması.

Yukarıdakiler kapsamında, Üniversitemizin araştırma politikalarının belirlenmesi için 2010 yılında Araştırma Politikaları Komisyonu oluşturulmuştur. Komisyon çalışmalarına <http://apk.metu.edu.tr> adresinden ulaşılabilmektedir. Komisyon uzun vadeli araştırma stratejilerini belirlemek ve stratejik planlara yön vermek amacıyla kurulmuştur.

Üniversitemizin öncelikli araştırma alanlarının belirlenmesi ve bu alanlarda strateji belgelerinin hazırlanması için ise akademik uzmanlardan oluşan komisyonlar kurulmuştur. 2015 yılında TÜBİTAK ARDEB 1000 çağrısı kapsamında yürütülen çalışmalar, "öncelikli alanlarda" strateji belirleme faaliyetlerimize örnektir. Bu kapsamda 4 alanda (havacılık ve uzay, enerji, biyomedikal, elektronik-mems) komisyonlar oluşturulmuş olup, dış paydaşlar ve iç paydaşlarla yapılan çalışmalar ışığında strateji belgeleri hazırlanmaktadır. Öncelikli alanlarda strateji belgesi hazırlama faaliyetleri ile ilgili tüm bilgiler <https://pdo.metu.edu.tr/odtude-tubitak-ardeb-1000> adresinde yer almaktadır. Ayrıca bu kapsamda, üniversitemizin ar-ge vizyonu da gözden geçirilmiştir. Çeşitli ortamlarda paylaşılan (Araştırma Faaliyetleri Broşüründe, öncelikli alan strateji belgelerinde, Yöneticiler toplantılarında vb.) 5 yıllık ar-ge vizyonumuz aşağıdaki gibidir:

- Mevcut kaynaklarımızı ve birikimimizin en etkili şekilde kullanarak, etkiye ve derinliğe sahip özgün bilimsel araştırma yapmak
- Özgür bilimsel araştırma ve sorgulama ortamı sağlamak
- Bilimsel araştırma-geliştirme-inovasyonu destekleyen bilgi kaynaklarını, laboratuvar ve bilişim olanaklarını ve idari destekleri sağlamak
- Eğitim ve araştırma-geliştirme-inovasyon süreçlerini bütünleştirmek; araştırmaya- dayalı eğitim felsefesini her düzeyde uygulamak ve araştırmacı yetiştirmek
- Doğa, insan ve toplumu anlamamıza katkı sağlayacak temel araştırmaları ve önemli sorunlara çözüm getirecek uygulamalı araştırmaları desteklemek
- Disiplinler ve kurumlar arasında aktif işbirlikleri yaratarak uzun soluklu, geniş kapsamlı ve büyük ölçekli araştırmaların yapılmasını sağlamak
- Türkiye'nin en önde gelen araştırma-ağırlıklı üniversitesi olmayı sürdürmek ve UA düzeyde rekabet gücümüzü artırmak için araştırmada mükemmelliği destekleyen stratejik yatırımları gerçekleştirmek
- Ülkesel ve bölgesel düzeyde bilimsel ve teknolojik öncelikleri destekleyecek ar-ge- inovasyon alanlarında kapasite oluşturmak ve geliştirmek
- Araştırma sonuçlarının etkili şekilde yayılması, paylaşılması ve ekonomik/sosyal değere dönüşmesi için gerekli işbirliklerini ve mekanizmaları oluşturmak

Vizyonumuzdan da anlaşılacağı üzere araştırma stratejilerimiz çok boyutlu olarak ele alınmakta, vizyonumuzda hem temel araştırma hem de uygulamalı araştırmalara vurgu yapılmaktadır. Eğitim ve araştırma-geliştirme-inovasyon süreçlerini bütünleştirmek hedeflerimizden biridir. Özellikle lisansüstü programlar ve araştırma merkezleri eşleştirilmekte (örneğin TEKPOL, BIOMATEN vb.), lisansüstü öğrenciler aracılığı ile ar-ge faaliyetleri hızlandırılmaktadır.

Araştırma stratejilerinin belirlenmesi için "komisyonlar" dışında uzmanlardan/uzman birimlerden danışmanlık alınması da kullanılan bir yöntemdir. Örneğin Üniversitemizdeki araştırma ve uygulama merkezlerinin performansının artırılmasına yönelik bir çalışma ODTÜ TEKPOL tarafından yapılmış olup, hazırlanan rapora <http://stps.metu.edu.tr/sites/stps.metu.edu.tr/files/ARMER-RAPORU-13ekim-enson.pdf> adresinden ulaşılabilir. İlgili birimlerin koordinasyonu ile hazırlanmış olan H2020 stratejimize ilişkin raporlara <https://pdo.metu.edu.tr/odtude-horizon2020> adresinden ulaşılabilir. Benzer şekilde, üniversitemizin belirlediği stratejik alanlarda yol haritaları da ilgili idari birimlerin ve komisyonların desteği ile hazırlanmaktadır. Bu kapsamda KÜSİ Strateji Belgesi 2016 yılında Bilgi Transfer Ofisi'nin desteği ve Üniversite-Sanayi İşbirliği Yürütme Komisyonu'nun yönlendirmesi ile hazırlanmıştır.

Hazırlanan strateji belgelerinde, hedefler ve bu hedefleri gerçekleştirmekle görevli birimler tanımlıdır. Hedefler yıllık olarak gözden geçirilmektedir.

1. Öncelikli alanlar:

Üniversitemizde stratejik önceliklerimizle ilgili ve öncelikli alanlarda araştırmayı destekleyici çeşitli mekanizmalar bulunmaktadır:

- Üniversitemizde öncelikli alanlarda disiplinlerarası ve büyük ölçekli projelerin yürütülmesi için 2003 yılında YUUP (Yaygınlaştırılmış Ulusal ve Uluslararası Projeler) inisiyatifi başlatılmıştır. Tanımlanan YUUP projeleri için Kalkınma Bakanlığı desteği alınmış ve bu projeler öncelikli alanlarda gerekli altyapının geliştirilmesini sağlamıştır. 2008 yılından itibaren ise öncelikli alanlarda "mükemmeliyet merkezleri" kurulmasına ve bu sayede projelerdeki araştırmacı ekiplerinin ve oluşturulan altyapıların sürdürülebilirliğinin sağlanmasına yönelik bir strateji uygulamaya koyulmuştur. Buna göre son 8 yıl içinde üniversitemizde enerji ve sürdürülebilirlik (iklim çalışmaları, güneş ve rüzgar), sağlık (biyomalzeme, biyomems vb.), başta olmak üzere sanayi, ulusal, uluslararası kuruluşlarla birlikte çalışan araştırma ve uygulama merkezleri kurulmuştur. Kalkınma Bakanlığı araştırma altyapısı geliştirme proje önerileri üniversitenin öncelikli alanları ile uyumludur.
- Üniversitenin BAP kaynaklarından bir kısmı "ODTÜ yararına projeler" ve öncelikli alan araştırma platformları için ayrılmaktadır (örneğin YESAP). BAP fonu aracılığıyla üniversite kaynakları öncelikli alanlarda daha fazla proje desteklemek ve ileride daha büyük projelere dönüşebilecek projelere ön destek vermek üzere kullanılmaktadır. Ayrıca kurumsal işbirlikleri öncelikli olarak desteklenmektedir. BAP kaynakları kullanılarak uluslararası işbirliğine dayalı (COST ağlarına katılım vb.) ve kurumsal işbirliği ile yürütülen (örneğin GATA-ODTÜ ortak projeleri) öncelikli olarak desteklenmektedir.
- 2014 yılından bu yana Kalkınma Bakanlığı tarafından desteklenen ÖYP'nin bütçesinin bir kısmı, içinde ÖYP öğrencilerinin de yer aldığı, lisansüstü eğitimi ve ar-ge faaliyetlerini desteklemek amacıyla kullanılmaktadır. Araştırmacılar tarafından "Araştırma altyapısı geliştirme projeleri" önerilmekte, proje önerileri Araştırmalar Koordinatörlüğü tarafından lisansüstü öğrenci sayısı, altyapı geliştirilirse bundan sonra TÜBİTAK, AB destekli projelerin alınabilirliği, farklı birimlerin altyapıdan faydalanma olasılığı ve benzeri kriterlere göre değerlendirilmektedir.
- Üniversitemizdeki lisansüstü öğrencilerin büyük bir kısmı savunma ve havacılık sektöründe çalışmaktadır. Bu öğrencilerin tezlerini desteklemek ve üniversite-sanayi işbirliğini geliştirmek amacıyla SAYP başlatılmıştır. SAYP, Savunma Sanayi Müsteşarlığı tarafından desteklenmektedir. Havacılık ve uzay üniversitemizin öncelikli ar-ge konularından biridir.
- Merkezlerin altyapılarının şirketler tarafından daha fazla kullanılması için MİGEP geliştirilmiştir. MİGEP Kalkınma Bakanlığı tarafından desteklenmektedir (otomotiv, biyomedikal, elektronik ve enerji alanlarında)
- Üniversitemizin önceliklerinden biri de "uluslararası araştırma-geliştirme ve yenilik" faaliyetleridir. Uluslararası projelere katılımı desteklemek amacıyla (örneğin Horizon 2020) Emanet Hesap oluşturulmuş olup, ortaklık geliştirmek için yurtdışında toplantılara katılan öğretim üyelerinin seyahatleri bu hesaptan desteklenmektedir. Başvurular BAP Komisyonu tarafından değerlendirilmekte ve uluslararası proje geliştirme amaçlı faaliyetler desteklenmektedir.
- Üniversitemizin bir diğer önceliği ise araştırma çıktılarının ekonomik değere dönüşmesidir. Bunu teminen Fikri Sınai Mülkiyet Hakları (FSMH) ile ilgili konularda BTO destek vermekte, öğretim üyelerinin patent başvuruları, Buluş ve Patent Değerlendirme Kurulu tarafından değerlendirilmekte, uygun bulunan başvuruların masrafları üniversitemizde karşılanmaktadır.

1. Uygulama ve Araştırma Merkezleri:

Üniversitemizin 2015 yılında belirlediği ve ar-ge strateji belgelerinde hazırladığı 4 alan; enerji, havacılık ve uzay, elektronik-MEMS ve biyomedikal alanlarıdır.

Bu alanlar belirlenirken ilgili araştırma altyapılarının varlığı da bir kriter olarak düşünülmüştür. Sözkonusu alanlarda çalışan uygulama ve araştırma merkezlerimiz aşağıdaki gibidir:

1. Enerji : GÜNAM, RÜZGEM, PAL
2. Havacılık ve uzay: BİLTİR, MODSİMMER, OGAM
3. Elektronik-MEMS : MEMS
4. Biyomedikal : BIOMATEN, MEMS

Üniversitemizdeki tüm araştırma merkezlerinin listesine <http://www.metu.edu.tr/tr/arastirma-merkezleri> adresinden ulaşılabilir. Merkezlerin performans değerlendirmesinde kullanılan göstergeler **Ek-3'**te verilmektedir. Merkezlerin çıktıları izlenmekte olup, her sene faaliyet raporları hazırlanmaktadır. Araştırmada öncelikli konularda, merkezlerde çeşitli toplantılar düzenlenmektedir. İşbirliği geliştirme amaçlı düzenlenen, sanayiden ve kamudan katılımın bulunduğu toplantılar Kalkınma Bakanlığı destekli MİGEP (Merkezlere İlişkin Geliştirme Programı) kapsamında desteklenmektedir. Bilimsel-akademik etkinlikler için ayrıca üniversite desteği de sağlanmaktadır, buna ilişkin bilgilere <http://pdb.metu.edu.tr/> adresinden ulaşılabilir. Öncelikli alanlarda strateji belgesini hazırlama sürecinde her bir alan için dış paydaşların katıldığı toplantılar organize edilmiştir. Biyomedikal alanındaki toplantılara BIOMATEN, enerji alanındaki toplantılara ise GÜNAM ev sahipliği yapmıştır. Bu kapsamda yürütülen çalışmalara ve yapılan toplantılara <http://pdo.metu.edu.tr/odtude-tubitak-ardeb-1000> adresinden ulaşılabilir.

1. Araştırma ve diğer faaliyetler arasında etkileşim:

Araştırma vizyonumuzdan da anlaşılacağı üzere eğitim-araştırma ve toplumsal hizmet faaliyetlerinin etkileşimi artırmak hedeflerimizden biridir. 2011-2016 Stratejik Planında da belirtildiği üzere, "Toplum Üniversitesi" inisiyatifi kapsamında araştırma-geliştirme sonuçlarının topluma duyurulması, toplumun ihtiyaçları doğrultusunda araştırmaların yapılması planlanmaktadır. Toplum Üniversitesi inisiyatifi Toplum ve Bilim Merkezi tarafından geliştirilmektedir. Lisansüstü eğitim ve araştırma-geliştirme faaliyetlerinin eşgüdümünü sağlamak için merkezler ve lisansüstü programlar arasında eşleştirmeler yapılmaktadır. Özellikle disiplinlerarası etkileşimi artırmak, araştırma, sanayiye yönelik hizmetler ve eğitim faaliyetlerini bütünleştiren yapılardan biri de 2014 yılında çalışmalarına başlamış ve 2016 yılında da Senato kararı ile kurulmuş olan Tasarım Fabrikasıdır. Bu birimde farklı disiplinlerden öğrencilerin bir araya gelerek, fabrikanın hızlı prototipleme altyapısını kullanarak tasarımı felsefesi/düşünceyi yaklaşımla yeni ürün/hizmetler geliştirmesi hedeflenmektedir. Fabrikada farklı öğretim modelleri denenmekte, bu deneyimler araştırma-geliştirme projelerine yol açmakta/girdi teşkil etmektedir.

1. Kurumlar arası araştırma faaliyetleri:

Kurumlar arası araştırma faaliyetlerini artırmak önceliklerimizden biridir. Bunu sağlamak için BAP fonları kullanılmaktadır. Örneğin, 10 yıldır ODTÜ-GATA işbirliği ile yürütülecek olan projeler, BAP fonları ile desteklenmektedir. Benzer şekilde, çok katılımcılı COST (European Cooperation in Science and Technology – COST) projelerine katılım için ve uluslararası konsorsiyumlara katılım için çeşitli destekler verilmektedir (Emanet hesap destekleri ve BAP fonları). Sanayi ile ortak araştırmaları desteklemek için platform yapıları (Döner Kanat Teknolojileri) ve programlar (SAYP, TEKNOTEZ vb.) oluşturulmakta, büyük ölçekli ve çok katılımcılı projeler daha çok merkezler altında yürütülmektedir. Araştırmaların çıktılarını Araştırmalar Koordinatörlüğü ve BAP Koordinasyon Birimi tarafından izlenmektedir. Ayrıca kurumlararasıdaki araştırma ortaklıklarını hızlandırmak için çeşitli anlaşma/protokoller imzalanmaktadır. 2016 Mayıs ayı itibarıyla araştırma işbirliğini kapsayan 199 adet uluslararası anlaşmamız bulunmaktadır. Anlaşmalar Uluslararası İşbirliği Ofisi tarafından izlenmektedir.

1. Disiplinlerarası Araştırma:

Disiplinlerarası araştırma daha çok Enstitülerde (Fen Bilimleri, Sosyal Bilimler, Enformatik, Uygulamalı Matematik, Deniz Bilimleri Enstitülerinde) ve Rektörlüğe bağlı merkezlerde yapılmaktadır. Merkezlerin kuruluşunda mutlaka "disiplinlerarası etkileşim ve işbirliği" koşulu aranmaktadır. 1995 yılında alınan Senato kararı gereği, üniversitemizde kurulan Araştırma Merkezlerinin aşağıda sıralanan özelliklere sahip olması beklenmektedir:

1. Disiplinlerarası araştırma yapmak,
2. Öncelikli alanlarda araştırma yapmak,
3. İleri teknoloji alanlarında araştırma yapmak,
4. Bilgi ve teknoloji üretmek,
5. Temel ve uygulamalı araştırmaları arttırmak,
6. Benzer konularda çalışan kişi ve kuruluşlarla işbirliğini geliştirmek,
7. Üniversiteye dışarıdan kaynak sağlamak,
8. Mükemmeliyet merkezi olabilme özelliği taşımak
9. Endüstriden sürekli desteğinin olması (endüstriyel bir kuruluşla sürekli işbirliği sağlamış olması, ya da konsorsiyum oluşturmuş olması)
10. TÜBİTAK vb ya da yurtdışı desteğiyle güdümlü araştırmaya yürütmek,
11. Kendi kaynaklarıyla faaliyetlerini yürütebilme durumunda olmak, (uygulamalı araştırma gelirlerinin faaliyetlerini yürütebilmek için yeterli olması)
12. Amaçları doğrultusundaki faaliyetlerini, bir araştırma merkezi çerçevesinde yürütebilmek için gerekli nitelik ve nicelikte araştırmacı öğretim üyesine sahip olmak
13. Araştırmalarını tercihen sektörel bazda yoğunlaştırmış olmak ve sözkonusu sektörün önceliklerine dayalı bir uzmanlaşmayı sağlamak.

Ayrıca, Merkezlerin yönetim kurulları farklı disiplinlerden gelen araştırmacıları kapsayacak şekilde oluşturulmaktadır. Geliştirilen platformlar (YESAP ve Sanayi 4.0 platformu vb.) da disiplinlerarası işbirliğini kolaylaştırmaktadır.

Disiplinlerarası etkileşimi artırmak için 2016 yılında inşaatına başlanan "Araştırma Parkı" projesi geliştirilmiştir. Araştırma Parkı tamamlandığında araştırma merkezleri (Merkez Laboratuvarı, BIOMATEN, GÜNAM vb.) bu parka yerleşecek, TÜBİTAK, AB vb destekli büyük ölçekli araştırma projeleri bu parkta yürütülecektir. Bu sayede farklı alanlarda çalışan araştırmacıların bir araya gelmesi ve işbirliği imkanı yakalaması hedeflenmektedir. 2016 yılında kurulan "Tasarım Fabrikası" da disiplinlerarası araştırma gruplarının ve öğrencilerin birlikte çalışarak yenilikçi ürün/süreçler geliştirdikleri bir platform olarak faaliyet göstermektedir.

Ayrıca, BAP kapsamında "Disiplinlerarası Projeler" öncelikli olarak desteklenmektedir. BAP uygulamaları ile ilgili bilgiler "Kaynaklar" bölümünde sunulmaktadır.

1. Yere/bölgesel/ulusal kalkınma hedefleri ile ilişkilendirme:

Araştırma öncelikleri belirlenirken ulusal kalkınma hedefleri de gözönünde bulundurulmaktadır. 2015 yılında yapılan önceliklendirme çalışmasında (ARDEB 1000 kapsamında), ulusal öncelikler ve sektörel hedefler dikkate alınmıştır. Sözkonusu hedeflere ilişkin dokümanlar (örneğin 10. Kalkınma Planı, KÜSİ Belgeleri vb.) Araştırmalar Koordinatörlüğü tarafından izlenmekte araştırmacılara duyurulmakta, genç öğretim üyelerine yönelik olan AGEP kapsamında her yıl araştırmacılarla paylaşılmaktadır.

1. Araştırmaların ekonomik/kültürel etkisi:

Üniversitemizde büyük ölçekli ve kurumlararası işbirliğine dayalı pek çok proje (özellikle ARDEB 1003, 1007, Kalkınma Bakanlığı vb.) yürütülmektedir. Bu projelerin sonuçlarının ekonomik değere dönüşebilmesi için Bilgi Transfer Ofisi öğretim üyeleri ile birebir görüşmeler yapmakta, sonuçların nasıl ticarileştirilebileceği ve etkisinin artırılacağına dair aksiyon planları geliştirmektedir. Ayrıca, öğretim üyelerinin ticarileştirme faaliyetleri (lisanslama, şirket kurma vb.) BTO tarafından desteklenmektedir. FSMH ile ilgili danışmanlık hizmeti verilmekte, başvuru giderleri Üniversitemiz tarafından

karşılanmaktadır.

1. Etik:

Araştırmada etik değerleri benimsetmek için Uygulamalı Etik Araştırma Merkezi (UEAM) faaliyet göstermektedir. 2006 yılından itibaren önce İnsan Araştırmaları Etik Kurulu daha sonra ise Hayvan Deneyleri Yerel Etik Kurulu yapılandırılmıştır. UEAM bilgilendirme toplantıları ve seminerler düzenleyerek potansiyel araştırmacıları ve etik değerlendirme sürecinde görev alan hakemleri bilgilendirmektedir. Yayın Etik Kurulu ise 2015'den sonra YÖK kararı ile Fen ve Mühendislik Bilimleri Araştırma ve Yayın Etik Kurulu ile Sosyal ve Beşeri Bilimler Araştırma ve Yayın Etik Kurulu olarak oluşturulmuştur. Ayrıca lisans düzeyinde araştırma etiğini benimsetmek amacıyla bölüm insan araştırmaları etik kurullarının oluşturulması teşvik edilmektedir. UEAM'nin faaliyetlerine, "İntihal" ile ilgili bilgilere/uygulamalara ve ODTÜ Onur İlkesine <http://www.ueam.metu.edu.tr/> adresinden ulaşılmaktadır.

1. Araştırma çıktılarının ödüllendirilmesi (patent, yayın):

Araştırma çıktıları (yayın, patent vb.) hem akademisyenlerin performansını değerlendirilirken (performans primi), hem de akademik birim performans değerlendirmelerinde (performansa dayalı bütçe) göz önünde bulundurulmakta, performans ödülleri ağırlıklı olarak "araştırma çıktılarına" dayanmaktadır. Akademik faaliyetlerin, yıllık performans değerlendirme sistemi kapsamında Fakültelere incelenmesiyle her Fakültede ilk yüzde yirmilik dilimde yer alan öğretim üyeleri ve öğretim görevlileriyle ilgili bilgiler, Temmuz ayında Dekanlıklara Rektörlüğe gönderilir. İlk yüzde yirmilik dilimdeki öğretim elemanları Performans Primi ile ödüllendirilirler. Araştırma çıktılarına dayalı olan performans primi hesaplarında ar-ge projeleri de önemli ağırlığa sahiptir, özellikle büyük ölçekli uluslararası proje yürütme deneyimi yüksek performans puanına sahiptir.

Ayrıca, genç öğretim üyelerine yönelik olarak, yıllık performans değerlendirme sistemi kapsamında, bir önceki takvim yılı için doldurulmuş olan özgeçmişlerdeki yayın bilgileri kullanılarak; ödülün verildiği yılın başı itibarıyla 36 yaşının altında olan tam zamanlı ODTÜ öğretim üyeleri arasından seçilen en başarılı öğretim üyelerine ODTÜ Geliştirme Vakfı tarafından "ODTÜ Genç Araştırmacı Başarı Ödülleri" verilmektedir. Bilimsel yayınların değerlendirilmesine dayanan bu ödüller, Üniversite Yönetim Kurulu tarafından belirlenmiş olan koşul ve kıstaslar çerçevesinde, "Temel Bilimler ve Mühendislik", "Mimarlık" ve "Sosyal ve İdari Bilimler" kategorilerinde verilir.

ODTÜ Geliştirme Vakfı tarafından "Uluslararası Yayın Ödülleri" verilmektedir. ODTÜ Geliştirme Vakfı, ODTÜ öğretim elemanlarının uluslararası düzeyde kabul görmüş yayınevleri tarafından basılan özgün ve bilimsel kitaplarına ödül vermektedir. ODTÜ Geliştirme Vakfı, SCI, SSCI ya da AHCI kapsamındaki hakemli süreli yayınlarda yer alan tam makalelere de ödül vermektedir. 2010 yılı başından itibaren "SCI-E (A tipi)" listesindeki süreli yayınlarda yer alan tam makaleler de bu kapsama alınmıştır. ODTÜ Atama ve Yükseltme Kriterlerinde tanımlı süreli yayınlarda bir yıl içinde birden fazla makalesi yayımlanan ODTÜ öğretim elemanlarına yurtdışı ek seyahat desteği verilir.

Performans değerlendirmesi, ödüller ve atama-yükseltme kriterlerine ilişkin bilgilere <http://agep.metu.edu.tr/yeni-ogretim-uyeleri-icin-bilgi-paketi> adresinden ulaşılabilir.

1. Araştırma Fırsatlarının duyurulması

2009 yılından bu yana Proje Destek Ofisi (PDO) adı altında faaliyet göstermekte olan birim, hem uluslararası hem de ulusal destekli projelerde ilk adım ofisidir. PDO'nun başlıca görevi; ODTÜ'nün var olan araştırma potansiyelini güçlendirmek için ulusal ve uluslararası araştırma fırsatları hakkında bilgi sağlamak ve ODTÜ'nün araştırma yönetim süreçleri ile ilgili kurum içi bilgi paylaşımını gerçekleştirmektir. PDO tarafından (<https://pdo.metu.edu.tr/>) programlı ve düzenli olarak gerçekleştirilen faaliyetler aşağıdadır:

Duyurular: PDO tarafından takip edilen ulusal ve uluslararası destek olanakları, açık proje çağrıları, eğitim, etkinlik, proje pazarı, çalıştay gibi araştırmaya yönelik faaliyetler yazılı olarak paylaşılmaktadır. Bilgi paylaşımı yöntemlerinden biri Rektör Yardımcıları ofisimizden öğretim üyelerimize ve/veya araştırma görevlilerimize ve/veya h2020@metu.edu.tr adresine kayıtlı üyelerle ilgili faaliyetler hakkında duyuru iletileri gönderilmesidir. Diğer bir yöntem PDO'nun websitesi üzerinden ulusal ve uluslararası araştırma faaliyetleri ile ilgili duyuruların ve ilgili linklerin araştırmacılarımız ile paylaşılmasıdır.

Araştırma Bilgi Günleri: PDO tarafından 2009 yılından bu yana her yıl düzenli olarak Araştırma Bilgi Günleri adı altında üniversitemiz öğretim üyelerine ve/veya araştırma görevlilerine yönelik çeşitli oturumlardan oluşan, eğitim ve bilgilendirme faaliyetleri gerçekleştirilmektedir. Araştırma Bilgi Günleri'nin içeriği her yıl araştırma alanındaki gündem ve Üniversitemizin öncelikleri doğrultusunda şekillendirilmektedir. Araştırma Bilgi Günleri yukarıda bahsi geçen duyuru araçları aracılığıyla duyurulmakta, hazırlanan özel afişler ile de tüm üniversiteye tanıtılmaktadır. Söz konusu bilgi günlerinde ulusal ve uluslararası proje programları, proje yazma ve yönetme detayları hakkında eğitim ve bilgilendirme faaliyetleri gerçekleştirilmektedir. Gerçekleştirilen sunumlara PDO websitesinden ulaşılabilir (<https://pdo.metu.edu.tr/araştırma-bilgi-gunleri>).

Araştırma Faaliyetleri Broşürü: 2010 yılından bu yana düzenli olarak hazırlanan ve tamamlanan yıla ait üniversitemizde gerçekleşen araştırma faaliyetlerini, istatistiklerini ve başarı hikayelerini aktaran Araştırma Faaliyetleri Broşürü araştırmacılara proje başvurularında kullanılmak üzere bilgiler de sağlamaktadır. Araştırma Faaliyetleri broşürü hem PDO websitesi üzerinden (<https://pdo.metu.edu.tr/yayinlar>) hem de basılı olarak araştırmacıların bilgisine sunulmaktadır. Akademik Gelişim Programı (AGEP): Üniversitemize yeni katılan ve akademik kariyerinin başındaki öğretim üye ve görevlilerinin üniversiteye uyumunu kolaylaştırmak ve eğitim, araştırma, toplumsal hizmet alanlarındaki faaliyetlerinin etkinliğini arttırmak için tasarlanmış olan AGEP (<http://agep.metu.edu.tr/>) beş yıldır düzenlenmektedir. PDO olarak katkıda bulunulan "Araştırma ve Geliştirme" ve "Ulusal ve Uluslararası İşbirliği Programları" modüllerinin amacı ulusal ve uluslararası araştırma fonları, araştırma-geliştirme projesi hazırlama ve yönetimi ile ilgili genel bilgilerin verilmesi ve ODTÜ içindeki araştırma yönetim süreçleri ve ilgili birimlerin tanıtılmasıdır. AGEP sırasında, katılımcılarına destek programları ve çağrılarla ilgili özel duyurular yapılmakta, program tamamlandıktan sonra da duyurulara devam edilmektedir.

Süreçler: ODTÜ'de yürütülmekte olan ulusal ve uluslararası işbirliği programlarının başvuru ve yürütme süreçlerine dair birimler-arası görev dağılımını aktarmak amacıyla kılavuzlar PDO tarafından hazırlanmaktadır. 2010 yılında hazırlanan "Avrupa Birliği ve TÜBİTAK Destekli Araştırma Projeleri Başvuru ve Yürütme Kılavuzu" (<https://pdo.metu.edu.tr/yayinlar>), 2016 yılında güncellenmiştir ve basılı olarak Araştırma Faaliyetleri Broşürü'nde de yer almaktadır (<https://pdo.metu.edu.tr/odtude-basvuru-ve-yurutme-sureci-ulusal-projeler> v e <https://pdo.metu.edu.tr/odtude-basvuru-ve-yurutme-sureci-uluslararası-projeler>).

Uluslararası proje geliştirme (Horizon 2020) Çalışmaları: 7. Çerçeve Programı'ndan H2020 programına geçiş sürecinde araştırmacılarımızdan "AB Çerçeve Programları Katılım ve Farkındalık Düzeyi Anketi" doldurularını rica edilmiş, elde edilen sonuçlara göre ihtiyaçlar belirlenmiş ve gerçekleştirilecek çalışmalar şekillendirilmiştir. H2020 ile ilgili bilgileri araştırmacılarımızı daha iyi aktarabilmek için fakülte veya bölüm özelinde ziyaretler gerçekleştirilmiştir. "Horizon 2020 and the European Research Area: ODTÜ's Strategy 2015-2020" ve "EU Liaison Office for Research and Innovation in Brussels: Strategy 2015-2020" isimli iki rapor yayınlanmış ve üniversitemizin H2020 alanında stratejik planı hazırlanmıştır. "ODTÜ'de H2020" sürecinde gerçekleşen bütün çalışmalara PDO'nun websitesinden ulaşılabilir: <https://pdo.metu.edu.tr/odtude-horizon2020>

Yaygın Etki Eğitimi ve Bilgi Aktarımı Çalışmaları: Üniversitemiz için araştırmamızın "etkisinin" artırılması öncelikli bir hedeftir. Araştırmamızın sosyo-ekonomik etkisinin güçlendirilmesine ilişkin eğitimler alınmakta ve öğretim üyelerine seminerler düzenlenmektedir. Bu bağlamda, Proje Destek Ofisi ve Teknokent Proje Yönetim ve Danışmanlık Ofisi Newton-Katip Çelebi Fonu bünyesinde yer alan "Professional Development and Engagement" çağrı başlığına yönelik bir proje geliştirmiş ve İngiltere'den gelen deneyimli bir uzmandan "Projelerde Etki Değerlendirme Eğitimi" alınmıştır. Bu eğitim neticesinde PDO uzmanları Üniversitemiz araştırmacılarımızın proje başvurularında Yaygın Etki bölümünün yazılmasında destek olmakta, yönlendirme yapmaktadır. Ayrıca, alınan eğitimin etkisini arttırmak amacıyla hem ülkemizdeki diğer Teknoloji Transfer Ofislerine (12 kurum temsilcisi katılım sağlamıştır) hem de Üniversitemiz araştırmacılarına bilgi aktarımı çalışmaları düzenlenmektedir.

Bilgi Günleri/Eğitimler/Toplantılar: İhtiyaç doğması halinde, özellikle ülkemizde veya Avrupa'da yeni araştırma destek imkanları açıklandıkça, ilgili kurumların temsilcileri yerleşkimizde bilgi aktarmak üzere davet edilmektedir.

Birebir Görüşmeler: Üniversitemiz öncelikleri arasında olan programların çağrıları açıklandıkça (ör. H2020 ERC, H2020 MSCA IF vb.) potansiyel araştırmacılar, birimler, merkezler belirlenmekte ve hem yönlendirmek hem de talebe özgü soruları cevaplandırmak üzere bireysel görüşmeler gerçekleştirilmektedir.

Akademik Kariyer Geliştirme Danışmanlığı (Yol Haritası Çizme Toplantıları: Yukarıda bahsi geçen programlar özelinde gerçekleştirilen çalışma toplantıları

ve birebir görüşmelere ek olarak, PDO uzmanları tarafından gerçekleştirilen bir diğer sözlü bilgi paylaşımı yöntemi ise her hafta belirlenmiş günlerde öğretim üyelerine akademik kariyerleri süresince proje temelli araştırma faaliyetlerine nasıl yön verecekleri konusunda yol haritası çizme danışmanlığı vermektedir.

1. Doktora mezunlarının iş bulma oranlarının takibi:

Doktora mezunlarının iş bulma oranlarının takibi düzenli olarak yapılmamakla birlikte, yıllar içinde çeşitli özdeğerlendirme çalışmalarında (örneğin, 2012 yılında yapılan “ODTÜ Lisansüstü Eğitimde 50.Yıl” toplantısı vb.) doktora mezunları ile ilgili bilgiler toplanmıştır. Doktora mezunlarının öğretim üyesi olma oranlarının en yakından takip edildiği program Öğretim Üyesi Yetiştirme Programı’dır (ÖYP). Üniversitemizin 2001 yılından bu yana yürütmekte olduğu ÖYP öğrencileri öğretim üyesi adayları olarak mezun olmaktadır. 2016 yılı itibarı ile ÖYP mezun sayısı 550’yi geçmiştir. Devam eden öğrenciler de (yaklaşık 400) düşünülürse ÖYP kapsamında 1000’e yakın öğretim elemanı yetiştirilmiş olacaktır. ÖYP ile ilgili düzenlenen toplantılarda (yıllık veya 250.mezuna özel toplantı vb.) ÖYP mezunlarının o yıl itibarı ile takibi yapılmaya çalışılmakta ve ÖYP ile ilgili istatistikler yayınlanmaktadır. ÖYP ile ilgili tüm süreçler Araştırmalar Koordinatörlüğü ÖYP Ofisi tarafından yürütülmekte ve istatistikler raporlanmaktadır. ÖYP ile ilgili bilgilere <http://oyp.metu.edu.tr/oyp/pages/main.htm> adresinden ulaşılabilir.

1. Araştırma faaliyetlerinin sürdürülebilirliği:

Araştırma faaliyetlerinin sürdürülebilirliğini sağlamak için formal yapılar (merkezler) kurulması ve bu yapıların üniversite dışından proje destekleri bularak (TÜBİTAK, Kalkınma Bakanlığı vb.) araştırma faaliyetlerini sürdürmeleri stratejisi güdülmektedir. Gereken geliri ve insan kaynaklarını sağlamaları için proje geliştirme ve bilgi transferi/ticarileştirme destekleri verilmekte ayrıca kilit akademik ve idari personel sağlanmaya çalışılmaktadır. Ayrıca, önceki bölümlerde anlatılan çeşitli programlar ve platformlar (YESAP vb.) aracılığıyla araştırmaların nicel ve nitel olarak artırılması hedeflenmektedir. Öncelikli alanlarda hazırlanan ar-ge strateji belgeleri alan bazında araştırmaların sürdürülebilirliğe ilişkin stratejiler içermektedir.

2. Kurumun Araştırma Kaynakları

Ç2. Araştırma Kaynakları

1. Araştırma Gelirleri:

Üniversitemizin son 5 yıllık araştırma gelirleri aşağıdaki tabloda sunulmaktadır. Görüldüğü üzere ar-ge için üniversite dışı kaynaklardan sağlanan gelir yıllık 80 milyon TL’den fazladır.

Tablo 3. Üniversitemizin son 5 yıllık araştırma gelirleri (DSİM gelirleri hariç)

	2011	2012	2013	2014	2015
Döner Sermaye	31.814.796 TL	32.431.921 TL	34.064.716 TL	39.395.532 TL	34.536.441 TL
AB/uluslararası	10.870.982 TL	3.088.583 TL	9.577.564 TL	7.757.716 TL	10.936.116 TL
BAP1	3.529.200 TL	3.855.724 TL	4.924.083,43 TL	3.652.567,65 TL	7.473.747 TL
BAP2	10.050.000 TL	12.713.970 TL	17.408.761 TL	15.100.000 TL	30.470.000 TL
TÜBİTAK	9.656.585 TL	13.155.602 TL	8.737.985 TL	16.844.487 TL	22.927.533 TL
SANTEZ	9.327.959 TL	14.903.771 TL	3.580.670 TL	5.504.680 TL	2.261.870 TL
UDAP	0 TL	557.567 TL	337.100 TL	0 TL	9.480 TL
TUJJP	0 TL	515.746 TL	0 TL	172.243 TL	0 TL
TAGEM	0 TL	0 TL	298.467 TL	216.092 TL	98.757 TL
Kalkınma Ajansı	0 TL	0 TL	242.065 TL	0 TL	0 TL
TOPLAM	75.249.522 TL	81.222.885 TL	79.171.412 TL	84.990.751 TL	108.713.947 TL

ODTÜ’de yıllık ortalama 90 ulusal ve 20 uluslararası proje sözleşmesi imzalanarak yürütülmektedir (BAP I, BAP II ve Döner Sermaye Projeleri hariç sayıdır). Her hangi bir zamanda yürütülmekte olan dışardan kaynaklı ar-ge projelerinin sayısı 400 civarındadır. 2010-2015 yılları arasında TÜBİTAK ARDEB Programları kapsamında desteklenen proje sayıları incelendiğinde, ODTÜ Türkiye’deki diğer üniversiteler arasında ikinci sıradadır. 2015 yılı verilerine göre ARDEB gruplarında yürürlükte olan projelere 2015 yılında aktarılan bütçelerin üniversite bazlı dağılımına göre ODTÜ 27 milyon 673 bin 890 liralık bütçesiyle Türkiye’deki üniversiteler arasında ikinci sıradadır.

Araştırma altyapısının geliştirilmesi ve araştırmacı yetiştirme programları için fon sağlayıcı ana kurum Kalkınma Bakanlığıdır. 2016 yılında öncelikli alanlarda araştırma altyapılarının kurulması için üniversitemize Kalkınma Bakanlığı tarafından yıllık 30 milyon TL’den fazla kaynak sağlanmıştır. ODTÜ’de yıllık ortalama 200 adet BAP-1 Projesi yürütülmektedir ve projelerin toplam bütçesi yaklaşık 4 milyon TL’dir.

Tablo 3’te yer almayan ancak araştırma ile ilgili potansiyel gelir kaynağı ise lisanslama gelirleridir. 2015 yılı içinde tescil edilen patent sayısı 19 olup, fikri hakların lisanslama bedeli 6 milyon TL’yi geçmiştir. FSMH ile ilgili yasal düzenlemelerin yapılmasından sonra üniversitemizin lisanslama gelirlerinin artması beklenmektedir.

1. İnsan Kaynakları:

Üniversitemizde 20 Haziran 2016 itibarıyla 772 öğretim üyesi, 787 araştırma görevlisi (481 35. Madde Araştırma Görevlisi), 8364 yüksek lisans ve doktora öğrencisi, 88 doktora sonrası araştırmacı ile araştırma faaliyetleri yürütülmektedir. 2016 yılı itibarıyla TÜBİTAK Projelerinde 252 bursiyer ve 25 yardımcı personel çalışmaktadır. SANTEZ Projelerinde 13 bursiyer çalışmaktadır. Avrupa Birliği kaynaklı projelerde ise 15 yardımcı personel çalışmaktadır. Doktora Sonrası Araştırmacı Programı (DOSAP) kapsamında ve çeşitli kurumlar tarafından desteklenerek üniversitemizde gelen doktora sonrası araştırmacılar üniversitemiz için önemli bir araştırmacı kadrosu oluşturmaktadır. 4/b kadrosundan istihdam edilen sözleşmeli personel (bilimsel proje uzmanları) de merkezlerde ve büyük ölçekli projelerde (Kalkınma Bakanlığı projeleri) araştırmacı olarak görev yapmakta ve üniversitemizin araştırma faaliyetlerine kritik katkı sağlamaktadır. 2016 Mayıs ayı itibarıyla 89 adet sözleşmeli bilimsel proje uzmanımız bulunmaktadır.

1. Araştırma Altyapısı:

ODTÜ’de 27 adet araştırma merkezi bulunmaktadır. Merkezler ve bölümler bünyesinde toplam 220 adet araştırma laboratuvarı yer almaktadır. Rektörlüğe bağlı bir merkez olarak yapılandırılan ve çalışmalarını sürdüren Merkez Laboratuvarı “**AR-GE Eğitim ve Ölçme Merkez**” ve “**Moleküler Biyoloji ve Biyoteknoloji AR-GE Merkez**” olmak üzere iki ayrı alandan oluşmaktadır. AR-GE Eğitim ve Ölçme Merkezinde malzemelerin, elektrik, manyetik, optik, reolojik, yüzey özelliklerinin belirlenmesine yönelik cihazların yanı sıra mekanik test sistemleri, molekül ağırlığı tayin, element ve termal analiz cihazları ve ileri teknoloji spektroskopik cihazları bulunmaktadır. Moleküler Biyoloji ve Biyoteknoloji AR-GE Merkezi, moleküler biyoloji, genom bilimi, ve biyoteknoloji alanındaki en son teknolojilere sahip cihazlarla donatılmıştır. ODTÜ Merkez Laboratuvarının kuruluş amacı üniversitemizde, kamu kuruluşlarında ve sanayide çalışan araştırmacılar için modern test ve analiz cihazlarının yer aldığı bir bilimsel araştırma, eğitim ve ölçüm merkezi oluşturmaktır. Bu amaç kapsamında kurulmuş olan Merkez Laboratuvarı ODTÜ dışındaki araştırmacıların kullanımına da açıktır.

2015 yılı verilerine göre ODTÜ Kütüphanesi; 506.092 basılı kitap, 227.944 elektronik kitap, 191.538 ciltli dergi, 971 basılı dergi aboneliği, 45.193 elektronik dergi aboneliği, 25.718 yüksek lisans ve doktora tezi ile Türkiye’nin en geniş ve değerli koleksiyonlarından birine sahiptir.

1. Kaynak Tahsisi:

Üniversitede araştırmayı desteklemek için Bilimsel Araştırma Projeleri kullanılmaktadır. BAP için ayrılan toplam bütçe ODTÜ’de yapılan tüm araştırma

harcamalarının %5'ine karşılık gelmektedir. Bu nedenle bilimsel araştırma projeleri araştırma için başlangıç-çekirdek bütçe olarak kurgulanmış olup araştırmacıların bu destek aracılığıyla elde ettikleri araştırma sonuçları sayesinde TÜBİTAK, AB destekli proje önerileri hazırlamaları beklenmektedir. BAP bütçesi Fakültele, Enstitülere ve Rektörlüğe tahsis edilmekte ve her birim bütçesinin hangi projeler için ve hangi miktarda harcanacağını kendisi belirlemektedir. Fakülte ve Enstitülerin son yıl içindeki yayınları, öğretim üyesi ve lisansüstü öğrenci sayıları ile merkezlerin faaliyet raporlarını dikkate alınarak, BAP bütçesinin dağılımı Bilimsel Araştırma Projeleri Komisyonu tarafından belirlenir. BAP Komisyonu tüm birimlerin uyması gereken kısıtlı sayıda çerçeve ilkeler belirlemiştir ve bu çerçevenin içinde kalmak ve ilkelere uymak kaydıyla birimler bütçelerinin önerilen bütçelere dağılımı ve nasıl harcanacağını kendileri belirlemektedirler. Fakülteler kendi bölümlerindeki araştırmacılarının önerdikleri projeleri değerlendirip bütçe ayırırken Enstitüler kendilerine bağlı ana bilim dallarındaki araştırmacıların önerileri hakkında kararlar verebilmektedir. Rektörlük ise farklı Enstitülerin ana bilim dallarından olan araştırmacıların ortak hazırladıkları disiplinlerarası araştırma projelerine destek verebilmektedir. Rektörlük tarafından desteklenen diğer proje türleri ise yeni başlayan öğretim üyelerine destek projeleri (AGEP katılımcıları ve diğerleri), işbirliği projeleri (GATA ve Kuzey Kıbrıs Kampusu ile) ODTÜ lehine projeler (ODTU Kampusu için projeler vb.), Kalkınma Bakanlığı ve benzeri büyük çaplı uluslararası işbirliği projelerine hazırlık önerileri ve Uygulama ve Araştırma Merkezleri'nin önerdiği projelerdir.

3. Kurumun Araştırma Kadrosu

Ç3. Araştırmacı Kadrosu

Öğretim üyelerinin işe alınmasında, atama-yükseltmelerinde YÖK kuralları takip edilmektedir. Atama-yükseltme kriterlerimiz ve performans değerlendirme sistemimiz araştırmacı kadromuzun niteliğini korumak amacıyla kullanılan en önemli mekanizmalardır. Genç öğretim üyelerinin gelişiminin sağlanması için geliştirilen AGEP (Akademik Gelişim Programı), önümüzdeki dönemlerde kariyerinin farklı aşamalarındaki öğretim üyelerine yönelik olarak programların geliştirilmesi planlanmaktadır. Ayrıca, düzenli olarak yapılan Etkili Eğitim Seminerleri, Araştırma Bilgi Günleri, Davetli Konuşmacı Seminerleri (60.yıl konuşmaları vb.) ve benzeri programlarla araştırmacıların gelişimi amaçlanmaktadır.

Proje personelinin istihdamında ise proje destek programına özel koşullar geçerlidir. Örneğin AB projelerinde uygun adayın seçilmesi için EURAXESS web sitesinde ilan verilmektedir. Avrupa Araştırma Alanı (ERA-European Research Area) öncelikleri arasında tanımlanan şeffaf, açık ve başarı-tabanlı işe alım ve insan kaynakları politikalarının geliştirilmesi için önümüzdeki dönemde sistematik bir süreç tanımlanması planlanmaktadır. Üniversitemizin hazırladığı "Horizon 2020 and the European Research Area: ODTÜ's Strategy 2015-2020" raporunda bu konu vurgulanmış, hedefler tanımlanmış ve konuya dair çalışmalar başlatılmıştır.

4. Kurumun Araştırma Performansının İzlenmesi ve İyileştirilmesi

Ç4. Araştırma Performansının İzlenmesi ve İyileştirilmesi

Üniversitemizde performans verileri KGPO (Kurumsal Gelişim ve Planlama Ofisi) tarafından tutulmaktadır. Araştırma ile ilgili veriler BAP Koordinatörlüğü, Proje Destek Ofisi ve Bilgi Transfer Ofisi tarafından hazırlanarak KGPO'ya iletilmektedir. Araştırma ile ilgili PDO'da proje başvuru ve kabul sayıları (kabul oranları, bölümlere göre başarı istatistikleri, alan bazında başarı oranları vb.) bilgileri tutulurken, BAP Koordinatörlüğünde projelerin bütçeleri ve personel bilgileri tutulmakta, BTO'da ise sanayi işbirliği projeleri (Döner Sermaye İşletmesi ile iletişim halinde), patent sayıları, FSMH ile ilgili bilgiler tutulmaktadır. Takip edilen araştırma performans göstergeleri Ek-4'te verilmektedir.

Doktora öğrenci sayıları ve mezun sayıları da Enstitüler tarafından tutulmakta ve çeşitli raporlarda yer almaktadır. Faaliyet Raporları, Performans Programı, Sayılarla ODTÜ, bu göstergelerin düzenli olarak yer aldığı raporlardır. Ancak mezunların iş bulma oranı ve yurtdışında çalışma oranları Üniversitemizde tutulmamaktadır.

Araştırma performansının değerlendirilmesinde bölge, ülke ve dünya ekonomisine katkıları ve üniversitenin araştırma hedefleri ile uyumu sayısal olarak performansa yansıtılmamakla birlikte, bu kriterler Araştırmalar Koordinatörlüğü tarafından izlenmekte, hazırlanan çeşitli raporlarda buna ilişkin değerlendirmeler yer almaktadır. Her yıl yayımlanan araştırma broşüründe bu tür araştırma faaliyetleri ön plana çıkarılmaktadır. (https://pdo.metu.edu.tr/system/files/ar-ge_etkinlikleri_katalogu_-_2015.pdf)

5. YÖNETİM SİSTEMİ

1. Yönetim ve İdari Birimlerin Yapısı

D1. Yönetim ve İdari Birimlerin Yapısı

1. Yönetim ve idari yapılanmada benimsenen yönetim modeli

Orta Doğu Teknik Üniversitesi 7307 sayılı kanun ile kurulmuş, ancak teşkilatlanması 2809 sayılı Yükseköğretim Kurumları Teşkilatı Kanunu ve 124 sayılı KHK ile değiştirilmiştir. ODTÜ Organizasyon Şemasına <http://www.metu.edu.tr/tr/organizasyon-semasi> adresinden ulaşılabilmektedir.

Üniversitemizin misyonu ve vizyonu, katılımcı yöntemlerle belirlenmiş, web sayfasında yayımlanmış ve iç paydaşlar tarafından benimsenmiş durumdadır. Üniversitemiz eğitim, araştırma ve toplumsal hizmet etkinliklerini evrensel standartlarda yürüterek, tüm paydaşların sosyal, kültürel, ekonomik, bilimsel ve teknolojik gelişimi için bilgiye ulaşmayı, üretmeyi, bilgiyi uygulamayı, yaymayı ve bu bilgilerle donatılmış bireyler yetiştirmeyi amaç edinmiştir. 2011-2016 Stratejik Planı'nda da yer aldığı üzere ODTÜ'nün yönetsel, akademik ve idari uygulamalarda kendi modellerini geliştirmesi, modeller ve daha önce geliştirilmiş programlar ile ilgili değerlendirme çalışmaları yapılması, sonuçların paylaşılması amaçlanmıştır.

1. Operasyonel süreçlerin yönetimi

2. Eğitim – Öğretim Etkinliklerinin İyileştirilmesine Yönelik Çalışmalar

Eğitim – öğretim, Üniversitemizin başarı ile yürüttüğü üç öz görev (misyon) bileşeninden birisidir. Kurulduğumuz günden bu yana, lisans programlarında ortaya koyduğumuz "ODTÜ farkı", son yıllarda ağırlık kazanan lisansüstü eğitim programları ve ÖYP gibi yenilikçi uygulamalarla sürdürülmektedir. ODTÜ'nün eğitim – öğretim etkinliklerindeki başarısı, başta öğretim kadrosu ve öğrencileri olmak üzere insan faktörü, modern eğitim programları, altyapı olanakları ve kurum kültürü olmak üzere çok sayıda etmeden kaynaklanmaktadır. Başarılarımızın sürekliliği, eğitim – öğretim etkinliklerimizin belli aralıklarla gözden geçirilerek iyileştirilmesine bağlıdır. "ODTÜ Stratejik Planı 2005 – 2010", Üniversitemizin eğitim – öğretim etkinliklerini geniş bir kapsam içinde ele alarak uygulamaya yönelik bir dizi strateji ortaya koymuştur. Bu kapsamda, "Öğrenim ve Öğrenci Gelişim Birimi (ÖGEB)", eğitimcilerimizi ve öğrencilerimizi desteklemek üzere 2009 yılında faaliyete geçmiş, daha sonra da bir merkez yapısına kavuşarak ÖGEM ismi ile faaliyetlerine devam etmektedir.

Eğitim amaçlı laboratuvarlarımızın güncelleştirilmesi amacıyla, Üniversite özkaynakları kullanılarak 2009 yılında başlatılan kapsamlı bir yatırım programı başlatılmış ve son 7 yıl içinde tüm fakültelerdeki eğitim laboratuvarlarının yenilenmesi %95 oranında tamamlanmıştır.

Üniversitemizin 2011 – 2016 dönemi Stratejik Planı'nda "Eğitim – Öğretim Stratejik Program" önerisini hazırlamaya yönelik olarak Haziran 2010'da bir çalışma başlatılmıştır. Fakülte ve Enstitülerimizden:

- Eğitim girdileri (kaynaklar): Fiziki-teknik altyapı, insan kaynakları, öğrencilerin üniversiteye giriş aşamasında başarı düzeyi;
- Eğitim-öğretim süreci: Öğretim programları, öğrenci tutum ve davranışları, öğrenci başarı düzeyi, öğrenci/akademik personel/ıdari personel arasındaki iletişim;
- Eğitim-öğretim etkinliklerinin çıktı ve sonuçları: Mezuniyet aşamasında öğrenci başarı düzeyi, mezuniyet sonrası İngilizce dil yeterliliği, mezuniyet sonrası meslek/iş yaşamında başarı;
- Kalite güvence sistemleri/süreçleri: Eğitim programlarını değerlendirmesi, paydaş görüşlerini alma, öğrenme çıktılarını değerlendirme alanındaki kurumsallaşma

konularını da içermek üzere, önemli gördükleri gündem maddelerini ve iyileştirme alanlarını kapsayacak bir değerlendirme raporu istenmiştir. Akademik birimlerimiz tarafından Eylül 2010 ayı sonunda tamamlanan raporlar bir araya getirilmiş, sonuçlar Kasım 2010'da Üniversite Yönetim Kurulu'nda tartışılmıştır. Akademik birimlerin görüşlerine dayanan hazırlanan bu gündem, basılı ve elektronik kopya (<http://genduy.odtu.edu.tr/2010/egitim-calismalari.ppt>) olarak 8 Aralık 2010 tarihinde Senato üyelerinin görüş ve önerilerine sunulmuştur. Bu çalışmalara paralel olarak, Yabancı Diller Yüksek Okulu'nun yürüttüğü Temel İngilizce (Hazırlık) Programı başta olmak üzere, Üniversitemizde İngilizce dil eğitimi konusunda başlatılan değerlendirme çalışması, Kuzey Kıbrıs Kampüsü'nu da kapsayacak şekilde sürmüştür. Ayrıca ÖGEM, bir taraftan etkili eğitimcilik ve oryantasyon programlarını yürütürken, diğer taraftan da öğrencilerin akademik ve sosyal – kişisel gereksinimleri alanında çalışmalar yapmaktadır. ÖİDB, SKSDB, ADEK, KKDB, SRM, BİDB gibi idari birimlerimizde de, eğitim – öğretim süreçlerimizi ve öğrencilere verilen destekleri ilgilendiren konularda ölçüm ve değerlendirme çalışmaları sürdürülmektedir.

Eğitim – öğretim etkinliklerimizin iyileştirilmesi ve geliştirilmesine yönelik konu başlıklarının genişliği göz önüne alındığında, stratejik program önerisi geliştirilecek tek bir komisyon yapısının pratik olmayacağı anlaşılmıştır. Konunun geniş kapsamına ve yaygın etki alanına uygun katılımın ve çalışmalarda gerekli derinliğin ve hızın sağlanması amacıyla, aşağıdaki 9 alt – komisyonun oluşturulması ve bu alt – komisyon önerilerinin bir üst komisyon tarafından bütünleştirilmesi yöntemi benimsenmiştir. Bu bağlamda, Eğitim – Öğretim Politikaları Komisyonu, 9 alt-komisyon olarak oluşturulmuştur.

1. İngilizce Eğitim Alt-Komisyonu
2. ÖİDB Hizmetlerini Değerlendirme Alt-Komisyonu
3. Lisans Programlarına Yerleştirilen Öğrenci Yeterlik Düzeyi Alt-Komisyonu
4. Eğitim - Öğretim Mekanları, Bilgi İşlem, Kütüphane ve Benzeri Destekler Alt-Komisyonu
5. Öğrenim Teknolojileri Alt-Komisyonu
6. Öğrenci Akademik Başarı Düzeyi Alt-Komisyonu
7. Öğrenci, Öğretim Elemanı ve İdari Personel Davranışları Alt-Komisyonu
8. Ders Programları ve Dersler Alt-Komisyonu
9. Lisansüstü Eğitim Alt-Komisyonu

Alt-komisyonlar, Dekanlık ve Enstitü/Yüksek Okul Müdürlüklerinin idari birim yöneticilerinin görüşleriyle oluşturulmuştur. Her alt-komisyon, ilgi alanına uygun olarak, bir rektörlük temsilcisi (Rektör Yardımcısı, Genel Sekreter veya Rektör Danışmanı) görev almıştır. Rektörlük temsilcileri, komisyon çalışmalarında gözlemci olarak yer almış ve gerektiğinde komisyona bilgi sağlamıştır.

Komisyon toplantılarında, sekreteryaya desteği Kurumsal Gelişim ve Planlama Ofisi, ÖGEM, ÖİDB gibi birimlerde çalışan ve her komisyon görevli araştırma görevlileri tarafından sağlanmıştır. Komisyonlar, çalışmaları süresince üye olmayan mensup, öğrenci ve dış paydaşlarla görüşme yapmış ve destek almışlardır. Eğitim – Öğretim Politikaları Alt-Komisyonları Şubat-Mayıs 2011 tarihleri arasında toplanmış, komisyon çalışmaları, Akademik Birimlerimizin Eğitim Öğretim Süreçleri ile ilgili değerlendirme raporları, ÖGEM tarafından yapılan çalışmaların sonuçları, çeşitli akademik ve idari birimlerin verileri, toplantı tutanakları www.egitimpol.metu.edu.tr adresi aracılığıyla Üniversite kamuoyu ile paylaşılmıştır. Eğitim-Öğretim Politikaları Komisyonu Birleştirilmiş Ortak Raporu Mayıs 2011'de Üniversite kamuoyunun görüşlerine sunulmuştur. Ortak Rapor, Alt-Komisyon temsilcilerinden oluşan Üst-Komisyon tarafından düzenlenmiş ve öğretim üyelerinden gelen geribildirimler ışığında gerekli güncellemeler yapılmıştır.

• Araştırma Etkinliklerinin İyileştirilmesine Yönelik Çalışmalar

ODTÜ Araştırma Politikaları Komisyonu (APK), ODTÜ Senatosunun 23 Şubat 2010 tarih ve 2010/1-5 sayılı kararı ile ODTÜ'nün Araştırma Amaç ve Stratejilerine ilişkin öneriler geliştirmek amacıyla kurulmuştur. Rektör Yardımcısı başkanlığında 12 üyeden oluşan komisyonun ilk toplantısı 17 Mart 2010 tarihinde yapılmış 21 APK toplantısı gerçekleştirilmiş olup, bu toplantılar sonunda "Araştırma Stratejik Program Önerileri" hazırlanmıştır. APK tarafından hazırlanan "Araştırma Stratejik Program Önerileri" hakkındaki taslak rapor, Üniversite Senatosu tarafından kabul edilen yönetmelik çerçevesinde belirlenen gündem başlıkları ve "ODTÜ Araştırma-Geliştirme Etkinlikleri Değerlendirme Raporu, Kasım 2009"da verilen bilgiler ve öneriler dikkate alınarak geliştirilmiştir. Çalışmalar;

- Araştırma Faaliyetleri için Kaynak Yaratılması ve Etkin Kullanılması
- Araştırma Çıktılarının Etkisinin Artırılması
- Araştırma Performansında Sürekli İyileşmeyi Sağlayacak bir Ölçme ve Değerlendirme Sisteminin Geliştirilmesi

başlıkları altında yürütülmüştür.

Üç başlık altında toplanan program önerilerinin detaylı olarak incelenebilmesi amacıyla her program başlığı için bir alt komisyon oluşturulmuş, yapılan çalışmalar APK toplantılarında görüşülerek ana program oluşturulmuştur.

Yapılan çalışma genel hatlarıyla üniversitenin AR-GE etkinliklerinin iç gündemine yönelen bir çalışma olup, rekabete yönelik bir dış değerlendirme bu aşamada kapsamamıştır. Bu önemli boyuta bir sonraki aşamada yer verilmesi hedeflenmektedir.

Taslak raporun ilgili tüm birimlere iletilerek üniversite genelinde tartışmaya açılmasının, AR-GE konusunun üniversitemiz gündeminin vazgeçilmez bir parçası olmasına önemli katkılarda bulunacağı düşünülmüştür. Rapor, öğretim üyelerinden gelen görüşler doğrultusunda APK tarafından gözden geçirilmiş ve rapor metninde gerekli değişiklikler yapılmıştır.

APK tarafından hazırlanan dokümanlara ve komisyonun toplantı tutanaklarına ilgili web sitesinden <http://www.apk.metu.edu.tr> ulaşılabilmektedir.

1. İç kontrol standartlarına uyum eylem planının uygulanması

Üniversitemizde yapılan iş ve işlemlerin etkin yürütülmesini sağlamak amacıyla iç kontrollerle ilgili olarak yıllardır uygulanan yerleşmiş, farklı birimlerin özelliklerine uygun bazı kontrol yöntemleri ve kurumsal uygulamalar bulunmaktadır. Ancak mevcut uygulamalarımızın Maliye Bakanlığı tarafından bildirilen Kamu İç Kontrol Standartlarına Uyum Eylem Planı çerçevesinde ve formatında Planda belirtilen standartlar ve kriterler tanımına uygun olarak İç Kontrol Standartlarına uyumu konusundaki çalışmalar 2009 yılında SGDB bünyesinde başlatılmış olup, süreçte değişik toplantılar düzenlenmiş 2011 yılında üst yönetime ve ilgili birimlere İKS hakkında temel düzeyde farkındalık oluşturma ve bilgilendirme sunumları yapılmıştır. 2012 yılında, Eylem Planı Hazırlama Grubu ve Eylem Planı İzleme ve Yönlendirme Kurulu oluşturulmuş, Eylem Planı ile ilgili toplantı yapılmış, birimler ve görevleri hakkında bilgi paylaşımında bulunulmuştur.

Aynı yıl, Eylem Planı Maliye Bakanlığı'na gönderilmiş ve SGDB web sayfasında yayımlanmıştır.

- 2013 yılında Maliye Bakanlığı Bütçe ve Mali Kontrol Genel Müdürlüğü tarafından, "idarelerin eylem planlarını isterlerse revize edebilecekleri ve eylem planlarında öngörülen eylemlerin gerçekleşme sonuçlarını Maliye Bakanlığı'na göndermelerinin gerektiğinin bildirildiği" "**Kamu İç Kontrol**

Standartlarına Uyum Genelgesi'nin yayımlanmasını takiben, Üniversitemiz Kamu İç Kontrol Standartlarına Uyum Eylem Planı revize edilmiş, öngörülen eylemlerin gerçekleşme sonuçlarını da içeren eylem planı raporu hazırlanmıştır.

- İzleme ve Yönlendirme Kurul Üyeleri, Harcama Birimi Yöneticileri, Fakülte ve Enstitü Sekreterleri ve üst yönetimin de katılımı ile sorumlulukların etkin olarak yerine getirilmesi, öngörülen eylemlerin sürdürülmesi ve kurul üyelerinin bilgilendirilerek bir sonraki dönem planlarının yapılması konusunda Ekim 2015'te bilgilendirme/değerlendirme toplantısı yapılmıştır.
- Revize edilmiş Kamu İç Kontrol Standartlarına Uyum Eylem Planı ve öngörülen eylemlerin gerçekleşme sonuçlarını da içeren eylem planı raporu **Mart 2016** Maliye Bakanlığı'na gönderilmiş ve SGDB web sayfasında yayımlanmıştır.

İlgili Rektör Yardımcısının başkanlığında, konu ile ilgili SGDB'nin rehberlik ve koordinasyon görevi devam etmektedir. Üniversitemiz tarafından "İç Kontrol Standartlarına Uyum Eylem Planı" yukarıdaki süreçte yer aldığı şekilde seyretmiştir. (Sayıştay İç Kontrol Sistemini Değerlendirme Formu-2015). İç kontrol standartlarına uyum eylem planında birimlerce öngörülen eylemler, Üst yönetimin kabulü ile aşağıda belirtilen iç kontrolün bileşenleri dikkate alınarak harcama birimlerince, belirlenen takvime uygun yerine getirilmekte olup, etkin bir şekilde uygulanmaktadır:

- Kontrol ortamı
- Risk değerlendirmesi
- Kontrol faaliyetleri
- Bilgi ve iletişim
- İzleme

Eylem Planı İzleme ve Yönlendirme Kurulu 20 Mart 2012 tarihi itibarıyla kurulmuştur. İç kontrol sistemi uygulanması ve uygun bir şekilde yürütülmesi için iç kontrol sisteminin bir gereği olarak başlangıç için yazılı prosedür ve talimatlar oluşturulmuştur.

2. Kaynakların Yönetimi

D2. Kaynakların Yönetimi

1. İnsan kaynaklarının yönetimi

İnsan kaynakları yönetimi, idarenin amaç ve hedeflerinin gerçekleşmesini sağlamaya yönelik olarak Üniversitemizin 2011-2016 Stratejik Planı'nda, ODTÜ Akademik ve İdari İnsan Gücünün Gelişiminin Desteklenmesi alt program 5.2 olarak yer almış ve amaçlar belirlenmiştir. İnsan kaynakları yönetimi belirlenen amaçları sağlamak üzere ilgili mevzuata uygun olarak yapılmaktadır.

"İdari Personel Performans Değerlendirme Yönerge"sine göre; akademik ve idari birimlerde çalışan tüm idari personelimizin performansı hizmet yılı, yönetici değerlendirmesi ve birlikte çalışılan diğer idari personelin görüşünden oluşan üç ölçüte göre değerlendirilmektedir.

2012-2013-2014 yılları Merkezi Yönetim Bütçe Kanunları ile bir önceki sene ayrılan personelin %50'si oranında atama yapılmasına izin verilmiştir. Bu durumda bu yıllarda ayrılan her 2 personelin yerine 1 personel ataması yapılabilmektedir. 2015 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu gereğince Açıkta Atama ve Nakil Sayılarının Kamu İdare Kurum ve Kuruluşlar için atama yapılabilecek kadro sayılarının dağılımları merkezi olarak yapılmış ve Üniversitemizin kullanımı için izin verilen toplam kadro sayısı 2015 yılı için 14, bu sayı 2016 yılı için ise 10 olarak belirlenmiştir. 2014 yılında emeklilik, nakil, istifa vb. nedenlerle ayrılan personel sayımızın 50; 2015 yılında ise ayrılan sayısının 40; 2016 yılında günümüze kadar ayrılan sayısının 21 olduğu göz önüne alındığında, Üniversitemizde personel sayısının ciddi oranda azalması nedeniyle bölümlerimizin eleman taleplerini karşılamakta güçlükler yaşanmaktadır. Toplam olarak, 2014 yılından 2016 Nisan ayı sonu itibarıyla toplam ayrılan personel sayısı 111 olup, ayrılan sayısına karşılık 24 adet atama yapılabilmektedir. Devlet memuru istihdamı yapılamaması sonucunda; işlerin aksamadan devamlılığın sağlanabilmesi, hizmet kalitesinin sürdürülebilmesi her geçen gün daha güçleşmektedir. Ayrıca, 4734 sayılı Kamu İhale Kanununun 62'nci maddesinin birinci fıkrasının (e) bendi uyarınca yapılan ihaleler kapsamında alt işveren bünyesinde çalışan personel ile bazı hizmetlerin karşılanmaya çalışılması sonucunda üniversitelerde taşeron işçi çalıştırma oranını arttırmaktadır. Bunun yansıması; açıkta personel alımı ilanına (KPSS) göre Üniversitemize yerleştirilen adaylar, Türkiye genelinden Üniversitemize yerleştirildiği için, asaletin tasdiki sonunda memleketindeki bir Üniversiteye ya da Kamu Kurumuna naklen atama talebinde bulunmaktadır. Personel istihdamındaki sıkıntılar nedeniyle muvafakat verilmediği takdirde ise personelin çalışma isteğinin azalması sonucunda iş veriminin azaldığı gözlenmektedir.

Devlet Memurlarının görevlerinde göstermiş oldukları üstün gayret ve çalışmalarından dolayı ödüllendirilmesine ilişkin 657 sayılı Devlet Memurları Kanununun 123. Maddesi 6111 sayılı kanun ile değiştirilmiştir. Bu değişiklik ile başarı ödülü alabilecek personellerin kamu zararlarının önlenmesinde somut olaylara ve verilere dayalı olarak teklif edilmesi gerektiği bildirilmiştir. Ancak anılan madde hükmünün Üniversitelerde çalışan personelin performansına yönelik olarak düzenlenmesi gerektiği; bu tür ödüllerin çalışan verimliliğini artırması açısından önem arz ettiği düşünülmektedir. Üniversitelerde görev yapmakta olan idari personelin görev alabilecekleri kariyer kadrolarının kısıtlı olması nedeni ile uzmanlaşmış olan personelin kariyer yapması mümkün olamamaktadır. Şöyle ki; birçok idari birimde ve özellikle akademik birimlerde bilgi, beceri ve uzmanlık yönünden yeterli, çok sayıda personel bulunmaktadır. Bu personelin eğitim, bilgi, beceri ve deneyimlerine uygun derecede İdari Uzman kadrosuna atanarak değerlendirilmesi gerekmektedir. Üniversitemize tahsis edilen Devlet memuru kadroları arasında böyle bir kadro bulunmamaktadır. Bu nedenlerle eğitimleri, deneyimleri, bilgi ve becerileri ile konularında uzmanlaşmış olan büro personelinin atanabileceği, Devlet memuru kadroları arasında yer alması gereken İdari Uzman kadrosuna ihtiyaç bulunmaktadır.

Yukarıda belirtilen kadro yetersizliği, KPSS sonucu yapılan atamaların eleman seçiminde kurumların insan kaynakları birimlerini etkisiz hale getirmesi, ayrıca kanunda düzenlenmiş olan ödül sisteminin işletilemez durumda olması ve idari personelin çalışma hayatı boyunca atanabileceği kariyere bağlı kadro unvanlarının çok sınırlı sayıda olması nedeni ile üniversitelerde insan kaynakları yönetimi etkili olarak gerçekleştirilememektedir.

1. İdari ve destek hizmetleri sunan birimlerinde görev alan personelin eğitim ve liyakatlerinin üstlendikleri görevlerle uyumu

Bir kamu kurumu olan Üniversitemizde, personelin işe alımı belirlenmiş kanunlar çerçevesinde yapılmaktadır. Akademik personelin atama ve yükselme ölçütleri 2547 Sayılı Kanun, Yılı Bütçe Kanunu ve yanı sıra uluslararası nitelikler göz önünde bulundurularak yapılmaktadır. Özellikle idari personel seçiminde ve sayısal yeterlilikte sıkıntılar mevcut olmasına rağmen, mesleki yeterliliğe önem verilmektedir. Ancak KPSS sonuçlarına göre atanan idari personelin niteliği ilgili görev için yeterli olmayabilmektedir. Personel seçiminde üniversitenin söz sahibi olmaması, niteliğin korunmasında engel oluşturmaktadır.

Üniversitemize yeni katılan akademik personel, araştırma ve geliştirme alanında AGEP-ÖGEM çalışmaları ile desteklenmektedir. Gerek yurtiçi gerekse yurt dışı eğitim ve araştırma alanında öncelikli destek sağlanmaktadır. İdari personelin mesleki gelişiminin desteklenmesi, yetenek havuzunun oluşturulması ve yöneticilik yetkinliklerinin artırılması amacıyla da, İdari Personel Gelişim Programı (İGEP) düzenlenmekte; mevzuat gereği eğitimler (aday memur, görevde yükselme ve iş sağlığı güvenliği eğitimleri) ve ayrıca görevin niteliği ile ilgili eğitimler de sürekli olarak verilmektedir.

Üniversitemiz idare personelinin görevlerine uyum sağlamaları 2010 – 2015 Stratejik Planı çerçevesinde, temel olarak Stratejik Program 5, Alt Program 5.2, Amaç 4, Alt Amaç 4.2 "İdari personelin mesleki ve kişisel gelişmeleri için sağlanan desteklerin artırılması" amacı altındaki stratejiler doğrultusunda değerlendirilmektedir. Üniversitemizde yeni göreve başlayan personel, üniversitenin personel ihtiyacı olan alanlar göz önüne alınarak mümkün olduğu ölçüde eğitimi ve geçmiş iş deneyimleri ile örtüşen görevlere yerleştirilmeye çalışılmaktadır. Göreve yeni başlayan idari personelin, Üniversitemize uyum sağlamalarını kolaylaştırmak için, Aday Memurlar Temel Eğitim'in yanı sıra, Hazırlayıcı Eğitim kapsamında Üniversitenin teşkilatının anlatıldığı ve tüm idari

ve akademik birimlerinin tanıtımının yapıldığı Oryantasyon Eğitimi (Str 4.2.2) gerçekleştirilmektedir. Oryantasyon Eğitimi kapsamında Üniversite kampusu da gezilerek tanıtılmakta ve yeni göreve başlayan personelin aidiyet duygusunu artıracak etkinlikler düzenlenmektedir. Yeni personeli görev ve sorumlulukları ile ilgili olarak bilgilendirme sorumluluğu çalışmaya başladığı ilgili birime verilmekte ve iş başı eğitimi yapılmaktadır.

Üniversitemizin yabancı dilde eğitim veren bir kurum olması sebebiyle, idari personelin Yabancı Diller Yüksekokulu Müdürlüğünün sunduğu İngilizce Dil Kursundan ücretsiz olarak faydalanması sağlanmakta (Str 4.2.8) ve çalışanlar programa katılmaya teşvik edilmektedir.

Üniversitemizde 5 ile 15 yıl arası kamu hizmeti olan Genel İdari Hizmetler ve Teknik Hizmetler sınıflarındaki personele (Şube Müdürü/Yurt Müdürü unvanları ve üstü hariç) yönelik olarak, personelin mesleki gelişiminin desteklenmesi, yetenek havuzunun oluşturulması ve yöneticilik yetkinliklerinin artırılması amacıyla, yaklaşık 80 saatlik bir eğitim programı olan İdari Personel Gelişim Programı (İGEP) gerçekleştirilmektedir (Str 4.2.5). İdari Personel Gelişim Programının sonunda devam koşulunu yerine getiren katılımcıların, 1) kendi birimlerindeki bir işi kolaylaştırmaya yönelik proje önerisi, 2) kendi biriminin verdiği hizmetlerde iyileştirmeye yönelik proje önerisi, 3) kendi biriminde verilebilecek yeni bir hizmetin yaratılması hakkında proje önerisi veya 4) ODTÜ çalışanlarının çalışma veya sosyal hayatını olumlu yönde etkileyecek bir toplumsal hizmet proje önerisi, hazırlayıp Üniversite yönetimine sunmaları beklenmektedir.

Mesleki ve kişisel gelişime yönelik eğitim programları idari personel için Personel Daire Başkanlığı tarafından akademik yıl temel alınarak yıllık olarak planlanmakta ve gerçekleştirilmektedir. 2008 – 2016 yılları arasında gerçekleştirilen eğitimlerin başlıkları **Ek-5'**de verilmektedir:

Üniversitemizde Personel Daire Başkanlığı, Kütüphane ve Dokümantasyon Daire Başkanlığı, Öğrenci İşleri Daire Başkanlığı ve Sağlık, Kültür ve Spor Daire Başkanlığı Müdürlüklerinin ISO Kalite Yönetim Sistemi Belgeleri bulunmaktadır. Diğer idari birimlerde de kalite çalışmaları devam etmektedir. Kalite sistemlerinin gereği olarak, belge sahibi birimlerin düzenli olarak personel ve yöneticilerden eğitim önerisi alma ve ihtiyaçlara göre eğitim planlama ve gerçekleştirme zorunlulukları vardır. Personel eğitim talepleri doğrudan Personel Daire Başkanlığına yapılabileceği gibi, birimler kendi eğitim bütçelerini kullanarak da eğitim ihtiyaçlarını karşılayabilmektedirler.

1. Mali kaynakların yönetimi

Üniversitemiz bütçesi Stratejik planda yer alan amaç ve hedefler doğrultusunda, bütçe büyüklükleri ve sürdürülebilir finansman planı düzeyinde, orta vadeli program ve mali plan ile gösterilen yola uygun, bütçe kısıtını da dikkate alarak, belirlenen öncelikler çerçevesinde, mevcut ödenekler ile en yüksek düzeyde hizmet çıktısının sağlanmasına çalışılmaktadır.

Mali kaynaklar bütçe hakkına ve yatırım planına uygun kullanılmaktadır.2015 yılı ödenek ve harcama oranları aşağıdaki tabloda verilmektedir (Tablo 4).

Tablo 4. 2015 Yılı Ödenek ve Harcama Tutarları (TL)

Fonk. Kod	Açıklama	Bütçe Ödeneği	Yılısonu Ödeneği	Yıl Sonu Harcama	Yıl Sonu Harcama Oran %
01	Genel Kamu Hizmetleri	53.618.000	60.757.100	56.874.419	93,61
02	Savunma Hizmetleri	69.000	83.100	82.560	99,35
03	Kamu Düzeni ve Güvenlik Hizmetleri	3.445.000	7.375.000	5.460.903	74,05
07	Sağlık Hizmetleri	3.123.000	3.130.000	3.128.638	99,96
08	Dinlenme, Kültür ve Din Hizmetleri	6.651.000	7.887.692	7.880.116	99,90
09	Eğitim Hizmetleri	297.044.000	349.227.881	335.625.589	96,11
Toplam		363.950.000	428.460.773	409.052.225	95,62

2015 yılında harcamaların yılısonu ödeneğimize oranı; Personel giderlerinde %99,78, sosyal güvenlik kurumlarına yapılan devlet primi giderlerinde %99,69, mal ve hizmet alımlarında %88,95, cari transferlerde %99,12 ve sermaye giderlerinde ise %88,18 olarak gerçekleşmiştir. Harcama birimleri tarafından ödeneklerin etkili, ekonomik ve verimli bir şekilde yerinde ve zamanında kullanılması sağlanmakta; harcama talimatlarının mevzuata uygun olması, giderlerin gerçek gereksinimin karşılığı olması, amaca uygun nitelikte mal ve hizmet temin edilmesi sağlanmaktadır.

1. Taşınır ve taşınmaz kaynakların yönetimi

Taşınır kaynakların yönetimi "Taşınır Mal Yönetmeliği"; Taşınmaz kaynakların Yönetimi ise "Kamu İdarelerine Ait Taşınmazların Kaydına İlişkin Yönetmelik" ile gerçekleştirilmektedir.

Devlet taşınır mallarının muhasebe sistemine alınması TKYS programı ile sağlanmıştır. Kamu İdarelerine Ait Taşınmazların Kaydına İlişkin Yönetmelik hükümleri gereğince; taşınmaz kaydına ilişkin çalışmalara 2011 yılında başlanmış, 2013 yılında tamamlanmıştır. Ayrıca; Üniversitemiz genelinde ortaya çıkan ihtiyaç fazlası taşınırın değerlendirilmesi amacıyla kullanılabilir durumdaki taşınırın, ihtiyaç duyan ilköğretim okullarına bedelsiz devri için etkin bir şekilde işleyen bir süreç bulunmaktadır.

3. Bilgi Yönetimi Sistemi

D3. Bilgi Yönetim Sistemi

1. Bilgi Yönetim Sistemi Modeli

ODTÜ'de faaliyetlere ve süreçlere ilişkin verileri toplamak, analiz etmek ve raporlamak üzere tasarlanan bilgi yönetim sistemi, aşağıda *Performans Yönetiminde Süreç Yaklaşımı ve Performans Yönetiminde İzlenen Yöntem ve Model* olmak üzere 2 ana başlıkta özetlenmektedir:

Performans Yönetiminde Süreç Yaklaşımı: ODTÜ'de oluşturulmaya başlanan Bütünleşik Bilgi Sistemi, Üniversitenin içinde bulunduğu iç/dış çevreden kaynaklanan tüm ihtiyaçları karşılayacak bir entegre yönetim bilgi sistemi olarak tasarlanmıştır. Bu bağlamda, bilgi yönetim sisteminin performans yönetimine yönelik süreç yönetimi ve tasarlanan modeli, performans yönetimini sağlayacak unsurları barındırmaktadır. Performans yönetiminin bütünleşik olarak gerçekleştirilmesi hedeflenmiştir.

Performans, gerçekleştirilen faaliyetlerle, ilgili amaca/hedefe ne ölçüde ulaşılabildiğini gösterdiğinden, o faaliyetleri kapsayan süreçlerle yakından ilişkilidir. Tasarlanan modelde, kurumun Üniversite iş süreçleri Üniversitenin stratejik amaç ve hedefleriyle hizalı şekilde tanımlanarak otomasyona alınması hedeflenmiştir. Yatayda süreç performansını izlemek ve süreci iyileştirmek, dikeyde ise kurum performansını izlemek ve iyileştirmek amacıyla verileri üretebilecek «bütünleşik» performans ölçüm mekanizmalarını içinde barındıran bir sistem tasarlanmıştır. Üniversitenin uçtan uca ve standart süreçlerde üretilen verilerin otomatik ve aynı biçimde toplanması sonucunda, doğru ve karşılaştırılabilir ölçümler yapılabilmesine olanak sağlayacaktır.

Üniversitenin iş sürekliliğini sağlamaya yönelik süreçleri "Kurumsal Yönetim ve Destek Süreçleri" olarak adlandırılmış olup, bu ana sürecin altında alt süreç olan Kurumsal Yönetim sürecin de Üniversitenin kurumsal yönetim ilkelerinin tanımlanması, paylaşılması, uygulamaların ve uygulama sonuçlarının takip edilmesi; gelen iyileştirme önerilerinin değerlendirilmesi, karara bağlanması ve kararların uygulanmasının raporlanması hedeflenmiştir. Kurumsal Yönetim ve Destek Süreçleri içerisinde yer alan bir başka süreç olan Kurumsal Performans İzleme alt süreci de aşağıdaki başlıkları kapsamaktadır.

- **Stratejik düzey kurumsal performans izleme:** Üniversitenin ve birimlerinin geçmiş stratejik performansının analizi; orta ve uzun vadeli stratejik performansının tahmini/öngörülmesi; güncel stratejik performans verilerinin izlenmesi, değerlendirilmesi ve raporlanması.
- **Mali performans izleme:** Üniversitenin ve birimlerinin geçmiş mali göstergelerinin analizi; orta ve uzun vadeli mali göstergelerinin tahmini/öngörülmesi; güncel mali göstergelerin izlenmesi, değerlendirilmesi ve raporlanması.
- **İşletme performansı izleme:** Üniversitenin ve birimlerinin geçmiş fonksiyonel performansının analizi; orta ve uzun vadeli fonksiyonel performansının tahmini/öngörülmesi; güncel fonksiyonel performansının izlenmesi, değerlendirilmesi ve raporlanması.
- **Portföy/program/proje performansı izleme:** Üniversitenin ve birimlerinin geçmiş proje portföyü, program ve proje performansının analizi; orta ve uzun vadeli performansın analitik tahmini/öngörülmesi; güncel performansın izlenmesi, değerlendirilmesi ve raporlanması.
- **İnsan kaynakları performansı izleme:** Üniversitenin ve birimlerinin geçmiş insan kaynakları performansının analizi; orta ve uzun vadeli performansın analitik tahmini/öngörülmesi; güncel performansın izlenmesi, değerlendirilmesi ve raporlanması.

Süreçler Üzerinden Performansın İzlenmesi ve Bildirimi için Performans Yönetimi aşağıdaki bileşenlerden oluşmaktadır:

Kritik Başarı Faktörleri (KBF): Süreçlerdeki Faaliyet alanına göre Kritik Başarı Faktörleri tanımlanmalıdır.

Faaliyet Alanına Göre Performans Göstergeleri Matrisi: İlgili alandaki performans göstergeleri yukarı doğru toplanarak anahtar performans göstergelerinin (KPI) oluşturulmasında kullanılır. Aynı gösterge farklı alanlarda doğrudan ya da başka bir performans göstergesinin ya da anahtar performans göstergesinin oluşturulmasında kullanılabilir. Matriste yer alan süreç performans göstergeleri, Üniversite Süreç Haritasında yer alan her bir sürecin tanımsal modelinde belirtilir.

Ölçüm Kartı: Gözlem noktalarından verilerin nasıl toplanacağı Ölçüm Kartları ile elde edilir. Diğer bir deyişle ölçümlerin ne zaman ve nasıl yapılacağına ilişkin bilgiler "Ölçüm Kartı" olarak isimlendirilen kartlarda yer alır.

Standart Süreç Tanımlama Bilgileri Formu: Üniversite Süreç Haritasını oluşturan ODTÜ iş süreçlerinin tanımlanmasında, "Süreç Tanımlama Formu" kullanılır. Süreç Yönetimin de kullanılan bu formdaki alanlar, süreç kapsamında gerçekleştirilen aktivitelerin (iş adımlarının) tanımlanmasında kullanılmaktadır.

Süreç Tanımlama Formun da performans bilgilerine yönelik olarak aşağıda ki alanların doldurulması beklenmektedir.

Gözlem Noktaları: İlgili süreç aşamasında, süreç performansının ölçülmesi, karar destek amaçlı raporlanması veya istatistiksel veri biriktirilmesi amacıyla kaydedilmesi/sayılanması gereken işlemler ya da adım çıktıları olarak yazılır. Süreçler Üzerinden Performansın İzlenmesi ve Bildirimin de, Süreçlerde tutulan gözlem noktaları ile Stratejik amaç ve hedeflerle ilişkilendirme hedeflenmiştir. Başka bir deyişle Stratejik amaç ve hedeflerden veriye ulaşım istenmektedir.

Süreç Hedef(ler)i: Bu tanımsal modelde yer alan Süreç Hedef(ler) başlığı altında sürecin işletilmesiyle ulaşım istenen hedefler bu alana yazılır.

Sürece Ait Performans Göstergeleri ve Hedefler(i): Tanımlanan sürecin performansının ölçülmesinde kullanılacak göstergeler ölçüleceği yere göre sınıflandırılarak bu alana yazılır. Ölçüm yeri süreç ise, ölçüm yeri sürecin çıktıları ise, ölçüm yeri sürecin çıktıları kullananlar şeklinde sınıflandırılır.

Performans Yönetiminde İzlenen Yöntem ve Model: Performans yönetiminde izlenen yöntem ve model için bileşenler ve örnekleri aşağıda listelenmiştir.

1. Süreçler Üzerinden Performansın İzlenmesi ve Bildirimi
2. Kritik Başarı Faktörleri (KBF) Örnekleri
3. Faaliyet Alanına Göre Performans Göstergeleri Matrisi
4. Ölçüm Kartları
5. Araştırma Performans

Şekil 1: Stratejik Amaç ve Hedefleri Hizalama

Süreçlerde işlem gören veriler "Gözlem Noktası" adı verilen ve her biri eşsiz (unique) tanımlayıcı ile adlandırılan noktalar üzerinden gözlemlenebilmektedir. Süreçlerde akışın bu noktalardan geçtiği durumlarda, Üniversite Süreç Haritasında **performansı izlemek ve raporlamakla görevli olan süreçler** ilgili gözlem noktasından toplanacağı belirtilen verileri otomatik olarak toplar ve seçilen bildirim biçimine göre ilgili rollere 'Karne (Scorecard)', Gösterge (Dashboard)', 'Anlık Sorgulama/Arama', 'Sabit raporlama', 'Formatlı raporlama' çeşitleri ile raporlanır. Gereksiz ölçüm yapılmaması amacıyla ölçümlerin hangi performans göstergesi/metrik için yapıldığını gösterecek şekilde ilişki kurulmalıdır. Aynı ölçüm birden çok performans göstergesinde/metrikte doğrudan ya da hesaplama bileşeni olarak kullanılabilir.

Kritik Başarı Faktörlerine yönelik örnekler, performans göstergeleri matrisi ve ölçüm kartları **Ek-6'da** verilmektedir. Araştırma performansı yönetimi ile ilgili örnek ilk eve kurallar ise **Ek-7'de** sunulmaktadır.

Bütünleşik Bilgi Yönetim Sistemi (BBS) çalışmaları henüz tamamlanmamış olup, farklı modülleri aşamalı olarak geliştirilmeye devam edilmektedir.

1. Bilgi Yönetim Sistemi Eğitim-Öğretim Faaliyetlerine Yönelik Sistemler:

1. Öğrenci İşleri Bilgi Sistemi (ÖİBS)

Öğrenci İşleri Daire Başkanlığı, akademik birimler, öğretim üyeleri ve öğrencilerin kullanımına açık olan web tabanlı bir programdır. ÖİBS'ye ODTÜ yerleşkesi içinden ve dışından erişmek mümkündür. Yetki seviyesine göre Yönetim Modülü, Fakülte/Enstitü/Yüksek Okul Modülü, Bölüm Modülü, Öğretim Elemanı Modülü, Öğrenci İşleri Modüllerinden oluşmaktadır. Tüm bu modüller kullanıcı kodu bazlı yetkilendirilmeyle erişilmektedir.

1. METUSIS

Üniversitemizde kullanılan Öğrenci İşleri Bilgi Sistemini ihtiyaçlar doğrultusunda yeniden ele alan, tüm arayüzlere tek şifre ile ulaşımın sağlanabileceği, diğer sistemlerle entegre olabilen, bir sistemdir. Şu anda OİBS üzerinden fakülte, enstitü ve öğretim elemanı paydaşlarına verilmekte olan hizmetlerle OİDB paydaşının kısmi senaryolarına METUSIS üzerinden erişim sağlanabilmektedir. Var olan diğer sistemlerle gerektiğinde entegrasyon, doğrulama ve yetkilendirme yapısı kullanıcı hedefleridir.

1. Çevrimiçi Başvurular

ODTÜ'ye yapılacak tüm başvuruların tek bir ortak altyapı kullanılarak yapılmasını, kabul ve değerlendirmesini hedefleyen bir arayüzdür. Bu arayüz üzerinden,

Dersten Çekilme, Lisans Programlarına Uluslararası Öğrenci Başvurusu, İngilizce Yeterlik Başvurusu, Yatay Geçiş Başvurusu, Kayıt Sildirme, Ciftanadal/Yandal Programları Başvurusu, Lisansüstü Öğrenciler Askerlik İşlemleri Başvurusu, Lisansüstü Programlara Başvurular, Erasmus Programları Başvurusu, Af Kanunu Kapsamında Öğrenime Tekrar Başlama Başvurusu, Ön kayıt Programı, Burs/Yurt Başvurusu yapılabilmektedir. Var olan diğer sistemlerle gerektiğinde entegrasyon, doğrulama ve yetkilendirme yapısı kullanıcı hedefleridir.

1. **ODTÜClass**

ODTÜClass yeni bir öğrenme yönetim sistemi olarak hizmet vermektedir. ODTÜ kullanıcı kimliği ve şifre ile ODTÜ Class'a erişim sağlanabilir. Her dönem başında, tüm dersler ODTÜClass eklenmekte, sistem Öğrenci İşleri Bilgi Sistemi (ÖİBS) ile senkronize olarak çalışmaktadır.

ODTÜClass öğretim üyeleri ve öğrencilere zengin öğrenme ve iletişim araçları sunmaktadır. Sınavlar paylaşımı, e-posta gönderme, intihal kontrol etmek mümkün olduğu gibi paylaşım kaynağı olarak çeşitli etkinlikler ve Turnitin atamaları da yapılabilmektedir. Ayrıca, öğrencilerinin akademik faaliyetlerine erişilebilir, gradebook kullanılarak aldıkları notları ilan edebilir.

1. **Syllabus**

ODTÜ Syllabus öğrencilere dönem içerisinde aldıkları dersi veren öğretim elemanı, dersin yeri, konuları, program çıktıları, notlandırması ve öğretim metodları gibi ders hakkında bilgiler sunmaktadır. ODTÜ Syllabus ders izlencesi programı OİBS ve **E-Katalog** ile entegre çalışmaktadır.

1. **Etkileşimli Kayıt Sistemi**

Öğrencilerin her dönem almaları gereken derslerin kayıt işlemlerini bilgisayar ortamında yapmalarını sağlayan programdır. Öğrenciler kayıtlarını tamamladıktan sonra danışmanları ile birlikte aynı programı kullanarak onay işlemlerini sağlamaktadırlar.

1. **Burs Başvuru ve Değerlendirme Sistemi**

Üniversitemizde Öğrencilerimizin burs ve yurt olanaklarından faydalanması için uzun ve yoğun emek gerektiren bir süreç vardır. Bu süreci kısaltmak ve karar verme süreçlerinde yer alan kişilerin işlerini kolaylaştırmak amacıyla bu uygulama geliştirilmiştir. Başvuru için <https://ozlukbilgi.metu.edu.tr> linki kullanılmalıdır.

1. **Online Harç Sistemi**

Öğrencilerin üniversitedeki anlaşmalı bankalardan herhangi birisinin herhangi bir yerdeki şubesinden harç ödemesini yapmasından hemen sonra, ödeme bilgisi üniversitemizdeki merkezi veritabanına kaydedilmektedir. Bu sayede, öğrenci ödeme bilgileri takip ve kontrol edilmektedir.

• **E-Katalog**

Üniversite Akademik Kataloğunun elektronik ortamda görüntülediği bir sistemdir. Bu sistemle ODTÜ de açılan ders bilgilerine, bölüm müfredatlarına, bir kısım ders izlencesi bilgilerine erişilebilmektedir.

1. **Öğretim Üyesi Değerlendirme Sistemi**

Öğretim üyelerinin verdiği derslerin sunumu ile ilgili öğrencilerden geri bildirim almak amacıyla hazırlanan anketlerin öğrenciler tarafından doldurulduktan sonra değerlendirilmesini, sonuçlarının kampüs bazında yetki seviyesine göre yayınlanmasını sağlayan bir programdır.

Diğer sistemler **Ek-8'de** verilmektedir.

1. **İç ve Dış değerlendirme ölçütleri ile ilgili verilerin toplanması:**

Üniversitemizde kurumsal iç ve dış değerlendirmeye ilişkin verilerin toplanması ODTÜ Kurumsal Gelişim ve Planlama Ofisi (KGPO) tarafından gerçekleştirilmektedir. ODTÜ Kurumsal Gelişim ve Planlama Ofisi, ODTÜ Stratejik Planı 2005-2010 önerileri arasında yer almış olup, aktif çalışmalarına Eylül 2011'de başlamıştır. Ofisin temel amaçlarından biri ODTÜ Kurumsal gelişiminin izlenmesine yönelik "Stratejik Plan", " Akademik Değerlendirme ve Kalite Geliştirme Kurulu Özdeğerlendirme Raporu", "Yıllık Faaliyet Raporu", üniversite başarı sıralamaları gibi uygulamaların ve ilgili raporların tek merkezden güvenilir ve geçerli veriyile etkin bir biçimde gerçekleştirilmesini sağlamaktır. Ayrıca Ofis, ODTÜ'nün kurumsal gelişimini destekleyecek diğer plan, program ve projelerde araştırma, koordinasyon ve destek hizmetleri verir. Birim ile ilgili bilgilere www.kgpo.metu.edu.tr adresinden ulaşılabilir.

3. **Toplanan verilerin güvenliği, gizliliği (kişisel bilgiler gibi gizlilik gerektiren verilerin güvenliği ve üçüncü şahıslarla paylaşılması) ve güvenirliliği**

Toplanan verilerin sayısal ortamda depolanmaları, iletilmeleri ve işlenmeleri yoğunlukla ODTÜ Bilgi İşlem Daire Başkanlığı (BİDB) tarafından işletilen bilgi sistemleri yardımı ile yapılmaktadır. Bu bilgi sistemleri ISO27001:2013 Bilgi Güvenliği Yönetim Sistemi (BGYS) Standardı'na uyumlu olarak çalışmakta olan BİDB'nin sorumluluğundadır. ISO27001:2013 BGYS'nin üç temel unsuru bulunmaktadır; gizlilik, bütünlük ve erişilebilirlik. ODTÜ BİDB bu üç unsuru dikkate alarak çalışmalarını yürütmektedir.

ODTÜ BİDB'de uygulanmakta olan BGYS kapsamında ilgili sistemlere yönelik olarak personel güvenliği, varlık yönetimi, erişim kontrolü, kriptoloji, fiziksel ve çevresel güvenlik, işletim, iletişim, sistem temini geliştirme ve bakımı, tedarikçi ilişkileri, bilgi güvenliği olay yönetimi, iş sürekliliği ve yasal çerçeveye uyumluluk çalışmaları yapılmış olup devamlılığı sağlanmaktadır. Bunun yanı sıra sistemlere yönelik tehditler süreç tabanlı olarak incelenerek risk analizi ve işleme planı yapılmaktadır. Bu çalışmalar sonucunda sistemler sürekli iyileştirme yaklaşımı ile yönetilmektedir.

Toplanan verilerin güvenliği, gizliliği ve güvenilirliği şartları sistemlerin yönetimi kapsamında, e-posta ve kişisel verilerin tutulduğu sunuculara yetkisiz erişiminin kısıtlanması, kullanıcı şifresi ile ilgili alanlara erişimin zorlanması, erişim log kayıtlarının tutulması, şifre denemelerinin tespit edilerek engellenmesi, veri tabanlarına yetkisiz erişimin kısıtlanması, kullanıcı şifrelerinin okunamaz şekilde saklanması yapılarak sağlanmaktadır.

Ayrıca, toplanan verilerin sayısal ortamda ODTÜ BİDB tarafından işletilmeyen bilgi sistemlerinde depolanmaları, iletilmeleri ve işlenmeleri durumunda, ODTÜ BİDB ilgili sistemlerden sorumlu olan bölüm ya da birime danışmanlık sağlamakta ve gerekli durumlarda bu sistemlere yönelik zafiyet taraması testleri gerçekleştirip sorumlularına bilgi vermektedir.

4. Kurum Dışından Tedarik Edilen Hizmetlerin Kalitesi

D4. Kurum Dışından Tedarik Edilen Hizmetlerin Kalitesi

Üniversitemiz, yurtiçi veya yurt dışından tedarik edilecek destek hizmetlerini 4734 Sayılı Kamu İhale ve 4735 sayılı Kamu İhaleleri Sözleşme kanunu ve ilgili mevzuatlar çerçevesinde yürütmektedir. Bu mevzuatlar çerçevesinde de tedarik süreçlerine ilişkin kriterler oluşturulmaktadır.

İhtiyacın ortaya çıkması ile birlikte bir tedarik zinciri oluşmakta olup bu zincire ait hizmetin gerektirdiği planlama yapılmaktadır. Bu süreç;

- Mal, hizmet ve yapım işlerine ilişkin tedarik sürecinde ilgili mevzuatça belirlenen şartnamelerin düzenlenmesi, bu şartnamelerde ilgili kriterlere yer verilmesi, (İdari/ teknik şartname, sözleşme tasarısı gibi)
- Kurum dışından bir bilgi/belge istenmesi durumunda gerekli yazışmaların yapılması, dış paydaşlardan alınacak hizmet hallerinde ise gerektiğinde dış

paydaşa bilgi/belge hazırlanması gibi.

- Planlanan veya gerçekleşen talebin tedariki için kaynak temin edilmesi,
- Tedarikin gerçekleşmesi,
- Muayene ve kabul işlemlerinin gerçekleşmesi,
- Ödemenin yapılması,
- Denetim süreci

şeklinde tamamlanmaktadır.

Ayrıca Üniversitemiz İdari ve Mali İşler Daire Başkanlığı desteği ile yurt dışı tedarik işlemi yapılmakta olup yurt dışından satın alınan, hibe, bedelsiz veya geçici kabul olarak gümrüğe gelen yurt içinde bulunmayan, eğitim ve öğretimin devamı ve bilimsel araştırmalar için zorunlu olan malzemelerin, gümrük işlemlerini yaparak Üniversitemiz envanterine girişi sağlanmaktadır. Gümrük işlemlerine ait bilgiler "İdari ve Mali İşler Daire Başkanlığı" web sayfasında yer almaktadır. Kriter belirlememekle beraber, satın alma dışında kalan ve kurum dışından alınan idari/destek hizmetlerinde ise yine mevzuattan veya kanuni mecburiyetlerden veya yapılan protokollerden doğan doğal kriterler uygulanmaktadır.

Satın alma sürecinde kullanılan ihale dokümanlarında; hizmetlerin uygunluğu, kalitesi ve sürekliliğini sağlayan hükümler yer almakla birlikte, süreçte yer alan kabul komisyonları görevlerini etkin bir şekilde yerine getirmektedir.

Kurum dışı tedarikçiler kurumların/üniversitelerin kaliteli hizmet etmesinde ve rekabet gücünü arttırabilmelerinde etkin rol oynamaktadır.

Kurum dışından tedarik edilen hizmetlerin tedarik hızı dış paydaşların belirlediği kriter ve süreçlere bağlıdır. Bu kriter ve süreçlere ait hizmetlerin aksamaması ve sürekliliğin sağlanması için Üniversitemizde kontrol mekanizmaları oluşturulmuştur. Bu dış paydaş işbirliği;

- Planlama,
- Karar alma,
- Uygulama,
- Denetim

sürecindeki görevlilerin aktif olarak yer alması ile yerine getirilmektedir.

Ayrıca tedarikçiler seçilirken, mevzuattan doğan zorunluklar ve tedarikçilerin kurumsal itibarı, kültürü ve hizmet kapasitesi gibi kriterler göz önüne alınmaktadır.

5. Yönetimin Etkinliği ve Hesap Verebilirliği, Kamuoyunu Bilgilendirme

D5. Kamuoyunu Bilgilendirme

1. Güncel verilerin kamuoyuyla paylaşılması

Kamu idarelerinin, her yıl, amaçları, hedefleri, stratejileri, varlıkları, yükümlülükleri ve performans programlarını kamuoyuna açıklama yükümlülüğü çerçevesinde Üniversitemiz her yıl ilgili mevzuata göre, faaliyetlerinin tümüyle ilgili güncel verileri kamuoyuyla web sitesinde yayınlamakla yükümlüdür. Ayrıca 2004 yılından itibaren her yıl basılı olarak tüm üniversiteye yıllık Faaliyet Raporu sunulmaktadır. Yükseköğretim Kurulu Başkanlığı'na da her yıl düzenli olarak iletilen bu rapor, Üniversiteye ait Eğitim ve Öğrenci İşleri; Personel; Araştırma ve Yayın; Bütçe, Fon ve Harcamalar; Kurumsal İletişim; Sosyal Hizmetler başlıkları altında gerçekleştirilen faaliyetler ve istatistiki verileri kapsamaktadır. İdare Faaliyet Raporu, Performans Programı, Kurumsal ve Mali Durum Beklentiler Raporu her yıl süresi içinde kamuoyuyla paylaşılmakta SGDB web sayfasında duyurulmaktadır.

1. Kamuoyuna sunulan bilgilerin güncelliği, doğruluğu ve güvenilirliği

Bilgi yayınlanmadan önce ilgili birimlerin kontrol sürecinden geçmekte ve onay makamı tarafından onaylanmaktadır. Yapılan çalışmalar kapsamında, kurum verileri sınıflandırılmakta ve veri yaşam çevrimi rolleri oluşturulmaktadır. Veri ve bilgi güvenliğinin sağlanması açısından, BBS (Bütünleşik Bilgi Sistemi) Projesi kapsamında "Ontoloji Çalışması" yapılmış ve kavramlar ile ilgili farklı anlaşılmalara gidilmeye çalışılmıştır.

ODTÜ Kurumsal Gelişim ve Planlama Ofisi, ODTÜ kurumsal gelişiminin izlenmesine yönelik veri tabanlarının oluşturulmasını ve yönetilmesini sağlar. Dönemsel ve amaca özel "Yıllık Faaliyet Raporu" gibi üretilen raporlardaki bilgilerin, tek merkezden güvenilir ve geçerli verilerle etkin bir biçimde gerçekleştirilmesini sağlar.

D6. Yönetimin Etkinliği ve Hesap Verebilirliği

1. Yöneticilerinin liderlik özelliklerinin ve verimliliklerinin ölçülmesi

ODTÜ 2011-2016 yılları Stratejik Planı yıllık uygulama programları halinde yürütülmektedir. Stratejik Plan/ Stratejik Program 5 (İnsan Gücü) başlığı altında çalışanlarının mesleki ve kişisel gelişimlerinin desteklenmesi amacıyla hedefler belirlenmiştir.

- Yöneticilik (bölüm başkanlığı, merkez başkanlığı vb.) görevini yürütecek öğretim üyelerine liderlik ve yöneticilik eğitimlerinin verilmesi (**Stratejik Plan-Stratejik Program 5, Alt Prog. 5.2 Amaç 4, Str 4.1.6**)
- Birim idari yöneticilerinin yöneticilik yetkinliklerinin artırılmasına yönelik sistemli eğitimlerin planlanması (**Str 4.2.5**)
- İdari personelin daha fazla yetki almasını ve inisiyatif kullanmasını sağlayacak ortamların oluşturulması (**Str 4.2.6**)

Bu hedefler çerçevesinde, akademik personel için "Akademik Gelişim Programı (AGEP)" ve idari personel için "İdari Personel Gelişim Programı (İGEP)" düzenlenmekte olup katılımlar üst seviyede gerçekleşmektedir. Ayrıca Üniversitemiz Eylem Planında; Üniversitemizin 2011-2016 Stratejik Planında yer aldığı gibi, idarenin yönetici ve personelinin hizmet içi eğitimler ile yöneticilik yetkinliklerinin artırılması, mesleki ve kişisel gelişimleri için desteklerin artırılması öngörülmektedir. Üniversitemizde, akademik personel performans kriterleri göz önüne alınarak yılda bir kez değerlendirilmekte ve başarılı akademisyenler ödüllendirilmektedir. Ayrıca idari personele de yılda bir kez performans ödülü verilmektedir.

1. Yönetim ve idarenin kurum çalışanlarına ve genel kamuoyuna hesap verebilirliğine yönelik politikası

Hesap verme sorumluluğu 5018 Sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu (Madde 8)'e göre "yeni kamu yönetim anlayışının çok yeni kavramlarından biri olan hesap verme sorumluluğu raporlamadır" olarak tanımlanmıştır. Üniversitemizde mevzuat ve yetkiler doğrultusunda aşağıda sıralanan temel öğeler/ilkelere çerçevesinde değişik süreç ve düzeylerde yerine getirilmektedir. Hesap verme sorumluluğuyla ilgili yönlendirici ilkelere çerçevesinde kamuoyuna bilgi verilmektedir.

Hesap verme sorumluluğuyla ilgili yönlendirici ilkelere, hesap verme ile ilgili raporlarda yer almaktadır. Bu ilkelere şöyle özetlenebilir:

- Hesap verme sorumluluk bilgisinin (Raporlama) temel karakteristikleri,
- Anlaşılabilirlik,
- Uygunluk,
- Güvenirlilik,
- Karşılaştırılabilirlik,
- Ekonomiklik.
- Hesap verme sorumluluk raporlamasının bütün biçimleri çıktılar hakkında bilgi vermektedir.
- Beklenen sonuçlar açıkça ifade edilmekte ve ölçülebilmektedir
- Hesap verme sorumluluk raporlar, çıktıların maliyetine ve etkilerine ilişkin bilgilerle alakalıdır.
- Üniversitemiz hesap verme sorumluluk raporları bütün idareyi kapsamaktadır.
- İdare Performans Programı hazırlanmaktadır.
- Hesap verme ile ilgili raporlar belirlenen sorumlular tarafından hazırlanmaktadır.
- Performans raporları (örneğin, finansal tablolar ve yıllık raporlar) fiili sonuçlarla planlanan sonuçları karşılaştırmaktadır.
- Planlar, bütçeler, finansal tablolar ve yıllık raporlar dahil olmak üzere temel hesap verme sorumluluk raporları kamuoyuna açıklanmaktadır.
- Yayımlanan performans bilgileri denetlenmektedir.

Üniversitemiz tarafından “Performans Programı”, “Birim Faaliyet Raporu” ve “İdare Faaliyet Raporu”, ilgili yıla ait “Kesin Hesap” ile “Kurumsal ve Mali Durum Beklentiler Raporu” düzenlenerek kamuoyuyla paylaşılmakta ve hesap verebilirlik etkin olarak gerçekleştirilmektedir.

Ayrıca ODTÜ Uygulamalı Etik Araştırma Merkezinin web sitesinde "ODTÜ Onur İlkesi" *Orta Doğu Teknik Üniversitesi'nin tüm bireyleri, güvenilir, sorumluluk sahibi ve onurlu kişiler olarak, yalnız hak ettikleri başarı ve saygınlığı sahiplenirler; olgu, veri ve belgelerin kullanım, değerlendirme ve sunumunda dürüst davranırlar.*) yayımlanmıştır.

İdari Personel Gelişim Programı (İGEP) düzenlenmekte ve programda “Kamuda Etik” başlığı altında dersler verilmektedir. Dersin içeriğinde; etiğin tanımı, insan davranışlarının nasıl olması gerektiği, kamu çalışanlarının davranışlarını belirleyen “Etik Kurulu” hakkında bilgilendirme gibi konular yer almaktadır. ODTÜ’de yeni göreve başlayan akademisyenlere yönelik olarak düzenlenen Akademik Personel Gelişim Programı (AGEP) kapsamında da ODTÜ Uygulamalı Etik Araştırma Merkezi ve ODTÜ Onur İlkeleri tanıtılmaktadır.

Üniversitemizin amaç, hedef, gösterge ve faaliyetleri ile sonuçlarının, saydamlık ve hesap verebilirlik ilkeleri doğrultusunda raporlanması amacıyla her yıl hazırlanan ve kamuoyuyla paylaşılan “İdare Faaliyet Raporunda” üst yöneticinin İç Kontrol Güvence Beyanı ile üst yöneticiler sahip olunan bilgi ve değerlendirmelerin doğruluğunu beyan etmektedirler.

6. SONUÇ VE DEĞERLENDİRME

E. Sonuç ve Değerlendirme

E1. Genel Değerlendirme

Kuruluşunun 60. yılında Üniversitemiz, Ankara, Kuzey Kıbrıs ve Erdemli yerleşkelerinde 30.000’e yakın öğrenciye eğitim-öğretim vermektedir. Geçen akademik yılın sonunda sayıları 125.000’e ulaşan ODTÜ mezunlarına; bu akademik yıl içinde yaklaşık 2.700 lisans ve 2.000’den fazla yüksek lisans ve doktora mezununun katılması beklenmektedir. ODTÜ mezunları, ülkemizin gelişmesinde öncü rol oynamakta ve dünyanın her bölgesinde başarıyla görev yapmaktadır. Ülkemizin en büyük kuruluşlarını yöneten lider kadrolarda ODTÜ mezunlarının en büyük orana sahip olduğu yapılan araştırma sonuçlarıyla da görülmektedir.

Üniversitemiz, sürekli olarak artan bilimsel katkılarıyla, bugün uluslararası düzeyde bir araştırma üniversitesi olarak kabul edilmektedir. Bilimsel araştırmalardan elde edilen bulgular, sayıları her yıl 1.000’leri aşan makale, tebliğ ve diğer bilimsel yayımlarla uluslararası bilim dünyası ile paylaşılmaktadır. ODTÜ, bugün, yurt içi ve yurt dışı bilimsel araştırma fonlarından en büyük paya sahip olan Türk üniversitesidir.

Üniversitemiz, eğitim ve bilimsel araştırma alanlarında katkı sağlamanın yanı sıra, bilimsel bilgi birikimini ve kurumsal yeteneklerini uygulamaya yansıtarak, toplumumuzun gelişmesine doğrudan katkı sağlama misyonunu da başarıyla sürdürmektedir. Bugüne kadar, ülkemizde elektronikten kimyaya, inşaatın savunmaya, eğitimden bankacılığa, malzemeden bilişime, tasarımdan diplomasiye bir çok sektörün öncü kuruluşlarına destek vermiş, kritik teknolojilerin ülkemizde geliştirilmesinde aktif rol oynamıştır. İnovasyon süreçlerinde liderlik yapan ODTÜ’nün, yıllar içerisinde Türkiye’ye kazandırdığı ‘ilk’ler çok uzun bir liste oluşturmaktadır.

ODTÜ, 60 yılda eğitim, araştırma ve uygulama alanlarında eriştiği düzeyle, Türkiye’yi uluslararası platformlarda en başarılı şekilde temsil eden üniversite olmuştur. Çok farklı sıralamalarda, seçkin dünya üniversiteleri arasına girmiş; artan sayıdaki akademik birimlerimiz kendi alanlarında en başarılı akademik kurumlar arasında yer almıştır.

Üniversitemiz, “*ODTÜ Stratejik Plan 2011 – 2016*” döneminin son yılına girdiğinden, söz konusu dönemin değerlendirmesi ve yeni dönem için öngörü çalışmaları yapılmaktadır.

Bu değerlendirme kapsamında, 2011-2016 döneminde toplam öğrenci sayımızın % 8, doktora öğrencisi sayımızın ise % 13 oranında arttığı görülmektedir. Uluslararası bilimsel yayın sayısında % 20 artış ve ulusal/uluslararası destekli bilimsel araştırma projesi portföyünde % 20 – 35 oranında büyüme sağlanmıştır. “Uygulama-bilgi transferi” (Kamu-Üniversite-Sanayi İşbirliği)” kapsamında ise, Döner Sermaye İşletmesi projelerinde (% 30 – 100) ve Teknokent araştırma işbirliklerinde (% 7 – 9) artışla gelişme sürdürülmüştür.

E2. Eğitim-öğretim ve öğrenci gelişimi

ODTÜ, eğitimin kalitesiyle ülkemizin en iyi üniversiteleri arasında yer almaktadır. Verdiği lisans eğitimi ile dünyada da saygın bir yere sahip olmayı sürdürürken, bir araştırma üniversitesi olarak lisansüstü programlarını genişletmekte ve lisansüstü öğrenci oranını artırmaktadır.

Öğrenci merkezli öğrenme, öğretme ve değerlendirme sistemi, yetkin eğitim-öğretim kadrosu, kalite belgesine sahip eğitim-öğretimle ilgili destek birimleri, gelişmiş öğrenme ortamları (derslikler, bilgisayar laboratuvarları, kütüphane vb.), öğrencilere sağlanan destekler (mesleki gelişim, özel yaklaşım gerektiren öğrencilere sunulan destekler vb.) ve kullanılan öğretim teknolojileri Üniversitemizin en güçlü olduğu alanlardır.

Kurulduğu günden bu yana Türkiye’de yükseköğretim ve teknoloji alanında pek çok ilke imza atan ODTÜ, mühendislik eğitiminde kalitenin önemli göstergelerinden biri olan ABET akreditasyonunu 1994’te olarak bir ilki gerçekleştirmiştir. ODTÜ bünyesinde yer alan bütün mühendislik lisans programları ABET akreditasyonuna sahiptir. Diğer fakültelerde de akreditasyon çalışmaları başlatılmıştır.

ODTÜ’nün eğitim alanındaki geleceğe yönelik vizyonu, lisansüstü programlarla büyümeye devam etmek; lisans ve lisansüstü eğitimde Türkiye üniversiteleri arasında 60 yıllık öncü ve lider konumunu güvence altına almak ve uluslararası alandaki saygınlığını artırmaktır.

“Eğitim Politikaları Komisyonu”, eğitim-öğretim faaliyetlerini değerlendirmekte, geliştirilmesi gereken alanları ve stratejileri belirlemektedir. Önümüzdeki

dönemde eğitim-öğretimle ilgili iyileştirilmeye açık konular aşağıda özetlenmektedir:

1. Öğrencilerin akademik olmayan faaliyetleri ile ilgili danışmanlık hizmeti verecek ve öğrencilere verilen ilgili destekleri koordine edecek bir yapının kurulması (örn., Öğrenci Dekanlığı) ve öğrenci etkinliklerini destekleyecek mekansal olanakların sağlanması gereklidir. Öğrenci Topluluklarının etkinlikleri için projelendirilen “Öğrenci Merkezi” inşaatının 2016-2017 eğitim öğretim yılında başlayacaktır. Bu Merkezi bağlı olarak da idari yapılanma tekrar gözden geçirilecektir. Ayrıca, değişen koşullar ve öğrenci ihtiyaçları gözönünde bulundurularak eğitim-öğretimle ilgili idari birimlerin yeniden yapılandırılması ve akademik yöneticilerin görevlerinin yeniden tanımlanması gündeme gelebilecektir. Derslikler ve diğer öğrenme ortamlarının yıllar içinde eskimiş olması ve altyapı sorunları önemli sorunlarımızdandır. Derslikler ve eğitim laboratuvarlarının yenilemesi için program yapılmalı ve programın gerçekleştirilebilmesi için mali kaynaklar sağlanmalıdır.
2. Üniversite profilimize uygun akademik ve idari insan kaynaklarının geliştirilmesi gerekmektedir. İngilizce bilen idari personel istihdamı önem taşımaktadır. İdari personel sayısının artırılması, istenen özelliklerde personel istihdam edilebilmesinin önündeki engellerin kaldırılması gereklidir. Akademik kadro kullanım izni almakta yaşanan sorunlar, Üniversitemize yeni öğretim üyelerinin katılmasını zorlaştırmakta ve mevcut akademik kadro üzerindeki bilimsel araştırma ve ders yükünü artırmaktadır. Bilimsel araştırmaların ve ders çeşitliliğinin sürdürülebilmesi için akademik kadronun sayısının eğitim-öğretim yükü, araştırma ve lisansüstü eğitim önceliği de düşünülerek artırılması gereklidir.
3. Akredite olan akademik birimlerde programların sürekli izlenmesi ve iyileştirilmesine ilişkin sistematik bir yaklaşım ve süreçler bulunmasına karşın, tüm birimlerde programların iyileştirilmesi için mekanizmalar ve süreçler tanımlanabilir.
4. Üniversitemizde, YÖK, Bakanlıklar vb. kuruluşların talep ettiği, eğitim-öğretimle ilgili değerlendirmeleri içeren pek çok rapor hazırlanmakta ve performans göstergeleri takip edilmektedir. Ancak, stratejik planda yer alan hedeflere ulaşılabilmesi için üniversite olarak belirleyeceğimiz göstergeler kullanılarak eğitim-öğretim performansının ölçülmesine, izlenmesine ve stratejilerin geliştirilmesi için yeni mekanizmalara ihtiyaç bulunmaktadır.
5. Lisansüstü eğitimin geliştirilmesi, yeni disiplinlerarası programlar açılması ve mevcutların sürekliliğinin sağlanması Üniversitemizin gündem maddelerinden biridir. Özellikle mevcut disiplinlerarası programların değerlendirilmesine, sorunlarının belirlenmesine (öğretim üyesi eksikliği vb.) ve performans ölçüm sisteminin/göstergelerinin oluşturulmasına (Programa kayıtlı olan öğrenci sayıları, ders veren/bağlantılı öğretim üyelerinin sayısı, ders sayıları, mezunların geldikleri lisans programlarına göre dağılımı, tezlerden üretilen bilimsel yayınlar, yürütülen ar-ge projeleri vb.) yönelik çalışmalar yapılmalıdır.

E3. Araştırma-geliştirme ve sanayi işbirliği

Üniversitemiz; araştırma altyapısı, gelirleri, araştırma çıktıları ve verdiği lisansüstü mezun sayıları ile, dünyadaki tanımlamalara uygun olarak bir “araştırma üniversitesidir”. Araştırma altyapısı (laboratuvarlar vb. fiziksel altyapı), araştırmacı insan kaynağı (lisansüstü öğrenciler, öğretim üyeleri vb.) ve ulusal-uluslararası kuruluşlardan sağladığı araştırma fonları ile yürüttüğü yüksek etkili araştırma-geliştirme faaliyetleri güçlü olduğumuz yanlardır. Araştırma politikalarını oluşturmak ve buna uygun programlar geliştirmek için mekanizmalar ve yapılar mevcut olup, araştırma yönetimi sürekli iyileştirilmeye çalışılmaktadır. İyileştirmeye açık yönlerimiz aşağıda özetlenmektedir:

1. Araştırma Destek Birimleri (BAP Koordinatörlüğü, PDO, BTO vb.) arasında koordinasyon sağlayacak mekanizmaların iyileştirilmesi gereklidir. Proje geliştirme, yazma ve yönetme destekleri gözden geçirilerek, farklı alanlarda çalışan ve farklı ihtiyaçları olan araştırmacılara yönelik olarak daha uzmanlaşmış destekler verilmelidir.
2. Üniversitemizin önceliklerinden biri “araştırmanın etkisinin artırılması”dır. Buna yönelik eylemler yürütülmekle birlikte, araştırma sonuçlarının bilimsel ve sosyo-ekonomik etkilerinin izlenmesi, dokümanite edilmesinde eksiklikler bulunmaktadır. Etkisi yüksek araştırmayı (bilime katkısı yüksek, toplumda katma değer yaratan, sonuçları ürüne dönüşen vb.) teşvik edici yeni programların ve sonuçların takibi için etkili bir sistemin geliştirilmesi gerekmektedir. Araştırma çıktılarının duyurulması ve topluma paylaşılmasına daha fazla ağırlık verilmelidir.
3. Araştırma merkezleri ve laboratuvarlar altyapılarının envanterinin sürekli olarak güncellenmesi; mevcut kapasite bilgisinin üniversite içinde ve dışındaki kullanıcılara web üzerinden paylaşılarak daha etkin kullanılmasının sağlanmasıdır. Araştırma merkezlerinin sürdürülebilirliğini sağlamaya yönelik stratejiler ve yeni araştırma altyapılarının oluşturulmasına yönelik kaynak geliştirilmelidir.
4. Bilimsel araştırmaların ve bilgi transferi faaliyetlerinin yürütülebilmesi için akademik kadronun sayısının artırılması, lisansüstü eğitim ve sanayi ile işbirliği yükü de düşünülerek artırılması gereklidir. Avrupa Araştırma Alanı hedeflerine uygun olarak, araştırma personelinin çeşitliliğinin artırılması, doktora sonrası araştırmacıların desteklenmesi ve projelerde araştırmacı istihdamı ile ilgili olanakların geliştirilmesi için Üniversite içinde ve dışında çalışma yapılması gereklidir.
5. Özellikle ODTÜ Teknokent şirketleri ile daha fazla ar-ge ortaklığı ve yenilik projeleri gerçekleştirilmesi için ek programlar geliştirilmelidir.
6. Üniversitemizde, YÖK, Bakanlıklar vb. kuruluşların talebi üzerinde ar-ge performansı ile ilgili değerlendirmeleri içeren pek çok rapor hazırlanmaktadır. Ancak, Stratejik Planda yer alan hedeflere yönelik göstergeler kullanılarak ar-ge performansının ölçülmesi, izlenmesi ve gerekli stratejilerin geliştirilmesi gereklidir. Araştırma birimlerinin (bölümler, araştırma merkezleri vb.) ar-ge performansının düzenli olarak ölçülmesi, izlenmesi ve performansı destekleyecek birime özel stratejiler geliştirilmesi sağlanmalıdır.

E4. İnsan Kaynakları

2011 – 2016 döneminde Üniversitemizin “eğitim-öğretim”, “bilimsel araştırma” ve “uygulama-bilgi transferi” alanlarındaki faaliyetleri artarken, “toplam öğretim elemanı”, “ders veren öğretim elemanı” ve “araştırma görevlisi” sayıları ise mutlak olarak azalmıştır.

Üniversitemizin eğitim-araştırma-uygulama alanlarında yükü artarken, akademik kadrolarının azalmasında üç faktör etkili olmuştur. İlk faktör, Üniversitemizin birçok akademik biriminde çok sayıda öğretim üyesinin yaş haddinden dolayı emekli olmasıdır. Yılda ortalama 35 – 40 öğretim üyesi emeklilik ve istifa yoluyla ayrılmaktadır.

İkinci faktör ise, Üniversitemizin akademik atama ve yükselme koşullarını karşılayan öğretim elemanı bulmakta yaşadığı zorluktur. Son dönemde öğretim elemanlarının maaşlarında bir miktar artış sağlanmıştır. Ancak, ulusal ve uluslararası rekabet ortamında, devlet üniversitelerinde sağlanan özlük hakları, nitelikli akademisyenlerin çekilmesinde önemli bir dezavantaj olmaya devam etmektedir.

Üçüncü faktör ise, boşalan öğretim elemanı kadrolarına YÖK tarafından kullanım izni verme konusundaki kısıtlamadır. Bazı akademik kadro kullanım izin taleplerimizin YÖK tarafından reddedilmesi veya onay sürecinin uzaması nedeniyle akademik eleman kayıpları yaşanmaktadır. Üniversitemizin 2015 yılı içinde yaptığı başvurular arasında 15 öğretim üyesi, 2 öğretim görevlisi/okutman ve 22 diğer öğretim elemanı kadrosunun kullanımını için YÖK tarafından izin verilmemiştir. İzin verilmeyen birimlerin her birinde aynı dönem içinde öğrenci sayısı, eğitim-öğretim ve araştırma yükü mutlak olarak artmıştır. İzin verilmeyen 6 öğretim üyesi ve 1 öğretim görevlisi/okutman kadrosu ise, 2011 – 2016 döneminde “ders veren öğretim elemanı” sayısı mutlak olarak azalan akademik birimler içindir.

Üniversitemizin artan eğitim-öğretim, araştırma ve uygulama yükü karşısında öğretim elemanı kadrolarımızın sayıca yetersiz kalması, eğitim programlarımızın kalitesini, doktora programlarımızın genişlemesini, araştırma performansımızı ve sanayi işbirliğini olumsuz yönde etkilemektedir. Bu duruma çözüm getirilmediği takdirde, mevcut programlarımızın aynı kalite düzeyinde sürdürülmesinde dahi ciddi sorunlar yaşanacaktır.

İdari personel sayılarındaki erozyon ve uygun personelin seçilmesini önleyen mevzuat yukarıda D2 (2) bölümünde açıklandığından, idari personel kadrolarında yaşanan sorunlar bu bölümde tekrarlanmayacaktır.

Önümüzdeki dönemde, akademik ve idari kadroların nitelik ve nicelik olarak yeterliğinin korunması ve geliştirilmesi en önemli konu olacaktır.

E5. Mali Kaynaklar

Yukarıda açıklandığı üzere, hazine yardımı olarak sağlanan cari ödenekler kısıtlı kalmakta, yatırım ödeneklerdeki artış ise mevcut altyapının idame edilmesi ve yeni yatırımların yapılması için ihtiyaçları karşılamamaktadır. Son dönem içinde çok sayıda yeni devlet üniversitesinin açılması da bu sonuca neden olmaktadır.

Bu nedenle, Üniversitemizin araştırma-geliştirme-uygulama faaliyetlerinden elde ettiği gelirlerin sürekliliğinin sağlanması ve mevcut oran olan %30-35 aralığının üzerine çıkarılması ve diğer mali kaynakların da geliştirilmesi önemli olacaktır.

E6. Toplumsal Hizmet

Üniversitemizin vizyon boyutlarından biri de toplumsal hizmetlerin geliştirilmesidir. Toplum bilimi sevdirmek, toplumun eğitimi ve toplumsal sorunların çözümüne yönelik ar-ge ve yenilik faaliyetleri üniversitemizin yıllardır yürüttüğü faaliyetler olmakla birlikte, önümüzdeki dönemde bunların "toplum üniversitesi" inisiyatifi altında koordine edilmesi ve etkin bir şekilde yürütülmesi hedeflenmektedir. "Toplum Üniversitesi" başlığı altında yeni program ve projeler (örneğin sanal ortamda bilim ve şehirde bilim faaliyetleri) geliştirilmesi planlanmaktadır. Ancak, bu başlık, "Kurum İç Değerlendirme Raporu" için verilen formatta yer almadığı için bu Raporda ayrıntıya girilmeden sadece başlık olarak bırakılmıştır.

E7. Yönetim ve Kurum Geliştirme

Üniversitemiz, stratejik planlama çalışmalarına başlayan ülkemizdeki ilk üniversitelerden biri olup, kurum kültürüne uygun stratejik planlama modelini geliştirmiş ve yıllar içinde süreçlerini iyileştirmeyi sürdürmüştür. Uzun-vadeli planlama yaklaşımı ve geliştirilen planlama modeli üniversitemizin kalite güvencesi ile ilgili güçlü yanlarıdır. 2016-2021 stratejik planlama sürecinde, daha önce hazırlanan iki stratejik planda edinilen dersler gözönünde bulundurularak süreç en etkili şekilde yönetilecektir.

Mevcut durumda, dış değerlendirmelerde destek olan ve birimler arası koordinasyonu sağlayan merkezi bir yapı bulunmamaktadır. Stratejik planlama ve kalite güvence faaliyetlerinin desteklenmesi için 2011-2016 Stratejik Planında kurulması önerilen ancak plan döneminde kurulamayan "Program ve Kurumsal Değerlendirme Destek Birimi" kurulmalıdır. ODTÜ Kalite Komisyonu ile koordinasyon içinde çalışacak bu birim, akreditasyon çalışmalarını yürüten tüm birimlere destek verebilecektir.

Yönetim Sistemi ile ilgili iyileştirilmesi önerilen konu başlıkları ve gündem konuları aşağıdaki gibidir:

1. Üniversitemizin son sekiz yıldır yürüttüğü çalışmalarla ODTÜ Bütünleşik Bilgi Sistemi (BBS)'nde önemli bir mesafe alınmıştır. BBS'nin tamamlanması ve ilgili dış kurumların bilgi sistemleriyle bütünleştirilmesi gerekmektedir.
2. Üniversite paydaşlarının değişen ihtiyaçları ve beklentileri gözönünde bulundurularak idari birimlerin yeniden yapılandırılması ve akademik yönetim kadrolarının görev tanımlarının gözden geçirilmesi ile yönetim performansı artırılabilir.

2016-2021 Stratejik Planı'nın hazırlıkları sırasında yapılacak özdeğerlendirme çalışmaları ve SWOT analizi sonucunda güçlü olduğumuz ve iyileştirilmesi gereken yönlerimiz gerçekçi olarak belirlenebilecek, bu değerlendirmeler bir sonraki iç değerlendirme raporu için temel teşkil edecektir.